

JAARVERSLAG 2011

VAN HET

VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP

Uitvoering van artikel 23 van de beheersovereenkomst van 15 januari 2008

Voorwoord

Het voorliggend jaarverslag 2011 van het Vlaams Energieagentschap (VEA) bevat de jaarrapportering over de uitvoering van de nieuwe beheersovereenkomst 2011-2015 en het ondernemingsplan 2011.

Dit jaarverslag geeft aan dat het agentschap in 2011 opnieuw heel wat projecten tot een goed einde heeft gebracht en voor heel wat recurrente processen goede prestaties heeft geboekt. Het agentschap begint wel te ondervinden dat de personeelsbezetting niet meer volledig in verhouding staat tot de jaardoelstellingen en verwachtingen. Een bijkomende onverwachte opdracht begint quasi onvermijdelijk te leiden tot vertragingen in de uitvoering van andere taken en opdrachten. Voor meer en meer jaardoelstellingen dient het agentschap dan ook te rapporteren dat ze met een zekere vertraging werden gerealiseerd.

Het werkingsjaar 2011 stond grotendeels in het teken van enerzijds de evaluatie van een aantal belangrijke beleidsinstrumenten (groenestroomcertificaten- en warmtekrachtcertificatensystemen, sociale openbardienstverplichtingen, REG-openbardienstverplichtingen) en anderzijds van een versterking van de handhaving van de energieprestatieregelgeving en de energieprestatiecertificatensystemen.

Energie-efficiëntie staat centraal in het Europese en Vlaamse energiebeleid. Het ontwerp van het tweede Vlaams Actieplan Energie-Efficiëntie werd eind mei door het VEA aan de minister voorgelegd en is als onderdeel van het nationaal actieplan bezorgd aan de Europese Commissie. In het actieplan worden de voortgang en de wijzigingen van de maatregelen uit het eerste actieplan van 2007 beschreven. De gerealiseerde energiebesparing in 2010 en de te verwachten energiebesparing in 2016 worden berekend volgens de geharmoniseerde rekenmethodes van de Europese Commissie. Uit de berekeningen blijkt dat de besparingen in 2010 bijna dubbel zo hoog liggen als de tussentijdse doelstelling. Ook de energiebesparingsstreefwaarde voor 2016 wordt ruimschoots overschreden: de besparingen bedragen bijna anderhalf keer de doelstelling.

Wat de energieprestatiecertificatie van bestaande woongebouwen betreft, kon in 2011 worden vastgesteld dat dit nieuwe beleidsinstrument al zeer goed ingeburgerd is geraakt. Bij 4855 controles op de aanwezigheid van het EPC bij woningen die te koop of te huur staan, beschikte reeds 81% van deze woningen over een EPC. Omdat vastgesteld werd dat de kwaliteit van de certificaten nog vaak niet voldoet, werd in 2011 verder uitvoering gegeven aan het actieplan kwaliteitsborging voor energiedeskundigen. De steekproefsgewijze kwaliteitscontroles via desk-audit werden opgevoerd. Er werden 707 woningen gecontroleerd, waarvan de EPC's werden opgemaakt door 256 energiedeskundigen. Bovendien werd de handhaving verstrengd. Energiedeskundigen die meerdere fouten maakten, werden niet langer enkel gewaarschuwd, maar de handhavingsmaatregelen werden opgestart. Tot slot werd de opdracht toegewezen voor het organiseren, opzetten en beheren van een centraal examen voor energiedeskundigen. Voor wat betreft de niet-residentiële gebouwen werd midden 2011 gestart met de ontwikkeling van de rekenmethodiek.

Het strikte handhavingsbeleid dat aan de implementatie van de energieprestatieregelgeving is gekoppeld, draagt duidelijk bij tot energiezuinigere nieuwbouw in Vlaanderen. Dankzij een tijdelijke personeelsuitbreiding die door de Vlaamse Regering eind 2010 is goedgekeurd, kon het handhavingskader voor de energieprestatieregelgeving breder worden uitgebouwd. De stock van achterstallige hoorzittingsdossiers werd wat afgebouwd en er gebeurde een verscherpt toezicht op het tijdig indienen van de EPB-aangifte. Het gemiddelde E-peil blijft systematisch dalen.

Het VEA heeft in 2011 verschillende acties van het Energierenovatieprogramma 2020 op een adequate manier uitgevoerd (premieregeling sociale verhuurkantoren, Vlaamse dakisolatiepremie, waarborgverlening FRGE-leningen, enz.). Tevens werd een volledig nieuwe energiepremieregeling uitgewerkt die vanaf 1 januari 2012 in werking is getreden. Hierbij is niet alleen een duidelijke focus gelegd op de prioriteiten van het Energierenovatieprogramma 2020, maar ook op deze van het actieplan Groene Warmte. Aanvul-

lend werden er ook een aantal nieuwe actieverplichtingen voor de netbeheerders uitgewerkt (o.a. sociale dakisolatieprojecten).

Samen met de VREG heeft het VEA in 2011 de sociale openbaredienstverplichtingen en de gratis kWh-regeling grondig geëvalueerd.

Voor wat betreft de doelgroep bedrijven, werden door het VEA in 2011 2053 dossiers, een absoluut recordaantal, voor de verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen afgehandeld (+ 21 % ten opzichte van 2010). Door een verdere automatisering van de dossierbehandeling is het agentschap er toch in geslaagd om de gemiddelde behandelingstermijn van een dossier te verminderen van 47 naar 40 werkdagen. Voor wat betreft het benchmarking- en auditconvenant werd in 2011 een conceptnota opgemaakt voor het overleg met de betrokken partijen over de verderzetting van deze energiebeleidsovereenkomsten.

Ook op het vlak van de ondersteuning van de milieuvriendelijke energieproductie werden belangrijke stappen genomen. De vooropgestelde beleidsdoelstellingen inzake de uitbouw van de milieuvriendelijke energieproductie werden gehaald. De VREG en het VEA hebben in het najaar van 2011 hun beleidsadvies afgeleverd aangaande de nodige bijstellingen aan het groenestroom- en WKK-certificatensysteem. In het kader van het actieplan groene warmte is door de Vlaamse Regering een ondersteuningsmechanisme voor grote installaties voor groene warmteproductie principieel goedgekeurd. Na goedkeuring ervan door de Europese Commissie zou dit steunmechanisme in 2012 in voege moeten kunnen treden.

Met 18.975 (2010: 19.732) via e-mail beantwoorde informatievragen in 2011 is het VEA één van de grootste elektronische infoloketten van de Vlaamse overheid. Dit sleutelproces blijft een grote personeelsinzet van het agentschap vergen.

De website www.energiesparen.be telde in 2011 maandelijks gemiddeld 127.000 bezoekers. Bijna 1 op 2 Vlamingen kent ondertussen deze website.

De aangeleverde informatie voor parlementaire vragen had in 2011 betrekking op 126 (2010: 118) schriftelijke vragen en op 39 (2010: 37) vragen om uitleg of interpellaties.

Teneinde het omvangrijke takenpakket van het agentschap te kunnen uitvoeren, werd in 2011 een belangrijke tijdelijke verhoging van de personeelsbeschikbaarheid mogelijk gemaakt van 46,2 VTE in 2010 naar 52,9 VTE in 2011.

Het agentschap beschikt over een goede organisatiebeheersing. De resultaten van de maturiteitsinschatting die door IAVA begin 2011 werd opgemaakt, geven aan dat het VEA haar organisatiebeheersing goed onder controle heeft om effectief, kwaliteitsvol en integer te functioneren.

Het Vlaams Energieagentschap

1. Missie, visie en waarden

Het besluit tot oprichting van een intern verzelfstandigd agentschap, het Vlaams Energieagentschap, werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 16 april 2004.

Het Vlaams Energieagentschap (VEA) heeft formeel zijn werking opgestart vanaf 1 april 2006.

Onze missie:

Het evalueren, voorbereiden en uitvoeren van een op duurzaamheid gericht energiebeleid door het inzetten van de beleidsinstrumenten op een kostenefficiënte en kwaliteitsvolle manier.

Onze visie:

Het Vlaams Energieagentschap ontplooit zich verder als een klantvriendelijke en betrouwbare overheidsinstantie die:

- binnen zijn mogelijkheden bijdraagt tot het stimuleren van het rationeel energiegebruik en de milieuvriendelijke energieproductie;
- via sturende maatregelen en doorgedreven communicatie tracht de samenleving te doordringen van de boodschap dat de meest milieuvriendelijke, de meest goedkope én dus de meest sociale energie deze is welke niet wordt verspild;
- flexibel en efficiënt inspeelt op veranderende omgevingsfactoren;
- medewerkers de kans biedt zichzelf te vervolmaken en ruime aandacht heeft voor een stimulerende werksfeer met een goede balans tussen werk en privé.

Onze waarden:

Het gedrag en handelen van onze werknemers wordt afgetoetst aan volgende waarden:

- Klantgerichtheid.
- Dynamiek en flexibiliteit.
- Efficiëntie.
- Deskundigheid.
- Teamgeest.

2. Doelstellingen

In de beheersovereenkomst 2011-2015, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 12 november 2010, staan de strategische doelstellingen van het VEA beschreven:

- Het VEA wil Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen inzake de bevordering van het efficiënte gebruik van energie kwaliteitsvol en efficiënt implementeren en op die manier ook bijdragen tot de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van groene jobs.
- Het VEA wil Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen inzake de bevordering van milieuvriendelijke energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling kwaliteitsvol en efficiënt implementeren om de Europese kwantitatieve doelstellingen voor 2020 te behalen, en op die manier ook bijdragen tot de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van groene jobs.
- Het VEA wil de Vlaamse beleidsmaatregelen ter bestrijding van energiearmoede kwaliteitsvol en efficiënt implementeren en op die manier ook bijdragen tot de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van groene jobs.
- Het VEA wil via gerichte communicatieacties de actiebereidheid bij de bevolking, bedrijven en organisaties inzake het rationeel energiegebruik en de milieuvriendelijke energieproductie verhogen.
- Het VEA zal de minister ondersteunen bij de voorbereiding en uitvoering van de energiebeleidscyclus.

Idem, maar voor de interne werking van het VEA:

- Het VEA zal de maturiteit van zijn organisatie verbeteren door een verbetertraject op te zetten;
- Het VEA wil bij de uitvoering van zijn kerntaken meetbare efficiëntiewinsten realiseren door een verbetertraject op te zetten.

Voor de onderliggende operationele doelstellingen, die jaarlijks verfijnd en uitgewerkt worden in een ondernemingsplan, wordt verwezen naar de beheersovereenkomst.

3. Taken en bevoegdheden

De taken en bevoegdheden van het VEA staan beschreven in zijn oprichtingsbesluit. In het kader van de realisatie van zijn missie en visie voert het agentschap volgende taken uit:

- het bevorderen van het rationeel energiegebruik en het beheer van de daartoe bestemde middelen en fondsen;
- het bevorderen van de milieuvriendelijke energieproductie en het beheer van de daartoe bestemde middelen en fondsen;
- het voeren van sensibiliserings- en communicatieacties inzake milieuvriendelijke energieproductie en rationeel energiegebruik;
- het uitvoering geven aan de regelgeving in verband met beheer en uitbouw van de distributienetten van elektriciteit, gas en warmte;
- het uitvoeren, of laten uitvoeren, van analyses ter ondersteuning van de beleidsuitvoering;
- het verwerken van de uit de beleidsuitvoering verworven informatie met het oog op het toeleveren aan het departement van beleidsgerichte input;
- het bijdragen tot de uitvoering van het Vlaams klimaatbeleidsplan;
- alle andere beleidsuitvoerende taken betreffende het energiebeleid die bij decreet of door de Vlaamse Regering aan het Vlaams Energieagentschap worden toevertrouwd.

Uitvoering strategische en operationele doelstellingen uit de beheersovereenkomst

1. Het VEA wil Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen inzake de bevordering van het efficiënte gebruik van energie kwaliteitsvol en efficiënt implementeren en op die manier ook bijdragen tot de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van groene jobs

- Effectindicator: Finaal energiebesparingspercentage.
- Streefnorm: Evolutie conform de doelstellingen zoals door de Vlaamse Regering vooropgesteld in het tweede en derde actieplan energie-efficiëntie.
- Realisatiegraad eind 2011: Uit de geactualiseerde berekeningen in het tweede actieplan energie-efficiëntie blijkt dat de besparingen in 2010 (10.818 GWh) bijna dubbel zo hoog liggen als de tussentijdse absolute doelstelling voor 2010 (5653 GWh).

1.1. Het VEA zal de implementatie coördineren van de bepalingen van de Europese richtlijn energie-efficiëntie die betrekking hebben op de gewestelijke energiebevoegdheden

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid Vlaams Actieplan Energie-Efficiëntie
- Prestatienorm: Het ontwerp van het tweede Vlaams Actieplan Energie-Efficiëntie wordt uiterlijk op 31 mei 2011 aan de minister bezorgd. Het ontwerp van het derde Vlaams Actieplan Energie-Efficiëntie wordt uiterlijk op 28 februari 2014 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Het ontwerp van Vlaams actieplan werd op 25 mei 2011 aan de minister bezorgd.

zijn verplicht om hierover driemaal uitgebreid te rapporteren aan de Europese Commissie, via de actieplannen 'energie-efficiëntie' (2007, 2011, 2014).

De Vlaamse regelgeving is momenteel in overeenstemming met de richtlijn.

Op 28 april 2011 werd in samenwerking met de SERV het ontwerp van tweede Vlaams actieplan energie-efficiëntie gepresenteerd aan de stakeholders. Op 17 juni 2011 nam de Vlaamse Regering akte van het tweede Vlaams actieplan energie-efficiëntie. In dit plan worden de voortgang en de (verwachte) wijzigingen van de beleidsmaatregelen uit het eerste Vlaams actieplan (2007) beschreven.

Het implementeren van de bepalingen van de Europese richtlijn energie-efficiëntie die betrekking hebben op de gewestelijke energiebevoegdheden is een sleutelproject in uitvoering van het Regeerakkoord en Vlaanderen in Actie (ViA), doorbraak Groen en dynamisch stedengewest.

Op 17 mei 2006 trad de Europese richtlijn betreffende energie-efficiëntie bij het eindgebruik en energiediensten in werking. De richtlijn verplicht de lidstaten onder andere om tegen eind 2016 9% energie te besparen bij de eindgebruikers die niet onder de richtlijn verhandelbare emissierechten vallen. De referentie is het gemiddeld verbruik over de periode 2001-2005. De lidstaten

De gerealiseerde energiebesparing in 2010 en de te verwachten energiebesparing in 2016 worden berekend volgens de geharmoniseerde rekenmethodes van de Europese Commissie. Uit de berekeningen blijkt dat de besparingen in 2010 bijna dubbel zo hoog liggen als de tussentijdse absolute doelstelling. Ook de energiebesparingsstreefwaarde voor 2016 wordt ruimschoots overschreden: de besparingen bedragen bijna anderhalf keer de absolute doelstelling.

Door de werkgroep energie-efficiëntie van ENOVER werd een tweede nationaal actieplan energie-efficiëntie opgesteld. Dit bestaat uit een synthese van de actieplannen van de drie gewesten en van de federale overheid en een bijlage met de individuele actieplannen. Het nationaal actieplan werd door de werkgroep goedgekeurd op 30 juni en vervolgens doorgestuurd naar de Europese Commissie.

Op 22 juni 2011 publiceerde de Europese Commissie een voorstel voor een nieuwe richtlijn over energie-efficiëntie om de Europese doelstelling om tegen 2020 20% energie te besparen te kunnen realiseren.

Het voorstel bevat volgende maatregelen:

- Bepaling van de nationale indicatieve energie-efficiëntiedoelstelling voor 2020 (art. 3).
- Renovatieverplichting overheidsgebouwen (art. 4). Jaarlijks moeten alle overheden 3% van de vloeroppervlakte van de gebouwen die ze in eigendom hebben renoveren in overeenstemming met de energieprestatie-eisen die zullen bepaald worden in het kader van de richtlijn energieprestaties van gebouwen.
- Energie-efficiënte aankopen door overheden (art. 5). In principe zullen overheden alleen nog energie-efficiënte aankopen kunnen doen.
- Energie-efficiëntieverplichtingen (art. 6, art. 9). Jaarlijks moeten leveranciers of verdelers van energie ten belope van 1,5% van de energieleveringen in het vorige jaar energiebesparingen realiseren (exclusief transport). De lidstaten kunnen alternatieve beleidsmaatregelen met een gelijkwaardig effect voorleggen.

- Energieaudits en energiebeheerssystemen (art. 7, art. 9). Audits worden verplicht voor grote bedrijven.
- Energiemeters en informatieve facturering (art. 8, art. 9).
- Bevordering warmtekrachtkoppeling (art. 10) en bevordering van benutting restwarmte warmtenetten (art. 10). Vraag naar warmte en koeling moet (letterlijk) in kaart gebracht worden. De lidstaten worden principieel verplicht om boven de 20 MW alleen nog WKK-installaties te bouwen (tenzij negatieve kostenbatenanalyse).
- Inventaris verbrandingsinstallaties opstellen (art. 11) teneinde de efficiëntie van de centrales op te volgen.
- Netwerktarieven en netwerkregulering (art. 12). Het is onder meer de bedoeling Demand Side Management te bevorderen door het aanpassen van de netwerkregelgeving.
- Bevordering van de markt voor energiediensten door het wegnemen van belemmeringen.

Uiterlijk in 2013 dient de voorbereiding te worden opgestart voor het nieuwe (derde) actieplan energie-efficiëntie dat in 2014 bij de Europese Commissie moet worden ingediend.

1.2. Het VEA zal de omzetting in Vlaamse regelgeving voorbereiden van de bepalingen van de gereviseerde Europese richtlijn inzake de energieprestaties van gebouwen (EPBD-richtlijn)

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid ontwerp van regelgeving.
- Prestatienorm: Het ontwerp van regelgeving wordt uiterlijk op 31 juli 2011 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Nog niet volledig gerealiseerd.

Op 8 juli 2010 trad de nieuwe EPBD-richtlijn (2010/31/EU) in werking. Elke lidstaat heeft vanaf die datum maximum twee jaar de tijd om de richtlijn om te zetten in eigen wetgeving.

Een aantal bepalingen zijn omgezet met het besluit van de Vlaamse Regering van 20 mei 2011 houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid.

De bepalingen die een decretale basis vereisen, zijn omgezet via het decreet van 18 november 2011 houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid.

Een studie rond systeemeisen aan technische bouwsystemen die in bestaande gebouwen nieuw geïnstalleerd, vervangen of verbeterd worden, werd in oktober 2011 opgestart.

Voor de omzetting van de gereviseerde richtlijn betreffende de energieprestaties van gebouwen zijn in uitvoering van het wijzigingsdecreet van 18 november 2011 nog volgende wijzigingsbesluiten nodig:

- concretisering van de definitie van bijna-energie neutraal gebouw (zie het volgende hoofdstuk 1.3);

- het vaststellen van het stappenplan voor de verstrenging van de EPB-eisen tot 2018/2021 (zie hoofdstuk 1.4);
- de haalbaarheidsstudie voor alternatieve energiesystemen bij elke bouw (zie hoofdstuk 2.2);
- het opleggen van systeemeisen aan technische bouwsystemen die in bestaande gebouwen nieuw geïnstalleerd, vervangen of verbeterd worden.

1.3. Het VEA zal een actieplan bijna-energie neutrale gebouwen uitwerken

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid voorstel van actieplan.
- Prestatienorm: Het voorstel van actieplan wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Op 30 juni 2011 heeft VEA het voorstel van actieplan aan de minister bezorgd.

De nieuwe EPBD-richtlijn bepaalt dat vanaf 2021 alle nieuwe gebouwen bijna-energie neutrale gebouwen moeten zijn. In het kader van de voortrekkersrol van de publieke sector, geldt die verplichting voor nieuwe overheidsgebouwen al vanaf 2019.

De Europese richtlijn stelt dat er een globaal actieplan moet worden opgesteld om een toename van het aantal bijna-energie neutrale gebouwen, zowel bij nieuwbouw als in het bestaande gebouwenpark, te stimuleren.

Het actieplan moet onder meer de volgende elementen omvatten:

- de gedetailleerde definitie van bijna-energie neutrale gebouwen, waarin nationale, regionale of lokale omstandigheden in aanmerking worden genomen, en met inbegrip van een numerieke indicator van het primaire energieverbruik, uitgedrukt in kWh/m² per jaar;
- de tussentijdse streefcijfers voor het verbeteren van de energieprestatie van nieuwe gebouwen tegen 2015;
- informatie over het beleid en de vastgestelde financiële of andere maatregelen ter bevordering van bijna-energie neutrale gebouwen, met inbegrip van nadere gegevens over nationale eisen en maatregelen in verband met

het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen in nieuwe gebouwen en in bestaande gebouwen die een ingrijpende renovatie ondergaan.

De Europese Commissie beoordeelt het actieplan en gaat na of de voorgestelde maatregelen adequaat zijn. Na beoordeling kan de Europese Commissie een aanbeveling doen. De Commissie zal uiterlijk op 31 december 2012 en vervolgens om de drie jaar een verslag publiceren over de voortgang.

Het actieplan wordt in nauw overleg met alle stakeholders uitgewerkt. Op 2 december 2010 werd door het VEA een eerste versie van het voorstel van actieplan aan de stakeholders bezorgd voor feedback. Met een 30-tal stakeholders die feedback hebben gegeven, heeft het VEA nadien overleg georganiseerd. Op 30 juni 2011 heeft het VEA het ontwerp van actieplan aan het kabinet bezorgd.

Op ENOVER van 23 september 2011 is overeengekomen een nieuwe werkgroep op te starten met de doelstelling een nationaal gecoördineerd actieplan in te dienen bij de Europese Commissie. Het VEA zal deze werkgroep coördineren. Het nationaal actieplan moet uiterlijk in september 2012 bij de Europese Commissie worden ingediend.

1.4. Het VEA zal een stappenplan uitwerken tot het stapsgewijs verstrengen van de EPB-eisen voor nieuwbouw tot 2021

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid voorstel van stappenplan.
- Prestatienorm: Het voorstel van stappenplan wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Niet gerealiseerd. Het voorstel van stappenplan zal vermoedelijk pas eind 2012 aan de minister kunnen worden bezorgd.

De gemeenschappelijke Europese methode voor het bepalen van de kostenoptimale eisen-niveaus zou oorspronkelijk tegen eind juni 2011 worden gepubliceerd. Tot op heden is deze Europese methodiek nog niet formeel gepubliceerd. Vermoedelijk zal de officiële publicatie

pas ten vroegste tegen halfweg 2012 plaatsvinden. Hierdoor is er sterke vertraging opgetreden in het beleidsvoorbereidend werk om het stappenplan voor de EPB-eisen tot 2021 concreet uit te werken.

Op basis van een studie zal het VEA een voorstel uitwerken voor een verslag aan de Commissie met inbegrip van eventuele voorstellen voor aanpassing van de EPB-eisen tot het kostenoptimale niveau.

Het VEA zal op basis van de studieresultaten voor de kostenoptimale EPB-eisen tegen eind december 2012 een voorstel uitwerken voor het stapsgewijs verstrengen van de EPB-eisen tot 2021.

1.5. Het VEA zal de implementatie voorbereiden van het energieprestatiecertificatensysteem voor niet-residentiële gebouwen

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van ontwerp van ministerieel besluit dat de datum van inwerkingtreding vastlegt.
- Prestatienorm: Het ontwerp van ministerieel besluit wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Niet gerealiseerd. Het ontwerp van ministerieel besluit zal pas in de loop van 2014 aan de minister kunnen worden bezorgd.

Op 5 december 2008 heeft de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring gehecht aan het besluit met betrekking tot de energieprestatiecertificatie bij verkoop en verhuur van niet-residentiële gebouwen. In het kader van de coördinatie van de Vlaamse energiewetgeving werd dit besluit geïntegreerd in het Energiebesluit van 19 november 2010, dat op 1 januari 2011 in werking is getreden.

De bepalingen omtrent de energieprestatiecertificatie van niet-residentiële gebouwen moeten echter nog door middel van een ministerieel besluit nader worden uitgevoerd en in werking worden gesteld. Een effectieve inwerkingtreding is pas zinvol indien er een certificatiesoftware beschikbaar is en er voldoende energiedeskundigen type D zijn erkend om de energieprestatiecertificaten voor niet-residentiële gebouwen op te maken.

Om erkend te kunnen worden, moet een kan-

didat-energiedeskundige type D een door het VEA erkende opleiding hebben gevolgd. Een belangrijke module van de opleiding zal bestaan uit het strikt na te leven inspectieprotocol en de verplicht te gebruiken certificatiesoftware. De opleidingen kunnen dan ook maar pas starten van zodra de certificatiesoftware en het inspectieprotocol beschikbaar zijn.

Voor de berekening van de energieprestaties van bestaande, niet-residentiële gebouwen werd in samenspraak met de andere gewesten gekozen om een Nederlandse rekenmethodiek en software aan te passen aan de Belgische context. De gezamenlijke opdracht werd eind mei 2010 toegekend aan de NV BuildDesk. Voor de ontwikkeling van de rekenmethodiek is wetenschappelijke ondersteuning vereist. Hiervoor werd, eveneens samen met de andere gewesten, een algemene offerteaanvraag gelanceerd.

Nadat midden 2011 alle wetenschappelijke partners gekend waren, werd gestart met de ontwikkeling van de rekenmethodiek voor de bepaling van de energieprestaties van bestaande, niet-residentiële gebouwen. Vanaf het najaar van 2011 worden regelmatig werksessies gehouden, waaraan zowel wetenschappelijke partners als experts uit de praktijk deelnemen, om concrete invulling te geven aan de methodiek.

Naar verwachting zullen de rekenmethodiek en

het inspectieprotocol voor niet-residentiële gebouwen eind 2012 beschikbaar zijn, waarna ze in de praktijk zullen getest worden op een reeks bestaande gebouwen. Midden 2013 zal gestart worden met de softwareontwikkeling, die ongeveer een jaar tijd in beslag zal nemen. In het

voorjaar van 2014 zullen dan de lesgevers worden opgeleid, zodat de verplichting om over een EPC niet-residentiële gebouwen te beschikken eind 2014/begin 2015 in werking zal kunnen treden.

1.6. Het VEA wil, geïntegreerd in een certificatiesoftware, een gebruiksvriendelijke maatwerkadviesmodule voor residentiële gebouwen laten ontwikkelen

- Prestatie-indicator: Release van de maatwerkadviesmodule.
- Prestatienorm: Release uiterlijk op 31 december 2012.
- Realisatiegraad eind 2011: Project loopt vertraging op aangezien eerst een technische analyse moet uitgevoerd worden.

Voor het opmaken van een grondige energieaudit voor eengezinswoningen wordt momenteel gebruik gemaakt van de energieadviesprocedure (EAP). Deze procedure staat volledig los van de huidige certificatiemethode voor bestaande residentiële gebouwen. De gegevens die verzameld worden voor de opmaak van het certificaat kunnen bijgevolg niet automatisch overgenomen worden voor de opmaak van een energieaudit. Bovendien vereist de EAP-software een zeer gedetailleerde gegevensinvoer. Hierdoor loopt de inspectietijd gevoelig op, waardoor ook de kostprijs van de energieaudit vrij hoog ligt. Als gevolg van deze hoge kostprijs wordt weinig beroep gedaan op maatwerkadvies vooraleer de energierenovatiwerken worden uitgevoerd. Bovendien zijn de resultaten van het EPC en de energieaudit niet vergelijkbaar en kan er met de huidige procedure geen energieaudit voor appartementen worden opgemaakt. Bijkomend nadeel is dat de energieaudit enkel mag worden opgemaakt door de energiedeskundigen type B en niet door de energiedeskundigen type A die erkend zijn voor de opmaak van het energieprestatiecertificaat.

Om tegemoet te komen aan deze knelpunten werd begin september 2011 een bestek gelanceerd voor de integratie van een maatwerkadviesmodule in de certificatiesoftware voor bestaande residentiële gebouwen. Aangezien het niet mogelijk bleek om een offerte op te stellen die voor beide partijen geen onduidelijkheden meer bevatte, heeft BuildDesk voorgesteld om eerst een uitgebreide technische analyse te maken. Deze technische analyse, die eind maart 2012 zal afgerond zijn, zal een beschrijving bevatten van de basisfunctionaliteiten en van mogelijke optionele functionaliteiten samen met per onderdeel een begroting van de ontwikkelingskost. Op basis van deze technische analyse zou het VEA dan in staat moeten zijn om een onderbouwde beslissing te nemen inzake de gewenste functionaliteiten.

Het vastleggen van de functionaliteiten zal tegen midden 2012 gebeuren. Daarna kan gestart worden met het ontwikkelen en testen van de berekeningsmethodiek, het concreet uitwerken van de softwarefunctionaliteiten en de effectieve ontwikkeling van de maatwerkadviesmodule. De opleidingen voor de lesgevers staan in 2013 op het programma.

1.7. Het VEA zal een ontwerp van besluit voorbereiden over de stroomlijning van de erkenningsregelingen voor de energiedeskundigen type A en type B

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering.
- Prestatienorm: Het ontwerp van besluit wordt uiterlijk op 31 juli 2012 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Het project loopt vertraging op wegens uitvoeren van een

technische analyse voor de integratie van een maatwerkadviesmodule in de certificatiesoftware

Momenteel zijn er teveel verschillende types van erkende deskundigen en daaraan gekoppelde

opleidingen. Dit maakt het niet eenvoudig om de opleidingen inhoudelijk op elkaar af te stemmen. Bovendien is dit weinig transparant naar de burger toe. Doelstelling is om tot een rationalisatie te komen van het aantal energiedeskundigen. In eerste instantie wordt hierbij gedacht aan twee grote groepen: erkende energiedeskundigen voor bestaande residentiële gebouwen en erkende energiedeskundigen voor bestaande niet-residentiële gebouwen.

Het regelgevend kader voor de stroomlijning van de erkenningsregeling voor energiedeskundigen

type A en B zal tegen eind 2012 worden uitgewerkt. Hierbij zal bijzondere aandacht worden besteed aan kwaliteitsgaranties, zoals het regelmatig volgen van een verplichte bijscholing om de erkenning te kunnen behouden (zie 1.21 in verband met het globale actieplan kwaliteitsborging opleiding energiedeskundigen).

De effectieve invoering van één type energiedeskundige voor bestaande residentiële gebouwen kan pas gebeuren als de maatwerkadvisemodule geïntegreerd werd in de bestaande certificatiesoftware. (zie vorig hoofdstuk)

1.8. Het VEA wil meewerken aan de uitwerking van een geïntegreerde berekeningsmethode voor de energieprestaties van gebouwen

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid uitvoeringsplan om, bij voorkeur samen met de andere gewesten, een geïntegreerde berekeningsmethode voor de energieprestaties van gebouwen uit te werken
- Prestatienorm: Het uitvoeringsplan wordt uiterlijk op 31 juli 2011 aan de minister bezorgd
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Het uitvoeringsplan werd op 23 maart aan de minister bezorgd

Een visiegroep binnen het VEA heeft de verschillen tussen de diverse methodes geïnventariseerd en de mogelijke pistes voor de aanpak van het integratieproject uitgewerkt. De visiegroep heeft vervolgens een plan van aanpak voor het integratieproject opgesteld. Dit uitvoeringsplan werd op 23 maart 2011 aan de minister bezorgd.

Dit plan van aanpak houdt in dat de twee projecten 'EPC niet-residentieel' (implementatie van het energieprestatiecertificatensysteem voor bestaande niet-residentiële gebouwen) en 'studie andere specifieke bestemmingen' (ontwikkeling berekeningsmethode voor nieuwe niet-residentiële gebouwen) parallel opgevolgd worden en zoveel mogelijk op elkaar afgestemd worden om tot een geïntegreerde methode te komen voor niet-residentiële nieuwe en bestaande gebouwen. Naast de berekeningsmethodiek is het ook nodig om de bestemmingen (functies) en het indelen van complexe gebouwen af te stemmen. Op basis van de ervaring met niet-residentiële gebouwen kan nadien worden beslist om voor residentiële gebouwen een gelijkaardige piste te volgen. Het project 'EPC niet-residentieel' en de studie 'andere specifieke bestemmingen' werden in juni 2011 opgestart.

1.9. Het VEA wil ter ondersteuning van de implementatie van de verstrengde energieprestatieregelgeving een EPB-software van de tweede generatie ter beschikking stellen van verslaggevers en architecten

- Prestatie-indicator: Release van de EPB-software van de tweede generatie.
- Prestatienorm: Release uiterlijk op 31 december 2012.
- Realisatiegraad eind 2011: De realisatie van deze doelstelling zit op schema.

De tweede evaluatie van de energieprestatieregelgeving door het VEA in 2010 toonde aan dat de EPB-software een heikel punt blijft. De andere gewesten hebben door het bedrijf Altran een alternatieve software laten ontwikkelen die eind april 2010 officieel werd uitgebracht. De Altransoftware is duidelijk een EPB-software van

een nieuwe generatie. De gebruiksvriendelijkheid en visuele mogelijkheden liggen een stuk hoger en het ontwikkelen van nieuwe functionaliteiten zou een stuk vlotter verlopen dan in de organisch gestructureerde Vlaamse EPB-software.

De onderhandelingen met de andere gewesten betreffende het verkrijgen van een gebruiks- en aanpassingsrecht op de Altransoftware, werden in mei 2010 opgestart. De onderhandelingen over de samenwerkingsovereenkomst zijn nog lopende. De samenwerkingsovereenkomst vereist een goedkeuring van de Vlaamse Regering.

Het VEA heeft in 2011 een basisdocument opgesteld met een analyse van de aanpassingen die aan de Altransoftware nodig zijn voor de toepassing ervan in het kader van de Vlaamse energieprestatieregeling.

Van zodra de samenwerkingsovereenkomst door de drie gewesten is ondertekend, zal de analyse en ontwikkelingsopdracht voor aanpassingen

aan de Vlaamse context worden aanbesteed.

Een eerste release tegen eind 2012 wordt nagestreefd. De realisatie van deze doelstelling is zeer twijfelachtig aangezien de overeenkomst niet in 2011 bereikt werd en de analyse en ontwikkelingen nog niet gestart zijn.

1.10. Het VEA zal de lopende energiebeleidsovereenkomsten evalueren en het overleg over de opmaak van een of meer nieuwe overeenkomsten coördineren en ondersteunen

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid ontwerpnota aan de regering over de voortzetting van de aflopende energiebeleidsovereenkomsten.
- Prestatienorm: Ontwerpnota aan de regering wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Niet gerealiseerd.

Het benchmarking- en auditconvenant lopen af eind 2012, respectievelijk 2013. In 2010 is door het VEA een discussietekst opgesteld voor het overleg met de betrokken partijen over de verderzetting van de energiebeleidsovereenkomsten. Daarin worden door het agentschap volgende aandachtspunten benadrukt:

- de Europese organisatie van de CO₂-emissiehandel na 2012, stelt een nieuwe context, waarbinnen de energiebeleidsovereenkomsten een meerwaarde moeten bieden. Dit kan door de convenanten te gebruiken om het energie-efficiëntiepotentieel dat het emissiehandelssysteem niet uitput toch aan te boren;
- op 22 juni 2011 publiceerde de Europese Commissie een voorstel voor een nieuwe richtlijn over energie-efficiëntie teneinde de Europese doelstelling te kunnen realiseren om tegen 2020 20% energie te besparen (zie punt 1.1). Energiebeheerssystemen en audits zijn enkele van de maatregelen. Audits worden verplicht voor grote bedrijven;
- er kan worden gesteld dat de convenanten een zeer efficiënt beleidsinstrument zijn: 88% van het Vlaams industrieel energieverbruik wordt gevat via een overeenkomst met 400 bedrijven (stand van zaken eind 2010). Het wordt niet opportuun geacht om de ondergrens van 0,1 PJ verder naar beneden te halen;
- bij de voortzetting van de convenanten zal er

over gewaakt moeten worden dat niet alleen de doelstelling duidelijk kwantificeerbaar is, maar dat ook de meerwaarde van het convenant ten opzichte van een 'business as usual'-scenario bepaald kan worden;

- een verschil in behandeling van gelijkaardige bedrijven die een convenant onderschrijven, moet worden vermeden;
- er moet worden onderzocht of de huidige tegenprestaties kunnen worden gegarandeerd over de looptijd van het nieuwe convenant.

Bij de uitwerking van het concept voor het nieuwe convenant is in het beslissingstraject een belangrijke verfraging opgetreden.

Het overleg met de sectorvertegenwoordigers (zetelende leden uit Auditcommissie en Commissie Benchmarking) is opgestart in mei 2011. De politieke standpuntbepaling omtrent de verlenging van de convenanten werd voorbereid. Eind 2011 was een conceptnota voor het verlengde convenant beschikbaar waarin de doelgroep, het engagement en de tegenprestaties beschreven staan. Het ontwerp van conceptnota werd op 16 januari 2012 aan de minister bezorgd voor verder politiek overleg.

In hoeverre het VEA een coördinerende rol bij het implementeren van het verlengde convenant zal moeten opnemen, is nog niet volledig duidelijk en zal moeten blijken uit de politieke standpuntbepaling.

Begin 2012 is de formele goedkeuringsprocedure opgestart. Naar verwachting zal halfweg 2012 het nieuwe convenant definitief kunnen worden goedgekeurd, waarna de bedrijven zullen kunnen toetreden.

Als startdatum voor het nieuwe convenant wordt nog steeds 1 januari 2013 gehanteerd.

In 2011 werd door het VEA een pilootproject voor het sluiten van een energiebeleidsovereenkomst met een aantal financiële instellingen voorbereid. Na evaluatie van dit pilootproject zal worden nagegaan op welke manier de gevolgde aanpak kan worden veralgemeend naar publieke en private instellingen.

1.11. Het VEA zal met het oog op een beperking van administratieve lasten van de EPB-regelgeving een interactieve ICT-frontoffice exploiteren, ter ondersteuning van externen, bij de toepassing van de EPB-regelgeving en die tijdig aanpassen aan wijzigende wetgeving

- Prestatie-indicator: Waardering van verslaggevers en gemeentebesturen voor de beperking van de administratieve lasten van de EPB-regelgeving door de uitbouw van een interactieve ICT-frontoffice.
- Prestatienorm: De waardering ligt eind 2014 hoger dan in 2011.
- Realisatiegraad 2011: Op schema. In 2011 werd de bevraging gehouden voor de nulmeting.

Verslaggevers en gemeenten vervullen een aantal administratieve formaliteiten tijdens het bouwproces in het kader van de energieprestatie-regelgeving. De energieprestatiedatabank werd ontwikkeld om deze formaliteiten elektronisch te laten verlopen en centraal bij het VEA te beheeren.

Voor het gedeelte EPB (nieuwbouw & verbouwingen) zijn er drie types documenten die ingegeven worden in het systeem:

- De stedenbouwkundige vergunningen en meldingen, aangeleverd door de gemeenten;
- De startverklaring met de voorafberekening, door de verslaggever;
- De EPB-aangifte, ingegeven door de verslaggever, met de finale berekening van de prestaties van het gebouw op basis van de uitgevoerde werken.

Deze drie documenten worden momenteel onafhankelijk van elkaar en afzonderlijk naar de energieprestatiedatabank verzonden. Het systeem maakt dossiers aan op basis van de documenten en hangt het document aan het dossier. Er stelt zich echter het probleem dat deze drie documenten niet altijd juist aan hetzelfde dossier gekoppeld worden. Elk klein verschil in de schrijfwijze van het energieprestatiedossiernummer,

dat uniek is per dossier, zorgt ervoor dat een verschillend dossier wordt aangemaakt en dat de documenten niet juist gekoppeld worden. Het ontbreken van de correcte koppeling tussen de verschillende documenten bemoeilijkt de handhaving van het tijdig indienen van de startverklaring en de EPB-aangifte aanzienlijk.

Om de correcte koppeling tussen de vergunning enerzijds en de startverklaring en de EPB-aangifte anderzijds te garanderen en om de verslaggever een meer gebruiksvriendelijke applicatie aan te bieden, zal de frontoffice voor EPB de komende jaren herwerkt worden. De analysefase is al opgestart.

In 2011 werd een nulmeting uitgevoerd inzake de waardering van verslaggevers en gemeentebesturen met betrekking tot administratieve lasten en de frontoffice-applicatie. De enquête werd eind september 2011 beëindigd. De resultaten van dit tevredenheidsonderzoek werden aan het VEA voorgesteld in oktober. Op basis van de resultaten van deze nulmeting werd een werkplan opgesteld met de prioritaire aanpassingen om de tevredenheid omtrent het gebruik van de energieprestatiedatabank te verhogen.

In 2012 wordt de analyse en de effectieve ontwikkeling van een eerste deel van dit redesign-project van de frontoffice ingepland, rekening houdend met de beschikbare middelen.

1.12. Het VEA zal met het oog op een beperking van administratieve lasten van de EPC-regelgeving een interactieve ICT-frontoffice exploiteren, ter ondersteuning van externen, bij de toepassing van de EPC-regelgeving en die tijdig aanpassen aan wijzigende wetgeving

- Prestatie-indicator: Waardering van energiedeskundigen voor de gebruiksvriendelijkheid van een interactieve ICT-frontoffice.
- Prestatienorm: De waardering ligt eind 2014 hoger dan in 2011.
- Realisatiegraad eind 2011: Op schema. In 2011 werd de bevraging gehouden voor de nulmeting.

Vanaf 2007 is de ontwikkeling gestart om de energieprestatiedatabank ook uit te bouwen als centraal systeem en databank voor de implementatie van de energieprestatiecertificaten-systemen. Het systeem met de bijhorende databank is momenteel aldus functioneel opgesplitst in drie grote groepen:

- Nieuwbouw & verbouwingen: EPB-eisen bij vergunningsplichtige werken;
- EPC (energieprestatiecertificaat) publieke gebouwen;
- EPC verhuur- en verkoop van residentiële gebouwen.

In 2011 werd een nulmeting uitgevoerd inzake de waardering van energiedeskundigen met betrekking tot administratieve lasten en de frontoffice-applicatie. De enquête werd midden november 2011 beëindigd.

De resultaten van het tevredenheidsonderzoek zullen midden 2012 bekend zijn. Op basis van de resultaten van deze nulmeting zal een werkplan worden opgesteld met de voornaamste aanpassingen die de tevredenheid over het gebruik van de energieprestatiedatabank moeten verhogen.

1.13. Het VEA zal de energieprestatieregelgeving handhaven op het vlak van de tijdige indiening van de startverklaring en de EPB-aangifte

- Prestatie-indicator: Aantal gemeenten waar controle wordt uitgevoerd.
- Prestatienorm: In de periode 2011-2015 zijn in alle gemeenten controles uitgevoerd.
- Realisatiegraad eind 2011: 63 gemeenten voor het indienen van de startverklaring, 72 gemeenten voor het indienen van de EPB-aangifte.

wordt het belang van handhaving onderstreept. De lidstaten moeten regels vaststellen en toepassen die gelden voor inbreuken op de regelgeving.

De cijfers van het aantal ingediende documenten in de energieprestatiedatabank tonen aan dat voor een substantieel aantal bouwprojecten de procedurevereisten van de energieprestatie-regelgeving worden nageleefd.

In de herziene Europese richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen (2010/31/EU)

Jaar	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal
2006	903	449	1.412	717	1.053	4.534
2007	4.644	2.605	5.812	3.499	4.377	20.937
2008	6.164	3.379	6.244	4.085	4.910	24.782
2009	6.203	3.427	6.397	4.016	5.040	25.083
2010	6.598	3.424	6.946	4.461	5.696	27.125
2011	6.104	3.203	6.647	4.067	5.549	25.570
Totaal	30.616	16.487	33.458	20.845	26.625	128.031

Tabel 1: Aantal ingediende startverklaringen per indienjaar

Het aantal ingediende startverklaringen is aan het stabiliseren. Wanneer 8 maand na het verlenen van de vergunning geen startverklaring is ingediend, tracht het VEA een herinnering te sturen. In 2011 werden 2070 dergelijke herinneringsbrieven verstuurd in 63 gemeenten. Er werden 99 aanmaningen verstuurd voor het niet indienen van de startverklaring. Voor 6 dossiers werd een uitnodiging voor een hoorzitting verzonden.

Het VEA is in 2010 gestart met het versterken van de handhaving op het indienen van de EPB-aangifte. Het VEA stuurde in 2011 4894 (2010: 2995) herinneringsbrieven voor dossiers in 72 gemeenten die meer dan twee jaar geleden gestart werden en waarvan de EPB-aangifte nog ontbreekt. Er werden 200 aanmaningen verstuurd voor gebouwen die in gebruik genomen waren en waarvan de termijn voor het indienen van de EPB-aangifte verstreken was. Wanneer de EPB-aangifte niet ingediend is na de aanmaningstermijn, wordt een uitnodiging voor een hoorzitting

opgestuurd. Voor 97 dossiers werd een hoorzitting georganiseerd.

Daarnaast werden 455 bouwplaatsen bezocht. In ruim de helft van de bouwplaatsen kon vastgesteld worden dat de werken gestart waren of het gebouw in gebruik genomen was.

De impact van deze versterkte handhaving op het effectief indienen van de EPB-aangifte is al aanzienlijk. Het aantal ingediende EPB-aangiften is de laatste jaren sterk gestegen. De gemeenten waarvoor het VEA herinneringsbrieven stuurde, scoren beter op het vlak van het aantal ingediende EPB-aangiften ten opzichte van het aantal startverklaringen. De cijfers tonen aan dat het volhouden van deze handhavingsinspanningen nodig is en dat het aantal EPB-aangiften nog verder moet stijgen.

Jaar	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Eindtotaal
2007	215	82	361	124	182	964
2008	1.956	935	2.326	1.283	1.532	8.032
2009	5.262	2.311	5.765	3.544	4.280	21.162
2010	7.141	3.881	7.644	4.946	6.706	30.318
2011	8.485	3.818	8.843	5.562	7.444	34.152
Totaal	23.059	11.027	24.939	15.459	20.144	94.628

Tabel 2: Aantal ingediende EPB-aangiften per indienjaar

1.14. Het VEA zal de energieprestatieregelgeving handhaven op het vlak van het voldoen aan de EPB-eisen

- Prestatie-indicator: Aantal dossiers waarvoor een eerste kennisgeving van de boeteberekening op basis van de ingediende EPB-aangifte wordt verstuurd.
- Prestatienorm: Jaarlijks worden 2000 kennisgevingsbrieven verstuurd.
- Realisatiegraad eind 2011:2024 kennisgevingsbrieven verstuurd.

Het strikte handhavings- en controlebeleid werpt zijn vruchten af. Het gemiddeld E-peil daalt systematisch.

	Alle woongebouwen	Eengezinswoningen	Appartementen
2006	86	87	86
2007	83	82	84
2008	80	79	82
2009	77	76	80
2010	70	69	75

Tabel 3: Evolutie van het gemiddeld E-peil voor woningen en appartementen per aanvraagjaar

Het aantal overtreders dat niet voldoet aan één of meerdere van de EPB-eisen (K, E, U/R en ventilatie) daalt gestaag, namelijk van 9% voor de vergunningsaanvragen van 2006, naar 3,25% voor de vergunningsaanvragen van 2009 en tot 3,08% voor de vergunningsaanvragen 2010. Ongeveer 90% van de overtreders zondigen daarbij op het vlak van ventilatie. Meestal ontbreken dan enkele ventilatiecomponenten. Het is eerder uitzonderlijk dat er geen ventilatiesysteem voorzien is.

Tot eind 2011 werden 5770 unieke EPB-aangiften ingediend die niet voldoen aan de EPB-eisen en waarvan de boete meer dan 250 euro bedraagt. Dit aantal is gelijk aan ongeveer 6% van het aantal op heden ingediende EPB-aangiften.

In 2008 werd gestart met het opleggen van een administratieve geldboete aan gebouwen die niet voldoen aan de EPB-eisen. In dat jaar werden 227 dossiers behandeld. In 2009 was dit aantal gestegen tot 471 dossiers en in 2010 zijn 512 dossiers behandeld. Dankzij de uitbreiding van het personeelsbestand konden in 2011 2024 dossiers worden behandeld.

Eind 2010 wachtten nog 2676 dossiers op behandeling. Eind 2011 is dit aantal gedaald tot 2536 dossiers.

1.15. Het VEA zal de energieprestatieregelgeving handhaven op het vlak van waarheidsgetrouwe rapportering van de energieprestaties door de EPB-verslaggever

- Prestatie-indicator: Aantal EPB-aangiften waarbij de geldigheid van de inputgegevens wordt gecontroleerd (deskaudit).
- Prestatienorm: Jaarlijks worden 100 EPB-aangiften gecontroleerd op geldigheid van de inputgegevens.
- Realisatiegraad eind 2011: 1831 EPB-aangiften werden gecontroleerd op geldigheid van de invoergegevens.
- Prestatie-indicator: Aantal volledig gecontroleerde EPB-aangiften, waarbij naast de geldigheid van de inputgegevens ook de overeenstemming tussen de in de aangifte vermelde specificaties en het gebouw as-built met een plaatsbezoek wordt nagegaan (in-situ-audit).
- Prestatienorm: Jaarlijks worden 20 EPB-aangiften gecontroleerd via een bezoek ter plaatse.
- Realisatiegraad eind 2011: 14 EPB-aangiften gecontroleerd via een bezoek ter plaatse.
- Controles zonder plaatsbezoek: Bij dat type controle gaat een controleambtenaar na of er geen fouten werden gemaakt in de invoergegevens bij het opstellen van de EPB-aangifte. Controles zonder plaatsbezoek worden systematisch uitgevoerd, bijvoorbeeld op alle dossiers die in aanmerking komen voor de verlaging van de onroerende voorheffing ($\leq E60$). In 2011 werd volgend aantal EPB-bestanden nagekeken:
 - 372 EPB-files onroerende voorheffing, aangiften ingediend in 2010;
 - 1268 EPB-files onroerende voorheffing, aangiften ingediend in 2011;
 - 191 EPB-files, aangiften met E-peil dicht tegen het eisenniveau.
- Controles met plaatsbezoek: De controleambtenaar stelt in het gebouw, tijdens of na de uitvoering, vast welke installaties en materialen gebruikt worden. Controles met plaatsbezoek worden steekproefsgewijs uitgevoerd bij grote verslaggevers of naar aanleiding van klachten. In 2011 werden 40 bouwplaatsen of gebouwen bezocht voor het uitvoeren van vaststellingen in het kader van een verslaggevercontrole.

In de herziene Europese richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen wordt het belang van handhaving en kwaliteitscontrole onderstreept. Jaarlijks moet een kwaliteitscontrole uitgevoerd worden op een statistisch relevante steekproef van het totale aantal energieprestatiecertificaten bouw.

Het VEA voert verschillende types controles uit op de kwaliteit van de EPB-aangifte en het energieprestatiecertificaat bouw:

Voor controles zonder plaatsbezoek waar problemen vastgesteld worden en voor elke controle met plaatsbezoek, worden stavingstukken opgevraagd aan de verslaggever. Wanneer de EPB-aangifte is ingediend, worden alle vaststellingen vergeleken met de ingevoerde gegevens

en de stavingsstukken. Wanneer de gedetecteerde fouten aanleiding geven tot een slechter resultaat dan in de EPB-aangifte gerapporteerd is, geeft dit aanleiding tot een administratieve boete. In 2010 werd voor 39 verslaggevers de handhavingsprocedure opgestart. Dankzij de personeelsuitbreiding kon in 2011 voor 107 verslaggevercontroledossiers een eerste kennisgeving verstuurd worden met daarin het resultaat van de waarheidsgetrouwheidscontrole uitgevoerd na vaststellingen ter plaatse of bij vermoeden van niet correcte rapportering.

Bij de dossiers die uitgebreid werden gecontroleerd met een plaatsbezoek, stelt het VEA, naast fouten op het vlak van het correct invoeren van gegevens of verkeerde berekening van volumes en oppervlakten, ook regelmatig vast dat de verslaggevers rapporteren dat het gebouw aan de EPB-eisen voldoet, terwijl dat in realiteit niet zo is.

Bij het uitvoeren van de controle is het niet mogelijk om vast te stellen of de verslaggever de fout met opzet, uit vergetelheid of onkunde maakte. Eenzelfde fout kan de ene verslaggever bij gebrek aan kennis maken, terwijl de kans bestaat dat een andere verslaggever er bewust verkeerd over rapporteert (eventueel onder druk

van de aangifteplichtige) zodat het gebouw beter scoort om bijvoorbeeld te voldoen aan premievoorwaarden of aan de EPB-eisen. Gezien de frequentie van bepaalde fouten, vermoedt het VEA dat de verslaggevers deze fouten maken wegens onvoldoende kennis van de berekeningsmethodiek.

De communicatie rond de veel gemaakte fouten werd in 2011 herhaald en uitgebreid. In de EPB-software 1.5.2 werden een aantal validatieregels toegevoegd die foutieve invoer op bepaalde punten onmogelijk maken. Daarnaast werkte het VEA een plan van aanpak uit om een vademecum op te stellen. Een bevraging van de betrokken partijen toonde aan dat twee verschillende initiatieven nodig zijn. Voor de verslaggevers is een betere elektronische ontsluiting van alle beschikbare informatie nodig. Hiervoor zal in 2012 een afzonderlijke webpagina voor verslaggevers ontwikkeld worden. Architecten die niet als verslaggever optreden hebben wel nood aan een papieren document. Het VEA nam contact op met verschillende uitgeverijen om te polsen naar hun interesse om in eigen beheer en eigen redactie een dergelijk EPB-boek te maken en tegen betaling aan te bieden aan de geïnteresseerde architecten of andere doelgroepen.

1.16. Het VEA zal het energieprestatiecertificatensysteem voor bestaande woongebouwen handhaven

- Prestatie-indicator: Aantal gecontroleerde gebouwen op aanwezigheid van het EPC.
- Prestatienorm: Jaarlijks worden 3000 woongebouwen die te koop of te huur worden aangeboden, gecontroleerd op de aanwezigheid van het EPC.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Er werden 4588 controles op aanwezigheid van het EPC uitgevoerd.
- Prestatie-indicator: Aantal kwaliteitscontroles op basis van een plaatsbezoek.
- Prestatienorm: Jaarlijks wordt de kwaliteit van het EPC voor 12 gebouwen ter plaatse gecontroleerd.
- Realisatiegraad eind 2011: Niet gerealiseerd. Er werden slechts 9 gebouwen ter plaatse gecontroleerd.
- Prestatie-indicator: Aantal kwaliteitscontroles via deskaudit.
- Prestatienorm: Jaarlijks worden 600 kwaliteitscontroles uitgevoerd via deskaudit.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Er werden 707 certificaten via deskaudit gecontroleerd.

Eind 2011 werden al 427.588 energieprestatiecertificaten voor bestaande woongebouwen opgemaakt.

Aantal Certificaten		Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal
2011	Verhuur	12.804	4.592	9.981	6.567	8.205	42.149
	Verkoop	25.352	8.579	16.982	12.838	18.299	82.050
	Totaal	38.156	13.171	26.963	19.405	26.504	124.199
2010	Verhuur	14.125	6.254	14.143	8.855	10.624	54.001
	Verkoop	26.906	9.457	18.435	12.896	19.671	87.365
	Totaal	41.031	15.711	32.578	21.751	30.295	141.366
2009	Verhuur	16.127	6.784	17.277	10.104	11.807	62.099
	Verkoop	28.745	9.876	19.175	13.633	19.981	91.410
	Totaal	44.872	16.660	36.452	23.737	31.788	153.509
2008	Verhuur	385	61	138	114	105	803
	Verkoop	2.451	793	1.649	1.209	1.609	7.711
	Totaal	2.836	854	1.787	1.323	1.714	8.514
Totaal		126.895	46.396	97.780	66.216	427.588	

Tabel 4: Aantal EPC's bestaande woongebouwen in 2011 per provincie (en per jaar van indiening)

Er waren eind 2011 4915 energiedeskundigen type A erkend voor de opmaak van een certificaat, waarvan ongeveer 80% minimum 1 energieprestatiecertificaat heeft ingediend.

Er werden in 2011 4855 controles op de aanwezigheid van de energieprestatiecertificaten voor bestaande residentiële gebouwen uitgevoerd. De communicatie en controles werpen duidelijk hun vruchten af. In 2010 beschikte bijna 68% van de verkopers en verhuurders bij een initiële controle over een EPC. In 2011 was dit percentage verder opgelopen tot ongeveer 81%.

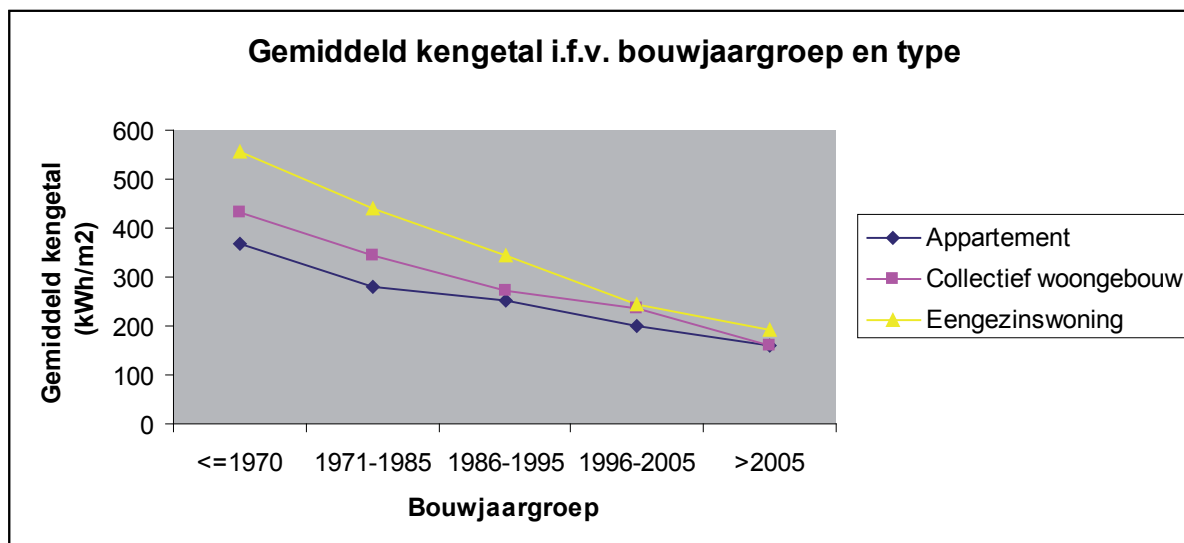
Aangezien nog niet voor alle dossiers de handhavingprocedure volledig is afgerond, is het nog niet mogelijk om aan te geven hoeveel van deze controles effectief hebben geleid tot een boete. Er werden al 182 boetes gevestigd voor niet aanwezigheid van het EPC.

Het gemiddelde kengetal van de tot nu ingediende EPC's bedraagt voor een appartement 295 kWh/m² per jaar. Voor een eengezinswoning ligt het gemiddelde kengetal op 501 kWh/m² per jaar.

	Appartement		Collectief woongebouw		Eengezinswoning	
	Aantal	Kengetal	Aantal	Kengetal	Aantal	Kengetal
<=1970	90.986	370	1.944	433	164.640	557
1971-1985	33.326	279	130	343	30.777	440
1986-1995	23.755	250	112	271	15.264	343
1996-2005	31.394	199	98	238	14.929	246
>2005	16.182	161	40	159	4.010	193
Totaal/Gemiddelde	195.643	295	2324	408	229.620	501

Tabel 5: Gemiddelde kengetallen van de EPC's (energiescore) voor woongebouwen in functie van bouwjaar en type woongebouw

Een analyse van de kengetallen in functie van de bouwjaar toont aan dat hoe jonger het gebouw is, hoe beter de energiescore. Woningen die gebouwd werden na de invoering van isolatiereglementering (1993) scoren al beduidend beter, terwijl woningen die gebouwd werden na de invoering van de energieprestatieregelgeving (2006) zich eerder in de groene zone van de kleuren balk op het EPC bevinden.

Figuur 1: Evolutie van de energiescore voor woongebouwen in functie van bouwjaar en type woongebouw

Appartementen scoren dus doorgaans beter op energetisch vlak. Appartementen hebben vaak minder energieverlies langs muren, daken en vloeren wat de betere score grotendeels kan verklaren.

Vandaar dat ook rijwoningen over het algemeen energiezuiniger zijn dan halfopen bebouwingen, die op hun beurt dan weer energiezuiniger zijn dan open bebouwingen. Een open bebouwing heeft per m² gemiddeld 20% meer energie nodig voor verwarming dan een gesloten bebouwing.

Eengezinswoning			
Bouwjaar	Gesloten	Halfopen	Open
<=1970	468	587	662
1971-1985	356	420	475
1986-1995	280	325	361
1996-2005	209	235	268
>2005	172	187	228
	443	518	544

Tabel 6: Gemiddelde energiescore in functie van bouwjaar en type eengezinswoning

Een recente nieuwbouwwoning scoort dus gemiddeld bijna drie keer beter op energieveld dan een woning van voor 1970 en dubbel zo goed als een woning uit de periode 1971-1985. Woningen die gebouwd werden na 1996 hebben ook reeds een beduidend lagere energiescore (slechts de helft) van woningen gebouwd voor 1970.

Omdat vastgesteld werd dat de kwaliteit van de certificaten nog vaak niet voldoet, werden in 2011 de steekproefsgewijze kwaliteitscontroles via deskaudit opgevoerd. Er werden 707 woningen gecontroleerd, waarvan de EPC's werden opgemaakt door 256 energiedeskundigen. In geval twijfelachtige invoergegevens worden

vastgesteld, werden stavingsstukken en plannen opgevraagd. Als uit de ingediende argumentatie niet kon besloten worden dat het een correct invoergegeven betrof, dan werden de handhavingprocedures opgestart. Vooraleer er effectief een boete wordt opgelegd of een erkenning wordt geschorst, wordt de energiedeskundige uitgenodigd op een hoorzitting om zijn tegenargumenten te geven. Aangezien nog niet voor alle dossiers de handhavingprocedure volledig is afgerond, is het nog niet mogelijk om aan te geven hoeveel van deze controles effectief hebben geleid tot een boete of een schorsing van de energiedeskundige. Aangezien nog niet voor alle dossiers de handhavingprocedure

volledig is afgerond, is het momenteel ook nog niet mogelijk om aan te geven hoeveel van deze controles effectief hebben geleid tot een boete. Er werden al 74 boetes gevestigd voor niet-waardheidsgetrouwe rapportering door de energiedeskundige. Bovendien werden drie energiedeskundigen geschorst.

Naast controles zonder plaatsbezoek, worden in een beperkt aantal gevallen ook controles met een plaatsbezoek uitgevoerd. Hierbij wordt een volledige visuele inspectie van het gebouw uitgevoerd en wordt nagegaan of de gerapporteerde vaststellingen overeenstemmen met de vaststellingen van de controleambtenaar.

De controles met plaatsbezoek worden voornamelijk uitgevoerd bij klachten. In 2011 werden 9 controles ter plaatse uitgevoerd. Vier van deze dossiers hebben geleid tot een boete. Voor de vijf andere dossiers is de handhavingprocedure nog niet afgerond.

Uit de kwaliteitscontroles blijkt dat het aantal certificaten waarbij fouten worden gemaakt of twijfelachtige gegevens worden ingevoerd, daalt maar toch nog steeds vrij hoog ligt. Een verscherpte controle dringt zich bijgevolg op.

1.17. Het VEA zal het energieprestatiecertificatensysteem voor publieke gebouwen handhaven

- Prestatie-indicator: Aantal gecontroleerde doelgroepen.
- Prestatienorm: Tegen eind 2015 zijn de volgende doelgroepen gecontroleerd: overheden, onderwijsinstellingen en welzijns- of gezondheidsvoorzieningen.
- Realisatiegraad eind 2011: Op schema. Eind 2011 werden 35 gemeenten, 60 lagere en secundaire scholen en 25 welzijns- en gezondheidsinstellingen gecontroleerd.
- Prestatie-indicator: Aantal kwaliteitscontroles op basis van een plaatsbezoek.
- Prestatienorm: Jaarlijks wordt voor 10 gebruikers de kwaliteit van het EPC ter plaatse gecontroleerd.
- Realisatiegraad eind 2011: Niet gerealiseerd. De prioriteit werd gegeven aan een versterkte handhaving voor residentiële gebouwen.
- Prestatie-indicator: Aantal kwaliteitscontroles via deskaudit.
- Prestatienorm: Jaarlijks worden 30 kwaliteitscontroles uitgevoerd via deskaudit.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Zes gebouwen van zes energiedeskundigen werden via deskaudit gecontroleerd.

INGEDIEND		administratie	onderwijs	sport	welzijn	cultuur	openbare diensten	politie en gerecht	Totaal
2011	Antwerpen	13	30	12	15	30		2	102
	Limburg	4	30	8	6	6		1	55
	Oost-Vlaanderen	8	31	3	18	7		1	68
	Vlaams-Brabant	10	22	9	13	11			65
	West-Vlaanderen	11	18	10	11	7		1	58
	Totaal (provincie)	46	131	42	63	61		5	348
2010	Antwerpen	25	79	5	20	26		6	161
	Limburg	14	33	10	4	15		5	81
	Oost-Vlaanderen	26	87	22	35	17	3	1	191
	Vlaams-Brabant	23	49	18	19	16		1	126
	West-Vlaanderen	31	57	20	21	36	4		169
	Totaal (provincie)	119	305	75	99	110	7	13	728
2009	Antwerpen	103	572	74	164	95	6	23	1.037
	Limburg	99	191	43	52	38		23	446
	Oost-Vlaanderen	130	374	43	150	50	5	6	758
	Vlaams-Brabant	58	196	45	71	45	1	7	423
	West-Vlaanderen	96	269	70	100	77	6	7	625
	Totaal (provincie)	486	1.602	275	537	305	18	66	3.289

2008	Antwerpen	73	208	40	50	45	20	9	445
	Limburg	19	121	28	42	33	17	1	261
	Oost-Vlaanderen	52	177	40	52	35	22	2	380
	Vlaams-Brabant	31	102	30	27	9	14	3	216
	West-Vlaanderen	47	251	46	91	43	18	3	499
	Totaal (provincie)	222	859	184	262	165	91	18	1.801
Totaal		873	2.897	576	961	641	116	102	6.166

Tabel 7: Aantal EPC's publieke gebouwen in 2010 per doelgroep en per provincie (en volgens jaar van indiening)

Eind 2011 beschikten ongeveer 6200 publieke gebouwen over een EPC. Opgesplitst naar de verschillende categorieën geeft dit het volgende resultaat:

- onderwijs: ongeveer 47%;
- welzijns- of gezondheidsvoorzieningen: ongeveer 16%;
- administratie: ongeveer 14%;
- cultuur: ongeveer 10%;
- sport: ongeveer 9%;
- openbare diensten (luchthaven, postkantoor, stationsgebouw): ongeveer 2%;
- politie en gerecht: ongeveer 2%.

Eind 2011 waren er 1970 energiedeskundigen voor publieke gebouwen geregistreerd op de

energieprestatiedatabank, waarvan 1148 als energiedeskundige type C en 822 als interne energiedeskundige.

Er werden tot eind 2011 nog geen administratieve geldboetes opgelegd voor het niet (tijdig) beschikken over een EPC publieke gebouwen.

In 2011 werd gestart met de kwaliteitscontroles op het EPC publieke gebouwen. Van 6 interne en van 6 energiedeskundigen type C werden telkens zes certificaten gecontroleerd via deskaudit. Aangezien de handavingsprocedures nog niet afgerond zijn, kunnen nog geen resultaten worden meegedeeld.

1.18. Het VEA zal de energieprestatieregelgeving inzake de energieprestaties van nieuwe en vernieuwde gebouwen evalueren

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid evaluatie-rapport.
- Prestatienorm: Beschikbaar binnen de termijn die door het EPB-decreet is vastgelegd.
- Realisatiegraad eind 2011: Niet van toepassing.

Met het wijzigingsdecreet van 18 november 2011 werd een aanpassing doorgevoerd aan de evaluatiemijlpalen van de energieprestatieregelgeving. De termijn waarbinnen de te volgen procedures en de administratieve lasten van de regelgeving moeten worden geëvalueerd, werd van twee op vier jaar gebracht.

Artikel 11.1.6 van het Energiedecreet bepaalt nu dat de Vlaamse Regering minstens om de twee jaar de EPB-eisen en de berekeningsmethodiek en om de vier jaar de te volgen procedures en de administratieve lasten van de regelgeving evalueert en die in voorkomend geval aanpast.

Het VEA heeft de tweede globale evaluatie van de energieprestatieregelgeving uitgevoerd in 2010. De resultaten zijn verwerkt in een wijzigingsbesluit van het Energiebesluit dat op 20 mei 2011 werd goedgekeurd en in het decreet van 18 november 2011 tot wijziging van het Energiedecreet van 9 mei 2009.

De EPB-software en de frontoffice van de energieprestatiedatabank werden aangepast aan het verstrengde eisenpakket voor vergunningen vanaf 1 januari 2012 en aan de voorafberekening, verplicht in te dienen bij de startverklaring. De analyse en ontwikkeling gebeurde in 2011. De release van de EPB-software 1.6 en van de frontoffice vonden plaats op 3 januari 2012.

1.19. Het VEA zal een tweede evaluatie uitvoeren van de energieprestatieregelgeving inzake de energiecertificatie van bestaande gebouwen

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid evaluatierapport.
- Prestatienorm: Het evaluatierapport wordt uiterlijk op 31 december 2013 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Op schema. De voorbereiding van de tweede evaluatie zal vanaf het najaar van 2012 worden opgestart.

Het VEA heeft de eerste evaluatie van de energieprestatieregelgeving inzake de energiecertificatie van bestaande gebouwen uitgevoerd in 2010. De resultaten zijn verwerkt in een wijzigingsbesluit van het Energiebesluit dat op 20 mei 2011 werd goedgekeurd en in het decreet van 18 november 2011 tot wijziging van het Energie-decreet van 9 mei 2009.

De voorbereiding van de tweede evaluatie zal in het najaar van 2012 worden opgestart.

1.20. Het VEA zal de energieprestatieregelgeving monitoren en de ontwikkelingen analyseren

- Prestatie-indicator: Opvolging van een set van kerncijfers, gerelateerd aan de energieprestatieregelgeving (o.a. aantal startverklaringen, EPB-aangiften, energiedeskundigen, certificaten per doelgroep).
- Prestatienorm: Trimestriële publicatie van kerncijfers (op energiesparen.be of in een nieuwsbrief).
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Een set van kerncijfers werd in 2011 trimestrieel gepubliceerd op energiesparen.be.
- Prestatie-indicator: Publicatie van een rapport met een overzicht van een aantal kerncijfers over de energieprestatieregelgeving in het voorgaande jaar met analyses en duiding.
- Prestatienorm: Tegen 30 april van het jaar N+1.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Een rapport met kerncijfers, analyses en duiding over de EPB- en EPC-regelgeving werd gepubliceerd in april 2011 op energiesparen.be.

Inzake bestaande gebouwen:

Voor de regelgeving met betrekking tot het EPC voor residentiële gebouwen en de regelgeving met betrekking tot het EPC voor publieke gebouwen werd een verschillende set van kerncijfers vastgelegd. Deze worden driemaandelijks geactualiseerd en gepubliceerd op www.energiesparen.be

Voor het EPC voor residentiële gebouwen worden volgende cijfers trimestrieel gepubliceerd:

- het aantal EPC's bestaande woongebouwen per provincie en per jaar van indiening;
- het aantal erkende energiedeskundigen type A;
- het aantal actieve energiedeskundigen type A;
- per gemeente het gemiddeld kengetal en de mediaan per type woning, opgesplitst naar verkoop en verhuur.

Voor het EPC voor publieke gebouwen worden volgende cijfers trimestrieel gepubliceerd:

- aantal geregistreerde energiedeskundigen, opgesplitst naar interne energiedeskundigen en energiedeskundigen type C;
- per provincie het aantal certificaten per maand opgesplitst naar categorie (administratie, onderwijs, sport, welzijn, cultuur, politie en gerecht).

Inzake (ver)nieuwbouw:

Een overzicht van het aantal ingediende startverklaringen en EPB-aangiften per maand wordt per kwartaal gepubliceerd op energiesparen.be. Het overzicht bevat eveneens het aantal actieve verslaggevers.

Een rapport met kerncijfers betreffende de energieprestatieregelgeving met analyse en duiding, werd gepubliceerd in april 2011. Het rapport bevat onder andere gemiddelde E- en K-peilen per jaar van aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning.

1.21. Het VEA zal een actieplan uitwerken en implementeren voor de kwaliteitsborging van de opleidingen tot energiedeskundige

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid actieplan.
- Prestatienorm: Het actieplan wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Het geactualiseerde actieplan werd op 21 december 2011 aan de minister bezorgd.
- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid evaluatienota over implementatie actieplan.
- Prestatienorm: Evaluatienota wordt uiterlijk op 30 juli 2013 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Op schema.
- Begin 2011 werden vijf informatiesessies georganiseerd om de energiedeskundigen te wijzen op de veelgemaakte fouten bij de opmaak van het EPC voor bestaande residentiële gebouwen en om de verscherpte handhaving op de kwaliteit van de certificaten toe te lichten. Meer dan 1000 energiedeskundigen namen deel aan deze sessies. Deze veelgemaakte fouten werden ook behandeld in een nieuwsbrief.
- Het structureel overleg met de opleidingsinstellingen werd begin 2011 opgestart.
- In mei 2011 werd een Europese aanbesteding gelanceerd voor het organiseren van een centraal examen voor energiedeskundigen. De opdracht werd eind 2011 toegekend.
- Bij de energiedeskundigen werd een bevraging gehouden over de kwaliteit en de inhoud van de opleidingen tot energiedeskundige. De bevraging werd midden november 2011 afgerond.

Om meer kwaliteitsgaranties in te bouwen, werd een actieplan uitgewerkt voor de kwaliteitsborging van de opleidingen voor energiedeskundigen. Dit actieplan omvat de aanzet tot uitwerking van acties en de opvolging ervan. In 2011 werden volgende actiepunten ondernomen:

- De handhaving op de kwaliteit van de energieprestatiecertificaten werd verstrengd. De energiedeskundigen ontvangen niet langer enkel een waarschuwingsbrief als er fouten worden vastgesteld, maar de handhavingprocedures worden opgestart vanaf het moment dat twee fouten werden vastgesteld (zie hoofdstuk 1.16 hiervoor).

1.22. Het VEA zal de aanvragen beoordelen die worden ingediend in het kader van de subsidieregeling voor energieconsulentenprojecten

- Prestatie-indicator: Aantal aanvragen, beoordeeld binnen de termijn die daarvoor door de minister is vastgelegd in verhouding tot het aantal te beoordelen aanvragen.
- Prestatienorm: 100%.
- Realisatiegraad eind 2011: Uitgevoerd. Alle aanvragen zijn beoordeeld binnen de termijn die daarvoor door de minister was vastgelegd.
- betere sturing naar inhoud en aanpak en legt de focus veel meer op het behalen van concrete resultaatsverbintenissen in lijn met de beleidsprioriteiten.

In uitvoering van het Regeerakkoord evalueerde het VEA de in de vorige legislatuur met facultatieve subsidies opgestarte energieconsulentenprojecten. Op basis daarvan werd een semi-gereguleerde subsidieregeling uitgewerkt (besluit van de Vlaamse Regering van 29 oktober 2010). Het nieuwe kader voorziet in een betere stroomlijning van de projecten, langere financieringstermijnen en betere samenwerking en ervaringsuitwisseling tussen de energieconsulenten. Het werken met een projectoproep garandeert

Op 1 december 2010 werd een oproep gelanceerd voor het indienen van voorstellen voor de doelgroepen bedrijven (1.325.000 euro), bouwprofessionals (650.000 euro) en huishoudens (1.325.000 euro). Per oproep werd met de best gerangschikte promotoren op 24 maart 2011 een subsidieovereenkomst gesloten waarin duidelijke resultaatsverbintenissen en rapporteringsvoorwaarden werden opgenomen. Alle projecten hebben een looptijd van drie jaar. Voor de doelgroep bedrijven lopen er bij BB Consult, Unizo en Voka projecten die bedrijven begeleiden bij investeringen in verhoogde energie-efficiëntie. Bouwunie en de Vlaamse architectenorganisatie NAV ondersteunen de bouwprofessionals tijdens

de kwaliteitsvolle implementatie van de Vlaamse energieprestatieregelgeving. Daarnaast informeren, motiveren en begeleiden de Bond Beter Leefmilieu, Samenlevingsopbouw provincie Antwerpen (voor sociaal kwetsbare doelgroepen), Neos (ouderen) en de Gezinsbond de Vlaamse gezinnen om mee uitvoering te geven aan het Energierenovatieprogramma 2020. Elk energieconsulentenproject wordt opgevolgd door een begeleidingscomité dat door het VEA is samengesteld.

Per semester rapporteert elke promotor schriftelijk aan het VEA. Daarbij komt minstens de realisatie van de vastgelegde resultaatsverbintenissen aan bod. Als een project niet op schema zit om de vooropgestelde minimumnormen van één of meerdere resultaatsverbintenissen te realiseren, zal een actieplan moeten worden uitgewerkt voor de bijsturing van het project. De semestriële rapporteringen en eventuele aanzetten tot bijsturing worden telkens gebundeld in één opvolgingsrapport.

Uit deze rapporten blijkt o.a. het volgende:

1. Voor de bedrijven

In april en mei hadden de energieconsulenten van Voka, Unizo en BB Consult aparte startvergaderingen. Voor elk van de projecten werd een eerste semestrieel vorderingsverslag ontvangen en door het VEA goedgekeurd. In juli en augustus waren er afzonderlijke opvolgingsvergaderingen met de energieconsulenten, waarbij het eerste semestrieel rapport en de voorstellen voor monitoringtools werden besproken.

2. Voor de bouwsector

Er werden in 2011 twee gezamenlijke opvolgingsvergaderingen met NAV en Bouwunie georganiseerd.

Halfweg 2011 bezorgde Bouwunie een tussentijds rapport en een erg gedetailleerde tool voor de projectopvolging. Er is in het eerste semester vooral ingezet op schriftelijke informatie en de uitwerking van het project energiebewuste aannemer. In het tweede semester kwam de nadruk meer liggen op infosessies en opleidingen.

Ook NAV diende halfweg 2011 een tussentijds opvolgingsrapport in. "Meer over EPB" is de baseline van het project en tevens de naam van de digitale nieuwsbrief en de website www.meeroverepb.be. De website heeft als doel een bibliotheek te creëren over EPB, waarbij de ar-

chitect alle EPB-informatie op een eenvoudige manier kan terugvinden. Daarnaast bereidt men twee pockets voor: isolatie (soorten en toepassingen) en juridische gevolgen van de EPB-regelgeving.

3. Voor de huishoudens

Een gezamenlijk startoverleg vond plaats op 31 maart 2011. De vier promotoren bezorgden een eerste semestrieel rapport in juli 2011.

In het energieconsulentenproject van de BBL ligt in de eerste fase de nadruk quasi uitsluitend op het voorbereiden van de opendeurdagen die in 2012 en 2013 plaatsvinden in zoveel mogelijk Vlaamse gemeenten. Naast het organiseren van deze samenwerking wordt de ontwikkeling van een online tool met voorbeeldwoningen opgestart.

Het energieconsulentenproject van Samenlevingsopbouw focust op vorming en praktische ondersteuning bij concrete vragen en problemen die verband houden met de energieproblematiek.

NEOS heeft in het kader van het energieconsulentenproject naar haar doelgroep via diverse kanalen (website, publicaties, energievoordrachten) informatie verspreid over energiebesparende investeringen.

De Gezinsbond heeft in 2011 vooral gewerkt rond vorming en informatieverspreiding. Er werd een nieuwe vorming rond verwarming uitgewerkt. In oktober 2011 was er een uitgebreid themanummer Energie in het ledentijdschrift De Bond opgenomen.

Conclusie:

Alle projecten zijn vlot gestart. De gevraagde feedback werd tijdig ontvangen en er kondigen zich voorlopig geen problemen aan met betrekking tot het behalen van de resultaatgerichte doelstellingen.

1.23. Het VEA zal het Energierenovatieprogramma 2020 uitvoeren en monitoren

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van uitvoerings- en monitoringrapport.
- Prestatienorm: Het eerste uitvoerings- en monitoringrapport wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd. Het tweede uitvoerings- en monitoringrapport wordt uiterlijk op 31 december 2013 aan de minister bezorgd. Het derde uitvoerings- en monitoringrapport wordt uiterlijk op 31 december 2015 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Het uitvoerings- en monitoringrapport 2011 werd in aanwezigheid van de minister op 13 december 2011 publiekelijk toegelicht. Het Energierenovatieprogramma 2020 loopt verder.

Het Energierenovatieprogramma 2020 heeft als doelstelling dat elke Vlaming tegen 2020 een energiezuinige woning heeft die beschikt over minstens verbeterd dubbel glas, een geïsoleerd dak en een energiezuinige verwarmingsinstallatie. Om deze ambitieuze doelstelling waar te maken, is een coherente set van maatregelen nodig.

Er werd al een kortetermijnactieplan uitgevoerd, met acties die snel konden worden geïmplementeerd. Dit was belangrijk om te mobiliseren en te tonen dat er concreet werk wordt van gemaakt.

Er is een middellangetermijnactieplan in uitvoering, nodig om de meer ingrijpende doelgroepgerichte (verhuurders, oudere eigenaars, lagere inkomens) ondersteunende maatregelen uit te werken en te implementeren.

Er is ook een langetermijnactieplan nodig om de structurele maatregelen uit te werken die nodig zijn om de doelstellingen afdwingbaar te maken.

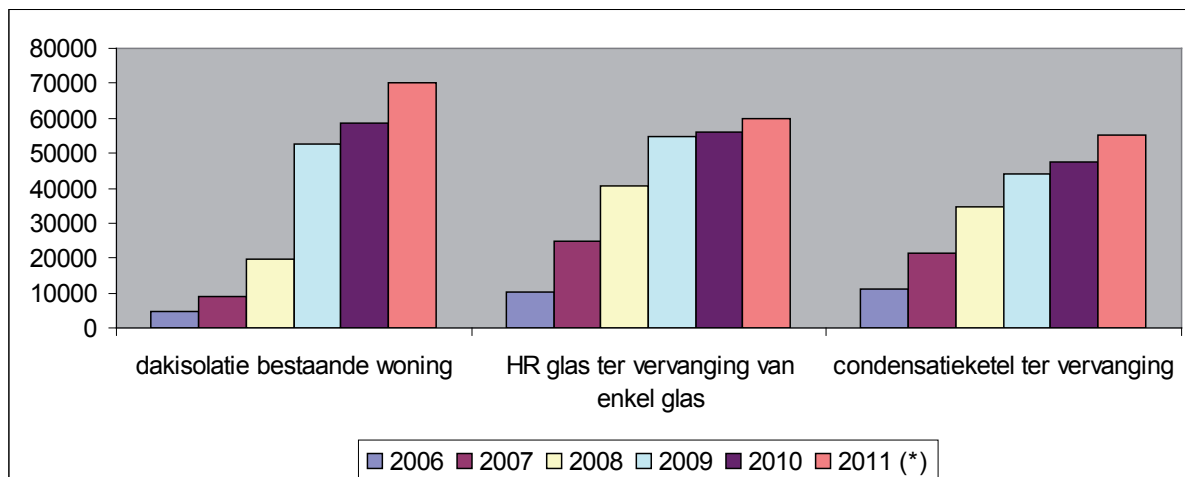
Het succes van het tot nu toe gevoerde beleid met financiële ondersteuning van diverse doelgroepen, de nadruk op betrokkenheid van belangengroepen en communicatiecampagnes, toont aan dat het belangrijk is de Vlaming te blijven sensibiliseren over het belang van voldoende isolatie en maatregelen in verschillende beleidsvelden op elkaar af te stemmen. Om de doelstelling met betrekking tot dakisolatie te behalen, is bijkomend beleid noodzakelijk. Om deze redenen werd in 2011 door de minister een Dakisolatieplan voorgesteld. Het plan bevat een geheel aan maatregelen om op vlak van dakisolatie een tandje bij te steken en verschillende maatregelen uit de beleidsvelden Energie en Wonen aan elkaar te linken. Tevens geldt een bijzondere aandacht voor de problematiek van de huurder-verhuurderverhouding.

Voor de uitvoering van de operationele organisatiedoelstellingen inzake sociale energierenovaties wordt verder verwezen naar hoofdstuk 3 (bestrijding energiearmoede).

De grote stijging van het aantal toegekende energiepremies vanaf 2009, laat vermoeden dat er een belangrijke stap is gezet in de richting van de 'sense of urgency' die nodig is om de doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 te realiseren. In het totaal werden door de netbeheerders in 2010 en 2011 respectievelijk 163.000 en 185.000 aan het Energierenovatieprogramma 2020 gerelateerde premies toegekend, zoals blijkt uit onderstaande tabel en figuur. Het totaal aantal toegekende premies (al dan niet ERP2020 gerelateerd) bedroeg voor die jaren 206.000, resp. 240.000.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011 (*)
Dakisolatie bestaande woning	4661	8.861	19.523	52.451	58.662	70.000
HR glas ter vervanging van enkel glas	10178	24.835	40.671	54.632	56.058	60.000
Condensatieketel ter vervanging	11033	21.227	34.571	44.023	47.677	55.000

Tabel 8: Toegekende premies van de netbeheerders
(*: voorlopige cijfers 2011, afgerond op het duizendtal)

Figuur 2: Toegekende premies van de netbeheerders
(*: voorlopige cijfers 2011, afgerond op het duizendtal)

Uit de enquête die het VEA in 2011 heeft gehouden naar het energiegedrag van de Vlaming, blijkt daartegenover dat nog altijd 22% van de Vlaamse woningen geen dak- of zoldervloerisolatie heeft en 8% nog altijd uitsluitend enkel glas. Ook de condensatieketel is nog niet algemeen doorgedrongen: 31% van de aardgasketels zijn weliswaar al condensatieketels, maar slechts 10% van de stookolieketels zijn condensatieketels.

In 2011 werden de bestaande premies geëvalueerd en gestroomlijnd, wat uitmondde in het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 2011 dat vanaf 1 januari 2012 in werking trad. De voornaamste wijzigingen bestaan erin dat de resultaatsverplichtingen van de netbeheerders in het kader van hun openbaardienstverplichtingen worden vervangen door actieverplichtingen, dat het aantal premies gevoelig wordt verminderd en afgestemd op de prioriteiten van het Energierenovatieprogramma 2020 en dat voor het toekennen van premies voor dak- of zoldervloerisolatie, respectievelijk muurisolatie, aan de netbeheerders een vergoeding wordt toegekend.

De actieverplichtingen leiden ertoe dat nu elke elektriciteitsdistributienetbeheerder dezelfde acties voert, met dezelfde premies en dezelfde premiehoogten, daar waar hij vroeger vooral de resultaatsverplichting had om een zekere hoeveelheid primaire energie te besparen en de netbeheerder zelf, mits voorleggen van zijn jaaractieplan, de nodige acties en premiehoogten kon vaststellen om dit resultaat te bereiken. De premiehoogten werden ook vastgesteld met in-

achtname van de mogelijkheid tot belastingvermindering, zoals ze in 2011 bestond of vanaf 2012 was voorzien.

De acties die sinds 1 januari 2012 worden opgelegd zijn: voor bestaande woningen premies verlenen voor dak- of zoldervloerisolatie, isolatie van buitenmuren, vloerisolatie en hoogrendementsbeglazing, warmtepompen en zonneboilers. Voor nieuwbouwwoningen moet een premie worden toegekend aan energiezuinige nieuwbouw met een aanzienlijk beter E-peil dan wettelijk vastgelegd. Daarnaast zijn er nog een aantal specifiek actieverplichtingen inzake het uitvoeren van energiescans en sociale dakisolatieprojecten.

Het monitoringrapport 2011 over de resultaten van het Energierenovatieprogramma 2020 tot oktober 2011 werd uitvoerig toegelicht op een stakeholderbijeenkomst Energie en Gebouwen van 13 december 2011.

In 2011 werd er ook stakeholderoverleg gevoerd over de haalbaarheid van meer structurele en dwingende maatregelen. Verplichtingen opleggen voor de bestaande gebouwen is bijzonder complex en niet alle doelgroepen zijn in de mogelijkheid om de nodige investeringen te doen, soms is er zelfs geen technische mogelijkheid. Alle consequenties van dergelijke verplichtingen werden in de loop van 2011 mede met de belangengroepen afgewogen. De uitdaging ligt hier vooral op het creëren van voldoende maatschappelijk draagvlak bij de doelgroep. De aanbevelingen van de stakeholders geven aan dat er een consensus groeit om de conformiteit met

de voorgestelde verplichtingen te laten attesteren door het bestaande EPC-instrument, dat hiervoor wel zou moeten worden aangepast en vervolgens algemeen verplicht zou moeten worden gesteld

In 2011 werd al een eerste stap gezet naar de invoering van concrete verplichtingen in uitvoering van de wijziging in 2011 aan de Wooncode, waardoor minimale eisen op het vlak van energieprestaties in de Vlaamse Wooncode konden worden opgelegd. Het VEA verzorgde de voorbereidende insteek vanuit het beleidsveld Energie. Op termijn zullen woningen die niet aan de minimale energetische prestaties voldoen, niet meer kunnen worden verhuurd. In een uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van de Wooncode wordt een geleidelijke implementatie van de energetische prestaties opgenomen. In eerste instantie worden alleen eisen gesteld aan de dakisolatie. Vanaf 2014 wordt systematisch het aantal "strafpunten" verhoogd wan-

neer een woning niet aan de dakisolatie-eis voldoet. In 2020 zullen hiervoor 15 strafpunten worden toegekend, waardoor alleen al door het ontbreken van voldoende dakisolatie de woning niet meer verhuurbaar zal zijn. Tussen 2014 en 2020 kan een woning eveneens onverhuurbaar worden wegens het ontbreken van voldoende dakisolatie, als ook door andere gebreken het totaal aantal strafpunten het getal 15 bereikt.

Op het gebied van fiscale uitgaven voor energiebesparing is in het institutioneel akkoord van de nieuwe federale regering opgenomen dat dit een materie wordt waarvoor de gewesten in de toekomst de exclusieve bevoegdheid zullen hebben. Anticiperend op deze overdracht heeft de federale regering eind 2011 beslist om vanaf het inkomstenjaar 2012 de federale belastingvermindering en het belastingkrediet grotendeels af te bouwen. Hierdoor zal de Vlaamse Regering haar ondersteuningskader voor energiebesparende investeringen opnieuw moeten evalueren.

1.24. Het VEA zal de REG-actieplannen en -rapporten van de elektriciteitsdistributienetbeheerders beoordelen

- Prestatie-indicator: Aantal plannen en rapporten die binnen de wettelijk vastgelegde termijn worden beoordeeld in verhouding tot het aantal ingediende plannen en rapporten.
- Prestatienorm: 100%.
- Realisatiegraad eind 2011: Uitgevoerd. Alle REG-actieplannen en REG-rapporten werden in 2011 beoordeeld binnen de wettelijk vastgelegde termijn.

Tot en met 2011 dienden onder deze operationele organisatiedoelstelling en in uitvoering van de toen geldende regelgeving zowel de REG-actieplannen als -rapporten (uitvoering acties en resultaatsverplichtingen) van de elektriciteitsdistributienetbeheerders door het VEA te worden

beoordeeld. In 2011 werden alle REG-actieplannen en REG-rapporten binnen de wettelijk vastgelegde termijn beoordeeld.

Door een wijziging van het regelgevend kader vanaf 1 januari 2012 met een focus eerder op actieverplichtingen dan resultaatsverbintenissen door de netbeheerders, komt deze operationele organisatiedoelstelling uit de beheersovereenkomst deels te vervallen. De operationele organisatiedoelstelling krijgt vanaf 2012 een beperkter karakter. Het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 2011 voorziet in de toekomst enkel nog rapportering door de netbeheerders over hun actieverplichtingen (vanaf de actieverplichtingen 2012).

1.25. Het VEA zal een evaluatierapport aan de minister voorleggen over de REG-openbaredienstverplichtingen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van evaluatierapport.
- Prestatienorm: Het evaluatierapport wordt uiterlijk op 31 juli 2015 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. In het besluit van 23 september 2011 is geen wettelijke evaluatieverplichting meer voorzien.

Door het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 2011 werden de REG-openbaredienstverplichtingen grondig gewijzigd. Er zijn vanaf 2012 geen resultaatgerichte doelstellingen meer, zodat alleen over ondernomen acties moet worden gerapporteerd. Tevens is in de nieuwe regelgeving geen wettelijke evaluatieverplichting meer voorzien.

1.26. Het VEA zal de premieaanvragen van de sociale verhuurkantoren beoordelen

- Prestatie-indicator: Aantal volledige aanvragen beoordeeld binnen een termijn van maximaal 1 maand in verhouding tot het totaal aantal ingediende volledige aanvragen.
- Prestatienorm: 100%.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. De regeling loopt verder in 2012.

Sinds april 2009 loopt een subsidieregeling (10 miljoen euro) die energiebesparende investeringen (dakisolatie, hoogrendementsbeglazing en condensatieketels) in woningen verhuurd door SVK's voor 100% subsidieert. Medio 2010 werd al duidelijk dat het budget niet zou volstaan voor de 970 woningen die de SVK's voor eind juni 2010 aanmeldde voor een aan de subsidieaanvraag voorafgaande woningscreening. Daarom voorzag de Vlaamse Regering een bijkomend budget van 2 miljoen euro. Alle woningen waarvoor in de aanloop van de indiening van een subsidieaanvraag een woningonderzoek werd aangevraagd voor 30 juni 2010, komen zo alsnog voor subsidiëring in aanmerking. Via de periodieke nieuwsbrieven die VOB aan de erkende SVK's verstuurt, werden deze herhaaldelijk aangespoord om zo snel mogelijk de subsidieaanvragen voor gescreende woningen in te dienen.

Tot eind 2011 werden in totaal 749 subsidieovereenkomsten afgesloten voor een totaal subsidiebedrag van 9,18 miljoen euro (2009: 1,19 miljoen euro, 2010: 4,75 miljoen euro, 2011: 3,25 miljoen euro). Het betrof 348 plaatsingen van dakisolatie, 500 condensatieketels en 635 vervangingen van bestaande beglazing door hoogrendementsbeglazing.

In 2009 werden in 100 woningen 202 energiebesparende investeringen gesubsidieerd (51 voor dakisolatie, 74 voor condensatieketels en 77 voor hoogrendementsglas).

In 2010 werden in 405 woningen 808 investeringen gesubsidieerd (176 voor dakisolatie, 284 voor condensatieketels en 348 voor hoogrendementsglas).

In 2011 betrof het 473 investeringen in 244 woningen (121 voor dakisolatie, 142 voor condensatieketels en 201 voor hoogrendementsglas).

De regeling dooft in principe uit van zodra het budget voor de gescreende woningen is vastgelegd in subsidieovereenkomsten. Uit een bevraging bleek dat de kans groot is dat het aantal gescreende woningen niet zal leiden tot een volledige benutting van het basisbudget en het bijkomend budget.

Een evaluatie van de subsidieregeling door het Vlaams Overleg Bewonersbelangen (VOB), dat de SVK's ondersteuning bood bij de uitvoering, biedt inspiratie voor het opzetten van een blijvende ondersteuning van de SVK's bij energiebesparende renovatie. De SVK's bouwden dankzij de regeling heel wat expertise op rond energetische renovatie. Ook de aan de uitbetaling van de subsidie verbonden eis om de woning aan te passen aan de normen van de Vlaamse Wooncode blijkt een geschikte hefboom voor de verbetering van de algemene woningkwaliteit. Voor een derde van de dossiers worden twee werken uitgevoerd, voor nog een derde drie, wat duidt op een groot verbeterpotentieel. De SVK-sector wees ook op de belangrijke tijdsbesteding die nodig was en is om de dossiers af te ronden.

Op basis van de opgedane ervaring pleit de SVK-sector voor een energiesubsidieregeling waarbij de eigenaar en niet het SVK als bouwheer optreedt, en verantwoordelijk is voor het aanvragen en opvolgen van offertes en de betalingen doet. Om de eigenaar aan te zetten de goedkoopste of gunstigste offerte te kiezen moet de energiesubsidie worden beperkt tot (bijv.) 50 of 70%. Op die manier kunnen met de beschikbare overheidsmiddelen meer woningen energetisch worden gerenoveerd.

1.27. Het VEA zal op basis van de lijsten van de netbeheerders de uitbetalingsdossiers voor de Vlaamse dakisolatiepremie opmaken

- Prestatie-indicator: Aantal uitbetalingsdossiers opgemaakt binnen 60 werkdagen na ontvangst van de lijst van de netbeheerder in verhouding tot het totaal aantal opgemaakte uitbetalingsdossiers.
- Prestatienorm: 100%.
- Realisatiegraad eind 2011: 87,2%.

Het plaatsen van dak- of zoldervloerisolatie is de meest prioritaire energiebesparende investering van het Energierenovatieprogramma 2020. Het besluit van de Vlaamse Regering dat tot in 2011 een eigen Vlaamse dakisolatiepremie invoerde, werd op 19 december 2008 definitief goedgekeurd en trad op 1 januari 2009 in werking.

De toekenningsvoorwaarden waren identiek aan deze van de premie voor dakisolatie van de elektriciteitsdistributienetbeheerder. Er werd wel een bijkomende voorwaarde opgelegd inzake minimale geïsoleerde dakoppervlakte, namelijk 40 m².

In 2011 werden 64.657 dakisolatiepremies aangevraagd. Sinds het begin van de premieregeling tot eind 2011 ontving het VEA ongeveer 153.000 aanvraagdossiers, goed voor zo'n 70 miljoen euro aan Vlaamse dakisolatiepremies. In 2011 werd 25,6 miljoen euro in betaling gesteld (2010: 25,4 miljoen euro, 2009: 12,8 miljoen euro).

Op 23 september 2011 besliste de Vlaamse Regering om de energiepremies te hervormen. De Vlaamse dakisolatiepremie wordt vanaf 2012 geïntegreerd in de premie die door de netbeheerder wordt gegeven. Het VEA zal in 2012 enkel nog aanvragen afhandelen die tot en met 30 juli 2012 bij de netbeheerder werden ingediend en in aanmerking komen voor de Vlaamse dakisolatiepremie.

1.28. Het VEA zal de aanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energie-investeringen beoordelen

- Prestatie-indicator: Beoordelingstermijn van de aanvragen die volledig zijn.
- Prestatienorm: Minstens 90% van de volledige aanvragen is maximaal 60 werkdagen in behandeling. De maximale behandelingstermijn van een volledige aanvraag bedraagt 100 werkdagen.
- Realisatiegraad eind 2011: 89% van de volledige aanvragen is binnen 60 werkdagen behandeld en 96% binnen 100 werkdagen.

Artikel 69 van het Wetboek Inkomstenbelastingen (W.I.B.) biedt bedrijven de mogelijkheid hun belastbare winst te verminderen met een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen. De aftrek wordt verricht op de winst van het belastbaar tijdperk tijdens hetwelk de activa zijn verkregen of tot stand zijn gebracht. Voor de energiebesparende investeringen uitgevoerd tijdens het belastbaar tijdperk dat aan aanslagjaar 2011 (inkomsten 2010) verbonden is, is er een verhoogde aftrek van 13,5%.

Deze fiscale wetgeving is een volledige federale bevoegdheid. Het percentage van de verhoogde investeringsaftrek en de categorieën van in aanmerking komende investeringen worden bepaald door de federale overheid.

Het VEA levert het attest af dat bij de belastingaangifte moet worden gevoegd.

De aanvraag moet uiterlijk 3 maanden na het afsluiten van het boekjaar bij het VEA worden ingediend. De meeste aanvragen worden in de laatste week van de maand maart ingediend.

TNS Dimarso ondervroeg in 2011 in opdracht van de VREG en het VEA een representatieve steekproef van 1000 energieverantwoordelijken van bedrijven met 5 tot 200 werknemers. Uit deze enquête is gebleken dat 62% van de bedrijven de verhoogde investeringsaftrek kent. De verhoogde investeringsaftrek is ook de ondersteuningsmaatregel die al het meest werd toegepast (door 16% van de bedrijven), gevolgd door groenestroomcertificaten (14%) en de premie van de netbeheerder (13%).

Het aantal behandelde aanvragen voor de verhoogde investeringsaftrek kent de laatste jaren een forse groei. Het VEA heeft in 2011 2053 aanvraagdossiers voor een attest voor een verhoogde investeringsaftrek behandeld (2010: 1696 ; 2009: 754 ; 2008: 590 ; 2007: 493 ; 2004: 209). Dit betekent een stijging met ongeveer 21%. Vooral het succes van de zonnepanelen heeft de laatste twee jaar voor een sterke groei in het aantal te behandelen dossiers gezorgd.

Voor 1845 aanvragen werd een attest uitgereikt (2010: 1568).

89% van de (volledige) aanvragen waren binnen de 60 werkdagen afgehandeld (2010: 93%). De gemiddelde behandelingstermijn bedroeg 40 werkdagen (2010: 47 werkdagen).

Vanaf maart 2010 heeft het VEA de dossierbehandeling geautomatiseerd. Het agentschap heeft zelf een webapplicatie ontwikkeld die zorgt voor een elektronische indiening van het basisdossier waardoor de administratieve verwerking van de dossiers efficiënter kan verlopen.

In 2011 is een technische ENOVER-werkgroep opgestart voor de aanpassing van de lijst met energiebesparende investeringen voor de verhoogde investeringsaftrek.

Type investering	Investeringsbedrag	Aantal
Biomassa	15%	3%
Hernieuwbare energie - overig	44%	2%
Isolatie	0,5%	11%
Fotovoltaïsche zonnepanelen	29%	53%
Verhogen energetisch rendement	3%	23%
Warmtekrachtkoppeling	7%	3%
Warmtepompen	0,5%	2%
Warmterecuperatie	1%	2%
	100%	100%
Totaal	1.861.206 k€	1.845

Tabel 9: aantal afgeleverde attesten in 2011

1.29. Het VEA zal de energieplannen en energiestudies in het kader van het besluit Energieplanning beoordelen

- Prestatie-indicator: Aantal plannen en studies die binnen de adviestermijn worden beoordeeld in verhouding tot het aantal ingediende plannen en studies.
- Prestatienorm: 100%.
- Realisatiegraad eind 2011: 100%.

Sinds 2004 legt de VLAREM-wetgeving eisen inzake energie-efficiëntie op aan inrichtingen met een totaal jaarlijks primair energieverbruik van minstens 0,1 PJ. Dit gebeurt via het besluit Energieplanning.

Het besluit Energieplanning is in werking getreden op 14 oktober 2004.

Belangrijk in dit besluit is het onderscheid tussen (de procedure en behandeling van) de energieplannen en energiestudies.

Een energiestudie dient bij de vergunningsaanvraag gevoegd te worden (voor nieuwe inrichtingen met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ en veranderingen aan inrichtingen met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ). De energiestudie moet aantonen dat de betrokken inrichting op een energie-efficiënte wijze zal worden geëxploiteerd. Het VEA beoordeelt de ingediende energiestudies binnen de verguningsprocedure.

Een bestaande inrichting met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ moet bij de aanvraag tot hernieuwing van de milieuvergunning een energieplan voegen. Het VEA beoordeelt deze plannen binnen de vergunningsprocedure. Een (bestaande) inrichting met een jaarlijks energieverbruik van meer dan 0,5 PJ moet sinds 1 juli 2005 in het bezit zijn van een conform verklaard energieplan (onafhankelijk van een milieuvergunningsprocedure). De conformverklaring van deze energieplannen gebeurt door het VEA. Deze plannen moeten om de 4 jaar worden geactualiseerd.

De energiestudies en de energieplannen moeten worden opgesteld door een energiedeskundige die aanvaard is door het VEA.

In 2011 zijn 41 energiedeskundigen aanvaard (2010: 55). Er werden 23 energiestudies (2010: 27) en 10 energieplannen (2010: 9) beoordeeld in het kader van de milieuvergunningsprocedure. In de impactnota over de milieuvergunningenpiek die in 2011 werd opgemaakt, werd geconcludeerd dat deze piek het VEA niet voor problemen zou stellen bij het tijdig beoordelen van energieplannen en –studies in het kader van het besluit Energieplanning. Deze conclusie werd in de praktijk bevestigd.

1.30. Het VEA zal het departement LNE adviseren over de dossiers in het kader van het thema energie van de samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten en de provincies

- Prestatie-indicator: Aantal dossiers waarvoor binnen de door het departement gestelde termijn advies wordt verleend in verhouding tot het aantal ingediende dossiers.
- Prestatienorm: 100%.
- Realisatiegraad eind 2011: 99,3%.

De huidige samenwerkingsovereenkomst (SO) loopt over de periode 2008-2013.

De gemeenten kunnen intekenen voor een basisniveau en kunnen kiezen om hier bovenop ook in te tekenen op een hoger niveau (onderscheidingsniveau). Het basisniveau bestaat uit een verzameling van minimumvoorwaarden uit de verschillende thema's waaraan de gemeente dient te voldoen. Voor het thema energie is de belangrijkste voorwaarde het bijhouden van een energieboekhouding.

Het hogere niveau kan de gemeente bereiken door over alle thema's heen een aantal maatregelen uit te voeren. De belangrijkste maatregelen binnen het thema energie zijn: uitbreiden van de energieboekhouding, aandacht hebben voor energie-efficiëntie binnen de eigen werking, opmaken van energieprestatiecertificaten, uitwerken van een plan hernieuwbare energie, aankopen van groene stroom en voeren van sensibilisatie rond duurzaam energiegebruik.

De provincies die de SO ondertekenen, moeten het thema energie integraal uitvoeren. Buiten

het voeren van een energieboekhouding zijn alle maatregelen gericht op de ondersteuning van gemeenten bij het uitvoeren van het thema energie.

Het VEA beoordeelt de voorgestelde maatregelen en projecten. Het betreft zowel een beoordeling van de voorstellen als van de uitvoeringsrapporteringen.

In 2011 tekenden 275 gemeenten in op minstens het basisniveau, waarvan 195 gemeenten ook intekenden op het onderscheidingsniveau.

In 2011 werden er voor het thema Energie 75 projecten ingediend (2010 : 137).

In het Witboek Interne Staatshervorming is de keuze gemaakt om de Samenwerkingsovereenkomst niet verder te zetten na 2013. Het stopzetten van het instrument SO betekent niet dat er geen ondersteuning van het lokale beleid meer mogelijk zal zijn. Volgens de principes van de nieuwe beleids- en beheerscyclus van de lokale overheden zal de Vlaamse Regering in het najaar van 2012 haar beleidsprioriteiten per beleidsdomein/minister bezorgen aan de lokale overheden. Op basis hiervan moeten die lokale overheden hun meerjarenplan vorm geven (doelstellingen en actieplannen). In de loop van het meerjarenplan (2014-2019) zullen alle gemeenten systematisch inhoudelijk een financieel rapporteren over de uitvoering van de actieplannen.

2. Het VEA wil Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen inzake de bevordering van milieuvriendelijke energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling kwaliteitsvol en efficiënt implementeren om de Europese kwantitatieve doelstellingen voor 2020 te behalen en op die manier ook bijdragen tot de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van groene jobs

- Effectindicator: Evolutie van de milieuvriendelijke energieproductie.
- Streefnorm: de milieuvriendelijke energieproductie evolueert conform de doelstellingen zoals door de Vlaamse Regering vooropgesteld in het kader van de Europese richtlijnen.
- Realisatiegraad eind 2011: Conform de richtlijn hernieuwbare energie, moet België tegen 2020 een aandeel hernieuwbare energie in het bruto totaal elektriciteitsverbruik realiseren van 13%. De Belgische doelstelling werd nog niet vertaald in gewestelijke en federale doelstellingen. In Vlaanderen werd in 2010 een aandeel bereikt van 3,4% (voorlopig cijfer), dit betekent een verdere stijging ten opzichte van 2009 (3,0%) en 2008 (2,2%).
- Het aandeel geproduceerde elektriciteit in WKK-installaties ten opzichte van het bruto elektriciteitsverbruik bedroeg 19,1% in 2010. Hiermee werd de Vlaamse doelstelling voor 2010 (19%) gerealiseerd.

2.1. Het VEA zal een beleidskader uitwerken om de duurzame inzet van vaste en gasvormige biomassa voor energieproductie te realiseren

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van het ontwerp van regelgevend kader voor de duurzame inzet van biomassa.
- Prestatienorm: Het ontwerp van regelgevend kader wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Niet van toepassing. De communicatie van de Europese Commissie is niet tijdig gebeurd.

Om een duurzaam gebruik van biomassa te garanderen, zijn duurzaamheidscriteria belangrijk. De Europese richtlijn legt duurzaamheidscriteria voor vloeibare biomassa op. Deze criteria zijn omgezet in een regelgevend kader voor het Vlaamse Gewest (besluit van 8 april 2011).

Europa legt geen bindende duurzaamheidscriteria op voor gasvormige en vaste biomassa. Het Vlaamse Gewest is hier echter wel voorstander van en heeft dit op 15 december 2009 verduidelijkt in een Beneluxstandpunt aan de Europese Commissie. In 2010 en 2011 heeft het VEA het

thema uitvoering besproken met gelijkgestemde lidstaten, zijnde Nederland, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Het resultaat van dit overleg werd informeel aan de Europese Commissie overgemaakt. De bevoegde ministers van Nederland en het Verenigd Koninkrijk en Vlaams minister voor Energie Freya Van den Bossche hebben een officiële brief gestuurd naar de Europese Commissie om aan te dringen op geharmoniseerde duurzaamheidscriteria binnen Europa.

Het VEA heeft in samenwerking met ODE in september 2011 een stakeholderoverleg over duurzaamheidscriteria georganiseerd. De stakeholders waren het eens over de noodzaak van geharmoniseerde Europese duurzaamheidscriteria.

De verdere uitwerking van de duurzaamheidscriteria voor gasvormige en vaste biomassa wordt gestuurd door de intussen uitgestelde en pas in 2012 verwachte communicatie van de Europese Commissie.

2.2. Het VEA zal een voorstel voor een verplicht minimumaandeel hernieuwbare energie in gebouwvoorschriften voorbereiden

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering.
- Prestatienorm: Het ontwerp van besluit wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Het ontwerp van besluit werd op 21 december 2011 aan de Inspectie van Financiën en de minister bezorgd.

De Europese richtlijn van 23 april 2009 ter bevordering van de toepassing van hernieuwbare energiebronnen bepaalt dat de lidstaten tegen 2015 bindende doelstellingen inzake een minimumniveau van energie uit hernieuwbare energiebronnen in nieuwe en gerenoveerde gebouwen moeten opleggen. Via de bouwvoorschriften moeten de lidstaten ook stimulansen voorzien voor hernieuwbare energiebronnen die bepaalde efficiëntieniveaus bereiken.

Een beleidsvoorbereidende studie is in 2010 uitgevoerd om na te gaan wat de impact is van een minimumaandeel van hernieuwbare energiebronnen in de energievoorziening van nieuwe gebouwen. Daarbij werd ook de praktische uitvoerbaarheid en economische haalbaarheid onderzocht en hoe dit minimumaandeel kan berekend worden, maximaal rekening houdend met de bestaande EPB-rekenmethodes.

In 2011 werd door het VEA een stakeholder-overleg georganiseerd waarop de conclusies van deze studie samen met de situatie in enkele buurlanden werden gepresenteerd, de stakeholders werden bevestigd en hun visies en meningen werden geïnventariseerd.

Op basis van de conclusies uit de beleidsvoorbereidende studie en het stakeholderoverleg, werd door het VEA een ontwerp van wijzigingsbesluit uitgewerkt om het minimumaandeel hernieuwbare energie in de energieprestatieregelgeving te verankeren.

2.3. Het VEA zal in overleg met de andere gewesten en de federale overheid een voorstel voor een kwalificatieregeling tot bewaking van de opleidingen voor installateurs kleinschalige hernieuwbare-energie-installaties uitwerken

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van het ontwerp van beleidskader.
- Prestatienorm: Het ontwerp van beleidskader wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Het ontwerp van beleidskader voor een kwalificatieregeling tot bewaking van de opleidingen voor installateurs kleinschalige hernieuwbare-energie-installaties is beschreven in het eindrapport zoals door het begeleidingscomité goedgekeurd op 30 juni 2011.

De nieuwe Europese richtlijn hernieuwbare energie (2009/28/EG) verplicht de lidstaten om tegen 31 december 2012 een kwaliteitsregeling uit te werken voor installateurs van kleinschalige energiesystemen. Meer bepaald gaat het om kleinschalige warmwater- en verwarmingsketels op biomassa, fotovoltaïsche en thermische systemen op zonne-energie en ondiepe geothermische systemen en warmtepompen.

Hoewel de implementatie van de richtlijn een gewestelijke bevoegdheid is, hebben de gewestelijke overheden besloten om hiervoor samen te werken.

De gewesten zullen in samenspraak met de kennis- en opleidingscentra en de sectorverenigingen een gemeenschappelijk opleidingsprogramma voor installateurs ontwikkelen. Installateurs die slagen voor het theoretische en praktische examen ontvangen een bewijs dat erkend zal worden in heel België én in alle EU-lidstaten. Om hun bewijs te behouden, zullen de installateurs opfriscursussen kunnen volgen over de evoluties van de diverse technologieën.

In het najaar van 2010 werd de aanbestedingsprocedure opgestart om een algemeen kader voor deze kwalificatieregeling uit te werken. Deze overheidsopdracht werd aanbesteed als gezamenlijke overheidsopdracht vanuit de drie gewesten met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als aanbestedende overheid. De opdracht werd

uitgevoerd van februari tot juni 2011 en hield onder andere de raadpleging van de stakeholders (beroepsfederaties, kenniscentra, kwaliteitsorganisaties, opleidingscentra) in. Het eindrapport werd door het begeleidingscomité, samengesteld uit de gewestelijke energie-administraties en de betrokken kabinetten, goedgekeurd op 30 juni 2011.

De concrete invulling van de opleidingen 'certificering installateurs hernieuwbare energie' zal ook worden uitgewerkt via een overheidsopdracht. Het VEA heeft in 2011 meegewerkt aan bestek voor deze tweede fase. De opdracht kon na een eerste algemene offertevraag niet worden toegewezen. Er zal in 2012 een heraanbesteding plaatsvinden.

Het is de doelstelling om vanaf 2013 te kunnen starten met de opleidingen in het kader van de certificatieregeling.

Op initiatief van het VEA werd in 2011 een consortium opgericht om een voorstel in te dienen voor het Europese IEE Build Up Skills project (voorheen 'Qualifying the building workforce' genoemd). Dit initiatief werd gelanceerd om lidstaten te ondersteunen om de kennis en de kwaliteitszorg van de bouwvakarbeider op vlak van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie te verbeteren. In een eerste fase dient een platform met relevante stakeholders en een roadmap naar 2020 gerealiseerd te worden. Het Belgisch projectvoorstel, Build Up Skills Belgium, dat in mei werd ingediend, werd in oktober 2011 weerhouden en goedgekeurd. Het Build Up Skills Belgium-project ging van start in november en heeft een looptijd van 18 maanden. Onder coördinatie van het Fonds voor de Vakopleiding in de Bouwnijverheid zal het VEA ook meewerken aan de totstandkoming van de roadmap. Er zal begin 2012 een platform worden opgericht waarbij alle relevante stakeholders zullen worden betrokken. De afronding van de opmaak van deze roadmap wordt voorzien voor halfweg 2013.

2.4. Het VEA wil het Vlaams Actieplan Hernieuwbare Energie 2020 mee uitvoeren, monitoren en indien nodig aanvullende initiatieven voorstellen om te voldoen aan de tussentijdse doelstellingen van richtlijn 2009/28/EG

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van voortgangsrapport.
- Prestatienorm: Het eerste voortgangsrapport wordt uiterlijk op 31 juli 2011 aan de minister bezorgd. Het tweede voortgangsrapport wordt uiterlijk op 31 december 2012 aan de minister bezorgd. Het derde voortgangsrapport wordt uiterlijk op 31 december 2014 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Het eerste voortgangsrapport werd op 26 juli 2011 aan de minister bezorgd.

Het implementeren van de bepalingen van de Europese richtlijn inzake hernieuwbare energie voor wat betreft de gewestelijke energiebevoegdheden is een sleutelproject in uitvoering van het Regeerakkoord en ViA, doorbraak Groen en dynamisch stedengewest.

Volgens de nieuwe richtlijn hernieuwbare energie van 23 april 2009 moest België tegen 30 juni 2010 een nationaal actieplan aan de Europese Commissie voorleggen waarin wordt aangegeven hoe België tegen 2020 de doelstelling van 13% hernieuwbare energie in het finaal energiegebruik gaat bereiken en hoe de andere be-

palingen uit de richtlijn zullen worden omgezet. De ENOVER-werkgroep 'hernieuwbare energie' startte eind 2009 met de uitwerking van het nationaal actieplan. Als gevolg van de val van de federale regering liepen de gesprekken inzake de intra-Belgische lastenverdeling van de 13%-doelstelling grote vertraging op. Eind 2011 waren deze gesprekken nog niet opnieuw opgestart. Het nationaal actieplan bevat een beschrijving van het bestaande beleid van de gewesten en de federale overheid, en de grote lijnen van nieuwe beleidsinitiatieven. De kwantitatieve inschattingen zijn onverdeelde nationale cijfers. Het is uiteindelijk op 30 november 2010 voorgelegd aan de Europese Commissie.

De juridische omzetting van de richtlijn hernieuwbare energie van 23 april 2009 werd door de VREG voorbereid. Het betreffende wijzigingsdecreet werd op 8 juli 2011 bekrachtigd en afgekondigd. Het betreft voornamelijk aanpassingen aan de regelgeving inzake de geldigheidsduur van garanties van oorsprong en het invoeren van duurzaamheidscriteria voor vloeibare biobrandstoffen.

In het kader van het actieplan groene warmte is door de Vlaamse Regering een ondersteuningsmechanisme voor grote installaties voor groenewarmteproductie voor de tweede keer principieel goedgekeurd op 28 oktober 2011. Om de realisatie van de doelstelling inzake hernieuwbare energie mogelijk te maken, is een sterke groei van groene warmte uit biomassa nodig. Het actieplan voorziet ondermeer een steunmechanisme voor grote industriële installaties voor groenewarmteproductie uit biomassa en restwarmterecuperatie. Via een call zullen bedrijven

met een project van meer dan 1 MW een aanvraag kunnen indienen. Projecten die met de minste steun kunnen worden gerealiseerd, zullen eerst worden gerangschikt, tot het beschikbare budget is uitgeput. Op die manier wordt een maximale groenewarmteproductie gerealiseerd tegen de laagste kost. De geselecteerde projecten zullen van de elektriciteitsdistributienetbeheerder tien jaar lang een vast bedrag per geproduceerde hoeveelheid warmte krijgen. Eind 2011 werd het ontwerp van steunmechanisme aangemeld bij de Europese Commissie.

2.5. Het VEA voert doorlopend overleg en monitort de ontwikkeling van technieken en omgevingsvoorwaarden om aan de minister regelmatig een evaluatie van de onrendabele toppen inzake hernieuwbare energie en WKK te kunnen voorleggen

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van de evaluatie.
- Prestatienorm: Het eerste evaluatierapport wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd. Het tweede evaluatierapport wordt uiterlijk op 31 juli 2015 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd.

Uit de sterke toename van de groenestroom- en WKK-productie de afgelopen jaren, mag geconcludeerd worden dat het huidige steunsysteem in Vlaanderen de belangrijke verdienste heeft dat het een stabiel en voldoende aantrekkelijk investeringsklimaat heeft gecreëerd.

Om op zoek te gaan naar verbetermogelijkheden en om in te kunnen spelen op gewijzigde omstandigheden of inzichten, werd dit steunmechanisme grondig geëvalueerd in 2011. Dit gebeurde aan de hand van studiewerk en overleg met de betrokken sectoren en stakeholders.

Voor de evaluatie van het GSC- en WKK-certificatensysteem werden 4 beleidsvoorbereidende studies begeleid die in juli 2011 werden afgerond. Een beleidsadvies werd in samenwerking met de VREG opgesteld en op 12 oktober 2011 aan de minister bezorgd.

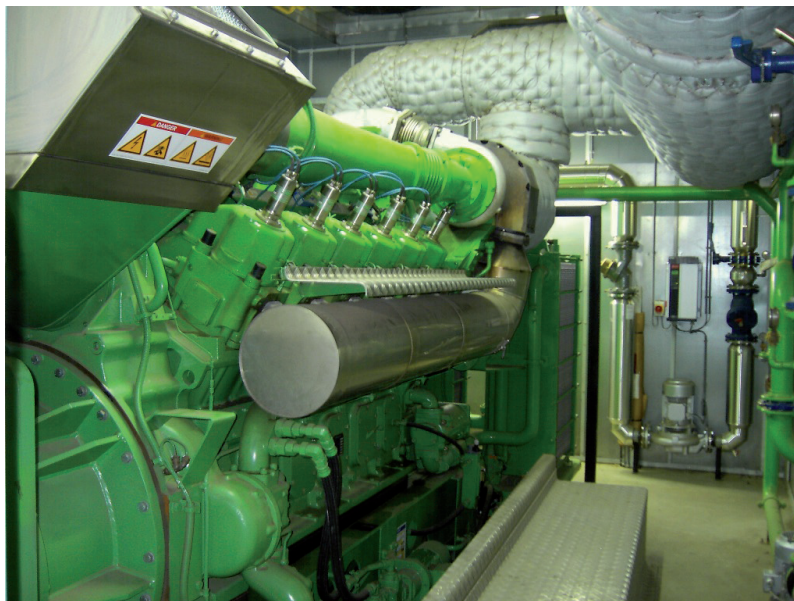
De methodologie voor de berekening van de onrendabele top werd geoptimaliseerd.

2.6. Het VEA zal de realisatie van de doelstellingen voor warmtekrachtkoppeling in het Vlaamse Gewest monitoren en indien nodig aanvullende initiatieven voorstellen

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van WKK-rapport.
- Prestatienorm: Het eerste WKK-rapport wordt uiterlijk op 31 juli 2011 aan de minister bezorgd. Het tweede WKK-rapport wordt uiterlijk op 31 december 2013 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. De WKK-doelstelling voor 2010 werd gerealiseerd zodat het niet nodig was om aanvullende initiatieven te nemen.

Om de investeringen in WKK voor ondernemingen aantrekkelijker te maken, heeft de Vlaamse Regering een financiële ondersteuningsregeling ingevoerd via het systeem van warmtekrachtcertificaten. Dit ondersteuningssysteem werd in 2011 door het VEA en de VREG geëvalueerd (zie 2.5).

Het WKK-vermogen groeit de laatste jaren sneller dan geschat. Dit blijkt uit de per 31 maart 2011 ingeleverd WKK-certificaten en de stand van zaken zoals opgenomen in beleidsbrief Energie 2012. Het is dus niet nodig gebleken om aanvullende initiatieven te nemen om de vooropgestelde WKK-doelstelling te realiseren.

2.7. Het VEA zal voor de gewestelijke energiebevoegdheden de vereiste input leveren om te voldoen aan de evaluatie- en rapporteringsverplichtingen voorgeschreven door de Europese richtlijnen inzake hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling

- Prestatie-indicator: Aantal binnen de wettelijke termijnen uitgevoerde verplichtingen in verhouding tot het totaal aantal verplichtingen.
- Prestatienorm: 100%.
- Realisatiegraad eind 2011: 100%, de Vlaamse input werd eerder dan de input van de andere gewesten aangeleverd.

Op 14 november 2011 heeft het VEA haar inhoudelijke input voor het WKK-rapport aan ENOVER bezorgd.

Het VEA heeft haar inhoudelijke input aangeleverd voor de eerste voortgangsrapportering inzake de richtlijn hernieuwbare energie dat aan de Europese Commissie moet worden bezorgd.

2.8. Het VEA zal de werkprogramma's monitoren van de vzw's met een werkingssubsidie (Cogen, ODE, Biogas-E, Quest)

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van de adviezen over de ingediende werkprogramma's voor het jaar N+1.
- Prestatienorm: Adviezen worden binnen 20 werkdagen na ontvangst van de werkprogramma's via de Inspectie van Financiën, naar de minister gestuurd.
- Realisatiegraad eind 2011: Uitgevoerd. Voor alle ontvangen werkprogramma's voor 2011 werden de adviezen binnen de 20 werkdagen via de Inspectie van Financiën naar de minister gestuurd.

en worden hiervoor structureel ondersteund met een werkingssubsidie:

- ODE Vlaanderen (hernieuwbare energie).
- Cogen Vlaanderen (warmtekrachtkoppeling).
- Biogas-E (vergisting).
- Quest (kwaliteitscentrum).

Het VEA legt de prioriteiten vast in de jaarlijkse werkprogramma's en volgt de werkzaamheden van deze vzw's op via stuurgroepen, de overlegplatformen en bilaterale vergaderingen.

Verschillende verenigingen vormen het contactpunt voor overleg met de sectoren, ondersteunen de realisatie van de Vlaamse beleidsdoelstellingen inzake milieuvriendelijke energieproductie

Het VEA heeft zijn adviezen over de door de vzw's ingediende werkprogramma's tijdig binnen de 20 werkdagen ter beschikking gesteld.

2.9. Het VEA zal de werkzaamheden van de Interdepartementale Windwerkgroep organiseren en coördineren tot implementatie van de omzendbrief windenergie

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van adviezen Windwerkgroep in verhouding tot het aantal gevraagde adviezen.
- Prestatienorm: 100%.
- Realisatiegraad eind 2011: 92%.

Het VEA speelt via het voorzitterschap van de Interdepartementale Windwerkgroep een coördinerende rol bij het uitwerken van een kader voor de inplanting van kleine windturbines.

De Interdepartementale Windwerkgroep kwam in 2011 9 keer (2010: 9 ; 2009: 9 ; 2008: 8) samen. Er werden in 2011 83 dossiers (2010: 97 ; 2009: 71 ; 2008: 29) voor advies ontvangen door de Windwerkgroep. Voor 76 dossiers (92%) werden tegen eind december adviezen opgemaakt.

In Vlaanderen groeide het opgesteld vermogen aan windenergie in 2011 met ongeveer 76 MW aan, een groei van ongeveer 29% (2010 : + 26 MW of 11% ; 2009: + 56 MW of 30%).

In Vlaanderen waren eind 2011 189 windturbines operationeel, samen goed voor een geïnstalleerd vermogen van bijna 341 MW. Vlaanderen heeft een potentieel van 1064 MW windenergie tegen 2020.

De praktijkervaring binnen de Interdepartementale Windwerkgroep geeft aan dat ondanks de positieve beoordeling de effectieve realisatie van windturbineprojecten achterblijft voornamelijk in de havengebieden.

De Vlaamse Regering besliste daarom in juli 2011 enerzijds de werking van de Windwerkgroep verder te versterken door:

- het verder uitbreiden van de betrokken administraties in de adviesverlening;
- het opnemen in secundaire orde van een aantal beoordelingsaspecten die een breed gedragen ontwikkeling van windturbines moet bevorderen.

Daarnaast werd aan de Windwerkgroep de opdracht gegeven de in het verleden positief geadviseerde maar nog niet gerealiseerde projecten te gaan herevalueren en een faciliterend advies uit te brengen. Parallel dient de Windwerkgroep voor wat de havengebieden betreft, het potentieel te inventariseren en na te gaan op welke vlakken de Vlaamse overheid faciliterend kan optreden.

Het VEA coördineert als voorzitter van de Interdepartementale Windwerkgroep de uitvoering van het plan van aanpak voor de verschillende deelopdrachten uit de conceptnota van de Vlaamse Regering.

Binnen de opdracht rond het faciliteren bij positief beoordeelde maar niet gerealiseerde projecten zal de Windwerkgroep:

- de vergunningsstatus van deze projecten nagaan;
- een analyse opmaken van de mogelijke knelpunten binnen de beide vergunningsprocedures;
- een facilitatienota opmaken.

Binnen de opdracht rond het inventariseren en faciliteren van windenergie in de havengebieden zal de Windwerkgroep:

- een inventaris opmaken van de potentiële en de knelpunten per havengebied;
- een facilitatienota per havengebied opstellen.

2.10. Het VEA zal de subsidieaanvragen beoordelen in het kader van de demonstratieprojecten bij openbare besturen en vzw's (micro-WKK en warmtepompen)

- Prestatie-indicator: Aantal behandelde aanvragen binnen de beoordelingstermijn van maximaal 2 maanden na het afsluiten van de call in verhouding tot het aantal ingediende aanvragen.
- Prestatienorm: 100%.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. De subsidieregeling werd eind 2010 opgeschort. Er werden in 2011 bijgevolg geen aanvragen meer ingediend.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008 (geïntegreerd in artikel 7.2.1 en verder van het Energiebesluit van 19 november 2010) voorziet in de toekenning van een subsidie voor de plaatsing van micro-WKK's en warmtepompen door niet-commerciële instellingen en publiekrechtelijke rechtspersonen.

Voor deze subsidieregeling werd voor 2009 en 2010 telkens een budget van maximum 200.000 euro per kalenderjaar voorzien, toegekend via een call-systeem met halfjaarlijkse oproepen.

Deze steun diende als demonstratiefase om, in combinatie met een sensibiliserings- en informatiecampagne, de bekendheid van beide technieken te verbeteren.

De evaluatie die na de call van medio 2010 werd gemaakt, toonde aan dat dit programma een groot succes was en zijn doelstellingen ruimschoots heeft ingevuld. De totaal aangevraagde steun in 2010 overtrof het voorziene budget. In totaal werden 21 projecten goedgekeurd, waaronder 5 micro-WKK's en 16 warmtepompen.

Eind 2010 werd beslist deze subsidieregeling op te schorten.

2.11. Het VEA zal een marktintroductieplan voor micro-WKK-installaties voorbereiden

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van het marktintroductieplan.
- Prestatienorm: Marktintroductieplan wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Het actieplan werd op 15 december 2011 aan het kabinet van de minister bezorgd.

Het VEA stelde in 2011 een opportuniteitstoets op inzake de uitwerking van een Vlaams marktintroductieplan voor micro-WKK.

De toets concludeerde dat het momenteel nog niet aangewezen is om onmiddellijk te kiezen voor grootschalige marktintroductie maar in eerste instantie de ondersteuning te beperken tot niet-woongebouwen en initiatieven te nemen die de verbreding van de volledige markt (woongebouwen en niet-woongebouwen) ondersteunen. Het VEA en de VREG (die laatste voor het onderdeel aansluitingsaspecten) hebben hiervoor eind 2011 concrete acties voorgesteld.

In de begroting voor 2012 werd een bijkomend budget van 200.000 euro ingeschreven voor demonstratieprojecten bij lokale besturen en sociale huisvestingsmaatschappijen.

3. Het VEA wil de Vlaamse beleidsmaatregelen ter bestrijding van energiearmoede kwaliteitsvol en efficiënt implementeren en op die manier ook bijdragen tot de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van groene jobs

- Effectindicator: Evolutie energiebesparende investeringen in woningen van kansarmen.
- Streefnorm: Toename van jaarlijks gemiddeld aantal energiebesparende investeringen in woningen van kansarmen over 2011-2014 in vergelijking tot 2010.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Zelfs op basis van voorlopige cijfers voor 2011 is het duidelijk dat het jaarlijks gemiddeld aantal gestegen is ten opzichte van 2010.

De streefnorm is als volgt samengesteld: Aantal energiepremies voor beschermde afnemers + aantal energiepremies aan sociale verhuurkantoren + aantal gefinancierde collectieve dakisolatieprojecten.

Nulmeting:

In 2010 keerden de netbeheerders aan beschermde afnemers voor 3885 energiebesparende investeringen een energiepremie uit, voornamelijk voor dakisolatie (1256), hoogrendementsbeglazing (1313) en condensatieketels (768). Volgens de voorlopige cijfers werden in 2011 aan beschermde afnemers 3050 energiepremies toegekend.

In 2010 ontvingen sociale verhuurkantoren voor 808 energiebesparende investeringen een subsidie (2011: 473 energiebesparende investeringen). In 2010 werden in 709 woningen sociale dakisolatieprojecten uitgevoerd (2011: 2567)

Totaal nulmeting 2010: 5402

2011:

Het voorlopig totaal voor 2011: 6090.

3.1. Het VEA zal een voorstel uitwerken voor de financiële ondersteuning van sociale dakisolatieprojecten

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van voorstel.
- Prestatienorm: Het voorstel wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. De financiële ondersteuning van sociale dakisolatieprojecten is geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 2011 en het ministerieel besluit van 29 november 2011.

Ondanks de beschikbaarheid van premiestelsels en fiscale voordelen hinkt de Vlaamse huurmarkt serieus achterop op vlak van energetische renovatie van woningen. Een recente studie van het Steunpunt Ruimte en Wonen heeft nog aangegeven dat de isolatie-index van private woningen gemiddeld veel lager ligt dan eigendomswohnungen en sociale huurwoningen. Het Regeerakkoord stelt: "Ook kansarmen moeten kunnen genieten van kostprijsverlagende aanbiedingen. We brengen van overheidswege zelf energiebesparingsinvesteringen aan bij kansarme gezinnen."

Op basis van de ervaringen van een aantal pilotprojecten werkte het VEA een concreet voorstel voor de structurele ondersteuning van sociale dakisolatieprojecten uit. Zo startte vzw STEBO in samenwerking met Infrax half 2009 met de collectieve isolatie van daken van huurwoningen van sociale huisvestingsmaatschappijen in Limburg. Eandis bereidde in 2010 een proefproject voor dat in 2011 startte met de isolatie van 500 daken van woningen op de moeilijker bereikbare private huurmarkt. Het VEA volgde deze projecten van nabij op en documenteerde de gehanteerde methodieken en instrumenten (offerteaanvragen, calculatie- en opvolgingsfiches, werkstromen,...). Die laatste boden inspiratie bij het in samenspraak met onder meer de netbeheerders uitwerken van de structurelere aanpak die vanaf 2012 opstart.

Op 23 september 2011 keurde de Vlaamse Regering de nieuwe regeling voor de openbare dienstverplichting met betrekking tot het rationeel energiegebruik definitief goed. Die legt de

netbeheerders de actieverplichting op om vanaf 2012 de planning en de uitvoering van dak- of zoldervloerisolatie in private huurwoningen structureel te ondersteunen bij welomschreven categorieën van kwetsbare huurders. Hiervoor is een jaarlijks budget voorzien van 6 miljoen euro, goed voor 3000 woningen. In een ministerieel besluit werd zowel de financiële ondersteuning als de trajectbegeleiding vastgelegd. In oktober werden in samenwerking met de netbeheerders en belanghebbenden afspraken gemaakt rond het

verzamelen van adressen van in aanmerking komende woningen.

Het VEA verricht op basis van frequent overleg met de netbeheerders een faciliterende rol op vlak van het maken en opvolgen van afspraken met relevante actoren die adressen kunnen aanreiken van woningen die in aanmerking komen voor de actieverplichting van de netbeheerders. Voor gesignaleerde problemen reikt het VEA voorstellen voor oplossing aan.

3.2. Het VEA zal regelmatig een evaluatie voorleggen aan de minister over de sociale openbardienstverplichtingen van de distributienetbeheerders

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van de evaluatie.
- Prestatienorm: De eerste evaluatie wordt uiterlijk op 30 september 2011 aan de minister bezorgd. De tweede evaluatie wordt uiterlijk op 31 december 2014 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Op 30 september 2011 werd een evaluatienota met aanbevelingen aan de minister bezorgd.

Het verbeteren van de effectiviteit en efficiëntie van de bestaande sociale openbardienstverplichtingen is een sleutelproject in uitvoering van het Regeerakkoord en ViA, doorbraak Groen en dynamisch stedengewest. De onderliggende projecten interageren ook met de doorbraak Warme samenleving.

Zoals bepaald in het Regeerakkoord evalueerden het VEA en de VREG in 2011 de effectiviteit en de efficiëntie van de bestaande sociale openbardienstverplichtingen. Deze evaluatie leidde eind september 2011 tot een studienota met aanbevelingen voor onder meer de dienstverlening van de leveranciers, het gebruik van de budgetmeter, de vaak moeizame terugkeer van

gedropte klanten naar de commerciële markt, het statuut beschermde afnemers, de werking van de lokale adviescommissie en het afsluiten van energie.

Na de publicatie van dit rapport op 28 november 2011 werden heel wat uitvoerende en belanghebbende partners verder geconsulteerd rond de concretisering van de aanbevelingen die de minister wenst te vertalen in de regelgeving. Op 9 december 2011 heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gehecht aan de conceptnota inzake de realisatie van de aanbevelingen uit de evaluatie van de sociale openbardienstverplichtingen. Een deel van de in de conceptnota opgenomen maatregelen kan op korte termijn worden gerealiseerd, in de vorm van regulatoire maatregelen binnen de bevoegdheden van de VREG. Om de rechtszekerheid te garanderen, zullen die maatregelen in de loop van 2012 ook verankerd worden in de regelgeving. Voor de uitwerking van een tweede reeks aanbevelingen uit het evaluatierapport is detailonderzoek en bijkomend overleg met uitvoerders en belanghebbenden nodig vooraleer de vertaling ervan in regelgeving kan worden aangevat.

3.3. Het VEA zal de waarborgaanvragen beoordelen voor FRGE-leningen aan lokale entiteiten

- Prestatie-indicator: Aantal volledige aanvragen beoordeeld binnen een termijn van maximaal 30 werkdagen in verhouding tot het totaal ingediende aanvragen.
- Prestatienorm: 100%.
- Realisatiegraad eind 2011: 100%.

Met toepassing van artikel 99 van het Programmadecreet 2010 kan de Vlaamse Regering haar waarborg verlenen voor de leningen die door het FRGE aan de Lokale Entiteiten worden toegekend. Volgens paragraaf 2 van dat artikel bepaalt de Vlaamse Regering de voorwaarden waaronder de waarborg kan worden toegekend en uitgekeerd.

Op 10 september 2010 heeft de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring gehecht aan een ontwerp van besluit waarmee deze voorwaarden worden vastgelegd. Aangezien het Fonds zelf, onder bepaalde voorwaarden, 5% wanbetaling kan toestaan, wordt de waarborg beperkt tot maximaal 95% van het uitstaande kapitaal en verschuldigde interesten. De waarborg kan alleen worden ingeroepen nadat het bewijs is geleverd dat alle andere zakelijke en persoonlijke zekerheden, bedongen door de Lokale Entiteit ten aanzien van de particulier, zijn uitgewonnen. De waarborg dekt geen accessoire kosten van aanmaningen, invorderingskosten, noch gerechtskosten. Evenmin kan de waarborg worden uitbetaald voor leningen die werden toegekend voor de financiering van fotovoltaïsche zonnepanelen.

Het FRGE diende sinds januari 2011 voor 20 Lokale Entiteiten een aanvraag voor gewestwaarborg in. De helft van deze Lokale Entiteiten werd opgericht na het in werking treden van het waarborgbesluit van 10 september 2011. In totaal werden waarborgen toegekend voor een bedrag van bijna 59 miljoen euro. Eind 2011 heeft het VEA nog geen enkele vraag om uitwinning van de waarborg ontvangen.

Om de FRGE-leningen nog beter bekend te maken bij het publiek, werd door het VEA een brochure opgesteld. Deze brochure 'Geld en energie sparen', werd vanaf april 2011 verspreid in alle Vlaamse gemeenten. De Lokale Entiteiten bereiken nu ruim drie vierde van de Vlaamse bevolking.

Eind 2011 had het FRGE ongeveer 7800 leningen in omloop bij Vlaamse gezinnen voor een totaal bedrag van ongeveer 45 miljoen euro.

Er is een duidelijk Vlaams overwicht in de verdeling van de FRGE-dossiers: 80% van de dossiers worden beheerd door Vlaamse Lokale Entiteiten, 20% van de dossiers worden beheerd door Waalse Lokale Entiteiten, terwijl de twee Brusselse Lokale Entiteiten eind 2011 hun activiteiten nog niet hadden opgestart. Als wordt uitgegaan van de bedragen die "in omloop" zijn, neemt Vlaanderen daarvan 76% voor zijn rekening.

In het kader van het institutioneel akkoord over de zesde staatshervorming is overeengekomen dat het FRGE zal worden geregionaliseerd.

3.4. Het VEA zal meewerken aan de evaluatie van de maatregel inzake de toekenning van een jaarlijkse hoeveelheid gratis elektriciteit

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van de evaluatie.
- Prestatienorm: De evaluatie wordt uiterlijk op 30 september 2011 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Met het kabinet werd afgesproken om het rapport aan te vullen met aanbevelingen op basis waarvan de minister begin 2012 verdere stappen kan ondernemen.

In Vlaanderen heeft elke huishoudelijke afnemer sinds 2003 recht op een gratis hoeveelheid elektriciteit ('gratis kWh') per jaar. Een gezin krijgt een vaste minimumhoeveelheid van 100 kWh per gezin, plus 100 kWh per gezinslid dat in de woning gedomicilieerd is. De elektriciteitsleverancier moet deze gratis kWh geven onder de vorm van een korting op de eerste eindafrekening. De leverancier factureert de toegekende bedragen aan de netbeheerder.

Het Regeerakkoord stelt: "De Vlaamse Regering optimaliseert het systeem van de gratis kWh in functie van een effectieve en efficiënte onder-

steuning van sociaal zwakkeren en met het oog op het zorgen voor een betere sociale bescherming".

Ter onderbouwing van die optimalisatie zijn de VREG en het VEA op vraag van de minister gestart met de opmaak van een evaluatierapport over de gratis kWh. De opdracht is om na te gaan in hoeverre de maatregel als herverdelend systeem "binnen het tarief" zijn doel bereikt. In de evaluatie moet rekening worden gehouden met het aspect rationeel energiegebruik, dat van bij de aanvang samen met het sociale aspect de bestaansredenen vormde voor de invoering van de regeling. Belangrijk aandachtspunt bij de optimalisatie is de eventuele verdere regionalisering van de energiebevoegdheden, met name op vlak van bepaling van distributienettarieven. Op basis van de evaluatie zal de minister een strategie bepalen om de gratis kWh tegen eind 2012 te optimaliseren met het oog op het maximaliseren van de bescherming van de sociaal zwakkeren.

4. Het VEA wil via gerichte communicatieacties de actiebereidheid bij de bevolking, bedrijven en organisaties inzake het rationeel energiegebruik en de milieuvriendelijke energieproductie verhogen

- Effectindicator: Evolutie van percentage huishoudens en bedrijven dat concrete plannen heeft om te investeren in rationeel energiegebruik en milieuvriendelijke energieproductie.
- Streefnorm: Toename van percentage.
- Realisatiegraad eind 2011: Nulmeting is uitgevoerd.

Er werd in 2011 een REG-enquête uitgevoerd die de volgende nulmeting heeft opgeleverd voor wat betreft gezinnen:

Gezinnen die al hebben geïnvesteerd of dit van plan zijn in de komende vijf jaar	
	REG enquête 2011
Dubbel glas / HR glas	73,60%
Dakisolatie	62,90%
Energiezuinige verwarmingsketel	45,30%
Muurisolatie	41,90%
Vloerisolatie	25,90%
Fotovoltaïsche zonnepanelen	13,80%
Warmtepomp	8,70%
Zonneboiler	8,50%
Pelletketel	6,50%

Tabel 10: Nulmeting 2011 voor percentage huishoudens dat al geïnvesteerd heeft of concrete plannen heeft om te investeren in rationeel energiegebruik en milieuvriendelijke energieproductie

Voor wat bedrijven betreft, werd in 2011 in samenwerking met de VREG een onderzoek uitgevoerd die de volgende nulmeting heeft opgeleverd:

Welke van de volgende energiebesparende of milieuvriendelijke maatregelen is uw bedrijf van plan te nemen in de komende drie jaar?	
	VREG enquête 2011
Energiezuinige verlichting	46,20%
Hernieuwbare energietoepassingen (zonne-energie, warmtepomp, ...)	32,90%
Energiezuinige verwarmingsketel	28,40%
Dak- of muurisolatie	21,40%
Hoogrendementsbeglazing	14,50%
Detectie van persluchtlekken	13,80%
Frequentiesturing	11,70%
Hoogrendementsmotoren	11,40%
Isolatie van stoomleidingen	9,30%
Een andere maatregel	1,90%
Geen van deze maatregelen	29,60%
Weet niet	2%

Tabel 11: Nulmeting 2011 voor percentage bedrijven dat concrete plannen heeft om te investeren in rationeel energiegebruik en milieuvriendelijke energieproductie

4.1. Het VEA wil een proefproject opzetten op basis waarvan een stappenplan kan worden opgesteld om lokale energieloketten uit te bouwen

- Prestatie-indicator: Aantal opgestarte voorbeeldprojecten voor energieloketten.
- Prestatienorm: Uiterlijk op 31 december 2011 zijn 2 voorbeeldloketten operationeel.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Energieloketten worden geïntegreerd in de lokale woonbeleidsinitiatieven.
- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid stappenplan voor uitbouw van lokale energieloketten.
- Prestatienorm: Het stappenplan wordt uiterlijk op 31 december 2013 aan de minister bezorgd.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Energieloketten worden geïntegreerd in de lokale woonbeleidsinitiatieven.

De Vlaamse Regering lanceert regelmatig een oproep om lokale overheden of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden opnieuw te laten deelnemen aan lokale woonbeleidsinitiatieven. Eén van de acties die wordt voorgesteld, is de uitbating van een lokaal woonloket waar allerlei informatiemateriaal in verband met wonen aan de burger ter beschikking wordt gesteld. De thema's rationeel energiegebruik en duurzaam en energiezuinig bouwen en verbouwen kunnen hierin een belangrijke plaats krijgen. In oktober 2011 werd een vijftal nieuwe lokale initiatieven goedgekeurd. In het kader van het één-loket-principe wordt er voor geopteerd geen afzonderlijke energieloketten op te zetten maar aansluiting te zoeken met de woonloketten.

Er zullen dus door het VEA geen voorbeeldprojecten worden opgestart. Evenmin zal een stappenplan worden uitgewerkt.

4.2. Het VEA zal een gestructureerd informatie- en kennissysteem exploiteren voor het managen en beantwoorden van de algemene informatievragen die binnenkomen op energie@vlaanderen.be

- Prestatie-indicator: Antwoordtermijn.
- Prestatienorm: Minstens 90% van de algemene informatievragen is kwalitatief beantwoord binnen vijf werkdagen.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. In 2011 werd 94% van de algemene informatievragen kwalitatief beantwoord binnen vijf werkdagen.

De toegenomen aandacht voor de energieproblematiek, de communicatie- en sensibiliseringsacties en de vele beleidsinitiatieven, leiden tot vragen voor informatie en nadere toelichting. Het VEA-secretariaat ontvangt op energie@vlaanderen.be dagelijks gemiddeld 150 algemene informatievragen en ongeveer 80 à 100 telefonische oproepen. In drukke perioden (campagnegolf, Batibouw, berichtgeving in de media, ...) registreren we pieken van meer dan 300 algemene informatievragen per dag.

Het VEA engageert zich om de algemene informatievragen van het publiek zo snel en zo goed mogelijk te beantwoorden.

In 2008 werd een nieuwe softwaretool in gebruik genomen om de efficiënte afhandeling van de per mail gestelde vragen nog te optimaliseren. In 2008 werd gemiddeld 90% van de informatievragen binnen de 5 werkdagen beantwoord. In 2009 en 2010 was dit percentage gedaald tot gemiddeld 88%. In 2011 is met ongeveer 94% de vooropgestelde prestatienorm ruim gehaald.

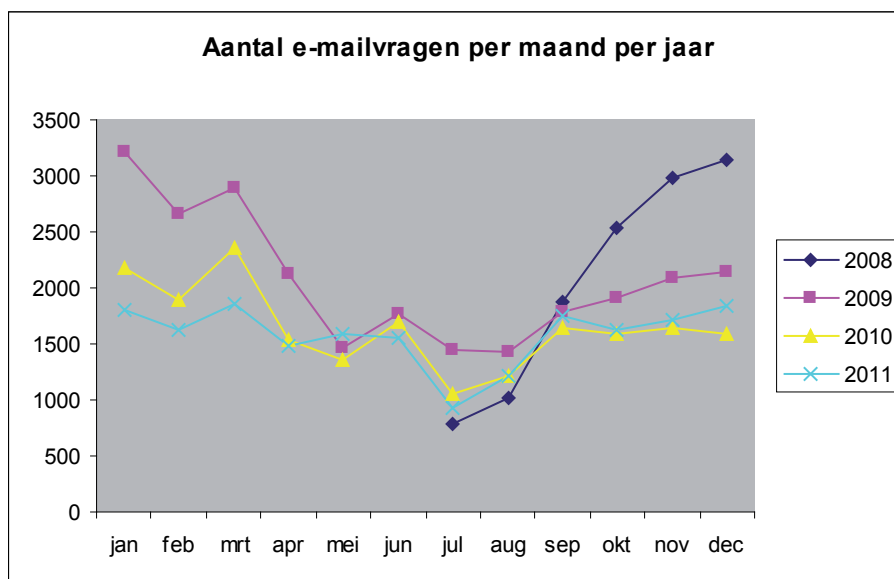
In 2011 hadden de meeste vragen via e-mail betrekking op EPB (58%). Daarnaast blijven EPC (20%) en de premies (13%) de belangrijkste onderwerpen.

Onderwerp	2011	%
Premie of subsidie	2480	13%
EPB	11.042	58%
EPC	3759	20%
EAP	95	0%
Energiezuinig wonen	91	0%
Milieuvriendelijke energie	427	2%
Ondersteuning van bedrijven	166	1%
Energiebeleid / VEA / website	296	2%
Publicatie / beurs / nieuwsbrief	514	3%
Diversen	106	1%
Totaal aantal vragen	18.975	100%

Tabel 12: Verdeling van de beantwoorde vragen per onderwerp in 2011

Het aantal afgesloten contacten in 2011 bedraagt 18.975. Dit aantal is met bijna 4% gedaald ten opzichte van 2010 (19.732).

Voor EPB-vragen wordt geen telefonische ondersteuning aangeboden en blijft het aantal gestelde vragen zeer hoog. Ondanks de dalende trend van het totaal aantal vragen per jaar, blijft het aantal EPB-vragen stijgen met 10% per jaar. Bij de andere favoriete onderwerpen (EPC en premies) is er een daling van ongeveer 20% ten opzichte van 2010.

Figuur 3: Aantal e-mailvragen per maand en per jaar

4.3. Het VEA zal externe sensibiliserings- en communicatieacties voeren inzake het energieverbruik en milieuvriendelijke energieproductie (via beurzen en de media)

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van communicatieplan voor het jaar N+1.
- Prestatienorm: Het communicatieplan wordt jaarlijks uiterlijk op de Directieraad van december goedgekeurd en aan de minister overgemaakt.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Het communicatieplan 2012 werd op de Directieraad van 16 december 2011 goedgekeurd en op 21 december 2011 aan het kabinet van de minister bezorgd.

Het VEA voert op geregelde tijdstippen sensibiliserings- en communicatieacties inzake het rationeel gebruik van energie en de milieuvriendelijke energieproductie.

Het centrale communicatiethema van het VEA is het promoten van rationeel energiegebruik (REG) bij burgers, bedrijven en overheden. De promotie van REG start altijd met de doelstelling om de vraag naar energie zoveel mogelijk te beperken, dus om zo weinig mogelijk energie te verbruiken. Pas in een tweede fase, op het ogenblik dat de meest economische alternatieven om het verbruik te beperken, zijn uitgeput, verschuift de aandacht vervolgens naar de promotie van milieuvriendelijke energieproductie. Deze communicatie komt er enerzijds op neer om burgers, bedrijven en overheden aan te zetten om zoveel mogelijk energie op een duurzame manier te produceren en anderzijds om de weerstand tegen installaties die duurzame energie produceren, te beperken.

Jaarlijks stelt het VEA een extern communicatieplan op. Het extern communicatieplan kadert de communicatieacties in de strategische en operationele organisatiedoelstellingen van het agentschap. Verder worden deze communicatieacties ook nog eens opgedeeld naar de verschillende prioritaire communicatielijnen en de doelgroepen.

Het Energierenovatieprogramma 2020 staat centraal in de externe communicatie. In 2011 bleef de focus in eerste instantie liggen op de plaatsing van dakisolatie op alle woningen in Vlaanderen tegen 2020. Een belangrijke peiler hierbij is financiële ondersteuning. Voor wie zijn dak isoleerde in de loop van 2011 was de tot eind van

dat jaar geldende Vlaamse dakisolatiepremie van 500 euro van toepassing. Vanaf de tweede helft van 2011 werd ook een stroomlijning van de energiepremies (ook voor dakisolatie) van de netbeheerders voorbereid en aangekondigd. De vernieuwde premies zijn in voege getreden vanaf begin 2012 wat een aangepaste communicatie vroeg. De campagne 'Dakisolatie voor iedereen! Een warme toekomst hangt je boven het hoofd' werd verder gezet naar intermediairen, maar ook naar specifieke kansengroepen. Ten slotte werd in de communicatie de nadruk gelegd op technische oplossingen voor de na-isolatie van bestaande muren via spouwvulling of via buitenmuurisolatie.

Betreffende de EPC-verplichting bij verkoop en verhuur van woongebouwen werd de focus gelegd op de kwaliteit van de opmaak van het EPC en de uitbreiding van de controle op de aanwezigheid van het certificaat. De uitbreiding van de verplichting voor het EPC-certificaat bij publieke gebouwen werd eind 2011 uitgebreid aangekondigd.

Op het vlak van de energiestatistiek werd de nadruk gelegd op de nieuwe verplichtingen inzake het E- en K-peil voor bouwvoorstellen vanaf 2012.

Er werd opnieuw een energiekalender verspreid. Deze kwam tot stand via een publiekswedstrijd. De kalender werd op 50.000 exemplaren verspreid. Eind 2011 werd een wedstrijd georganiseerd voor jongeren tot 12 jaar om een originele nieuwjaarsbrief te schrijven. De beste inzendingen werden gepubliceerd op 1 januari 2012.

4.4. Het VEA zal positief gewaardeerde informatiebrochures en folders over REG en milieuvriendelijke energieproductie laagdrempelig ter beschikking stellen

- Prestatie-indicator: Enquêteresultaten.
- Prestatienorm: Positieve waardering die over de looptijd van de beheersovereenkomst minstens gelijk blijft.
- Realisatiegraad eind 2011: Nulmeting is uitgevoerd.

Het VEA beschikt over een uitgebreid informatie-aanbod op het gebied van REG en milieuvriendelijke energieproductie, vooral voor de doelgroep particulieren.

Het VEA stelt verschillende publicaties ter beschikking. De brochures worden in hoofdzaak via volgende kanalen verspreid: informatiezuilen van lokale besturen en gemeenten, downloaden via website, beurzen en evenementen.

De meest verspreide brochure betreft de brochure "Premies voor energiebesparing in Vlaanderen". In 2011 werd deze publicatie op ongeveer 140.000 exemplaren gedrukt en verspreid. Ook digitaal wordt deze brochure zeer vaak gedownload. De voorbije jaren werd het aantal gedrukte brochures sterk verminderd ten voordele van de digitale versies. Uit de REG-enquête 2011 blijkt dat al 1 op 4 Vlamingen de brochure "Premies voor energiebesparing in Vlaanderen" kent, waarvan 6 op 10 de brochure ook heeft gelezen of geraadpleegd. De nulmeting heeft aangegeven dat 91% van de bevroagden die de premiebrochure hebben gelezen, deze duidelijk vinden, 78% vindt ze volledig en 85% vindt de brochure up-to-date.

4.5. Het VEA zal een gebruiksvriendelijke en drukbezochte website beheren

- Prestatie-indicator: Aantal bezoekers.
- Prestatienorm: Jaarlijks minstens 1,2 miljoen bezoekers of gemiddeld 100.000 bezoekers op maandbasis.
- Realisatiegraad eind 2011: 1.525.829 bezoekers of een gemiddelde van 127.152 per maand.

Op de website www.energiesparen.be kunnen gezinnen en bedrijven heel wat informatie vinden over de prioritaire energiebesparende investeringen en de financiële ondersteuningsmaatregelen die ze daarvoor kunnen bekomen.

In 2011 telde de website maandelijks gemiddeld 127.000 bezoekers (2010 : 115.000 ; 2009: 120.000 ; 2008: 80.000 ; 2007: 55.000). Vooral naar het einde van 2011 kende de website enorm veel bezoekers ingevolge de berichten over de afbouw van de federale belastingvermindering voor

energiebesparende investeringen en de nieuwe energieprijzen voor 2011.

De REG-enquête 2011 heeft uitgewezen dat de websitenaam www.energiesparen.be bekend is bij 47% van de Vlamingen, 53% hiervan heeft de website ook al effectief bezocht. In 2005 was de websitenaam bij 1 op 4 Vlamingen bekend en amper 1 op 4 hiervan had de website al effectief bezocht. In 2011 werd energiesparen.be tweede in de categorie 'Huis en Tuin' van de wedstrijd 'Site van het Jaar'. De rangschikking in deze wedstrijd wordt voornamelijk bepaald door de appreciatie van een groot aantal bezoekers. In de totale rangorde van populaire sites in Vlaanderen werd energiesparen.be 35ste.

Hiermee was www.energiesparen.be ook in 2011 de referentiesite voor alles wat betreft energiebesparing en milieuvriendelijke energieproductie in Vlaanderen.

5. Het VEA zal de minister ondersteunen bij de voorbereiding en uitvoering van de energiebeleidscyclus

- Prestatie-indicator: Jaarlijkse evaluatie minister leidend ambtenaar van het VEA.
- Prestatienorm: Positieve evaluatie van minister van ondersteuning door het agentschap.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. De leidend ambtenaar van het VEA werd in 2011 positief geëvalueerd door de minister.

De minister was van oordeel dat het agentschap de doelstellingen over algemeen beter dan vooropgesteld heeft gerealiseerd.

Het VEA stelde binnen de opgelegde termijnen de nodige informatie en analyseresultaten ter beschikking van de minister voor de beantwoording van parlementaire vragen (zie betreffende hoofdstuk).

Het agentschap heeft tevens zijn expertise aangeleverd voor de voorbereiding van het Vlaams standpunt m.b.t. de Europese en internationale energiegerelateerde dossiers, voornamelijk als input voor de bespreking in ENOVER

5.1. Het VEA zal input leveren voor de beleidsbrieven van de minister

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van input.
- Prestatienorm: De input wordt aan de minister bezorgd voor 7 september van elk jaar.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. De input voor de beleidsbrief Energie 2011-2012 werd op 7 september aan het kabinet van de minister bezorgd.

Tijdens de besprekingen in de bevoegde commissie leverden alle grote fracties van het Vlaams Parlement positieve commentaar op de beleidsbrief Energie 2011-2012. Vanuit de meerderheid was er lovende commentaar op de consequente uitwerking van de beleidsbrief ten aanzien van het Vlaams Regeerakkoord. Abstractie makende van politieke aspecten waren er ook positieve geluiden vanuit de oppositie die de beleidsbrief omschreven als een degelijk werkstuk op het vlak van cijfermateriaal, onderbouwing en leesbaarheid.

5.2. Het VEA zal energierapporten ter beschikking stellen met betrouwbare gegevens over de energieproductie en het verbruik per sector

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van definitief rapport over jaar N-2 en voorlopig rapport over jaar N-1.
- Prestatienorm: Tegen uiterlijk 30 september van elk jaar.
- Realisatiegraad eind 2011: Met vertraging gerealiseerd. Het definitief energierapport 2009 was beschikbaar op 20 juli. Wegens vertraging bij het aanleveren van de verkeerstellingen, kon het voorlopig energierapport 2010 pas op 10 november worden opgeleverd.

Voor de voorbereiding en de opvolging van het energiebeleid heeft de Vlaamse overheid nood aan betrouwbare gegevens inzake de energieproductie en het -verbruik per sector. Ook de inventaris van broeikasgasemissies, een verplichting onder het Kyoto-protocol, steunt op deze gegevens.

De netbeheerders en exploitanten van warmtekracht-, hernieuwbare energie- en zelfopwekingsinstallaties dienen jaarlijks tegen 1 mei aan het VEA afname- en productiegegevens te rapporteren.

Daarnaast zijn er nog diverse andere bronnen waaruit energieverbruiks- en energieproductiegegevens worden geput: de REG-enquête van het VEA bij 1000 gezinnen, de monitoringrapporten van de convenantbedrijven, de emissiejaarverslagen, de groenestroom- en WKK-certificatendossiers, federale petroleumstatistieken, transportmodellen, enz.

Na controle op accuraatheid en consistentie worden de gegevens verwerkt in een jaarlijks Vlaams energierapport. De Vlaamse Instelling voor het Technologisch Onderzoek (VITO) werd hiermee belast in het kader van hun referentie-opdracht. De opmaak van het energierapport wordt begeleid door een gebruikerscomité, onder het voorzitterschap van het VEA.

Met financiering van Eurostat, voerden de gewesten en de federale overheid in 2011 een gezamenlijke face-to-face enquête uit bij 3394 gezinnen (waarvan 1772 in Vlaanderen) over de

energiekenmerken van hun woning, hun energiegebruik en gedrag en geplande investeringen. De databank met de enquêteresultaten komt eind februari 2012 beschikbaar. Het VEA zal samen met VITO de resultaten analyseren, vergelijken met andere bronnen en integreren in het Vlaams energierapport en het woningmodel.

5.3. Het VEA zal meewerken aan de opmaak, uitvoering, rapportering en evaluatie van het Vlaams Klimaatbeleidsplan voor de acties waarvoor het agentschap trekker is

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van bijdrage.
- Prestatienorm: De bijdrage wordt aan het Departement LNE bezorgd binnen de afgesproken termijn.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd.

Het VEA leverde in 2011 haar bijdrage tot het uitgebreid Voortgangsrapport 2010 van het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2006-2012 dat op 25 november 2011 aan de Vlaamse Regering werd meegedeeld. Het VEA evalueerde de acties waarvoor het trekker is, beschreef de voortgang en het verdere stappenplan.

De Vlaamse Regering keurde op 1 juli 2011 de uitvoering van een conceptnota met betrekking tot het voorbereidingstraject van het volgende klimaatbeleidsplan 2013-2020 goed.

Het Vlaams klimaatbeleidsplan zal bestaan uit twee luiken: het Vlaams Mitigatieplan (VMP), met als doel de uitstoot van broeikasgassen tussen 2013 en 2020 te reduceren en het Vlaams Adaptatieplan (VAP), met als doel Vlaanderen in staat te stellen om zich aan te passen aan de klimaatverandering.

Op 20 oktober 2011 ging de startvergadering van de Vlaamse Task Force Mitigatie Klimaat door. Het VEA is als expert van het beleidsveld energie vertegenwoordigd in deze ambtelijke werkgroep die als opdracht heeft het Vlaams Mitigatieplan voor te bereiden en nadien het jaarlijks monitoringrapport uit te werken.

De Vlaamse Regering wil de dialoog rond het Vlaams klimaatbeleid voeren met alle relevante stakeholders. Op 25 november 2011 werd door de minister van Leefmilieu het startschot gegeven voor de Vlaamse Klimaatconferentie. Nadien nemen de meest betrokken vakministers het initiatief voor de organisatie van Rondetafelconferenties voor de vier grote sectoren die bijdragen tot de niet-ETS emissies: gebouwen, transport, industrie-energie en landbouw. Op 13 december heeft het VEA samen met minister Freya Van den Bossche de Rondetafel Klimaat en Gebouwen georganiseerd.

Het departement LNE heeft een studieopdracht toegekend aan VITO om in overleg met de betrokken beleidsvelden lopende en geplande beleidsmaatregelen te inventariseren en op basis daarvan nieuwe projecties voor de broeikasgasuitstoot tegen 2020 op te stellen. Het VEA volgt deze studie van nabij op en waakt onder andere over een maximale afstemming tussen de klimaatprognoses en de vooruitzichten die werden opgenomen in het tweede Actieplan Energie-Efficiëntie van juni 2011.

Interne werking

1. Het VEA zal de maturiteit van zijn organisatie verbeteren door een verbetertraject op te zetten

- Effectindicator: Maturiteitsinschatting (door IAVA).
- Streefnorm: Verhoging van de maturiteit eind 2014 ten opzichte van eind 2010.
- Realisatiegraad eind 2011: Op schema. De nulmeting is ter beschikking gekomen in mei 2011.

1.1. Jaarlijks actualiseren van de zelfevaluatie volgens de thema's van de leidraad interne controle/organisatiebeheersing

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid jaarlijkse actualisatie van de zelfevaluatie.
- Prestatienorm: Jaarlijks beschikbaar op de Directieraad van oktober.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. De geactualiseerde zelfevaluatie werd goedgekeurd op de Directieraad van 13 oktober 2011.

De validatie van de maturiteit door IAVA is ter beschikking gekomen in mei 2011. Uit de resultaten van deze auditopdracht blijkt dat het VEA een grote vooruitgang geboekt heeft op het vlak van interne controle/organisatiebeheersing. 9 van de 10 thema's beantwoorden dan ook aan het maturiteitsniveau 3 (gedefinieerd).

Maturiteitsinschatting	VEA	
Thema	2008	2010
Doelstellingen en risicomanagement	3	3
Belanghebbendenmanagement	2	3
Monitoring	2	3
Organisatiestructuur	3	4
Human Resources Management	3	3
Organisatiecultuur	2	3
Informatie en Communicatie	2	4
Financieel Management	2	3
Facility Management	2	3
ICT	2	2

Legende:

0 Onbestaand	1 Ad-hocbasis	2 Gestructureerde aanzet	3 Gedefinieerd	4 Beheerst systeem	5 Geoptimaliseerd
-----------------	------------------	--------------------------------	-------------------	-----------------------	----------------------

In oktober 2011 werd de zelfevaluatie geactualiseerd en opnieuw gevalideerd door de Directieraad. Deze geactualiseerde zelfevaluatie focust op te remediëren aandachtspunten en vormt de basis voor een verbetertraject voor de relevante

thema's, op te nemen in volgende ondernemingsplannen. Uit de zelfevaluatie blijkt dat de behaalde maturiteitscores bij de validatieaudit door IAVA, behouden kunnen blijven.

1.2. Jaarlijks een verbetertraject voor de relevante thema's van de leidraad interne controle/organisatiebeheersing concretiseren in het ondernemingsplan op basis van de jaarlijkse actualisatie van de zelfevaluatie en, indien beschikbaar, op basis van aanbevelingen geformuleerd door controle instanties

- Prestatie-indicator: Beschrijving verbetertraject in het ondernemingsplan.
- Prestatienorm: Ondernemingsplan is jaarlijks beschikbaar op de Directieraad van december van het jaar N 1.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. Het ondernemingsplan 2012 is goedgekeurd op de Directieraad van 16 december 2011.

Op basis van de aanbevelingen uit de maturiteitsinschatting van IAVA van mei 2011, heeft het VEA in 2011 een nieuw actie- en opvolgingsplan Organisatiebeheersing/Interne Controle opgesteld dat werd goedgekeurd op de Directieraad van 16 december 2011. Bij de optimalisering van de organisatiebeheersing en het streefdoel van een maturiteitsverhoging wordt de focus gelegd op:

- De verdere uitbouw van het continuïteitsbeheer in functie van de risico's van de organisatie (streefdatum eind 2012).
- De verdere ontwikkeling van een ICT-beleidsplan (streefdatum eind 2012).
- De verdere uitwerking van het ICT-veiligheidsbeleid (incl. nota) voor het agentschap (streefdatum eind 2012).
- De verdere ontwikkeling van een systeem van risicomanagement dat toelaat het systeem van organisatiebeheersing te documenteren en te evalueren, zowel op organisatie-, als op proces- en projectniveau (streefdatum eind 2013).
- Om de efficiëntiewinsten meetbaar en aantoonbaar te maken, verder werken aan het uitbouwen van een systeem dat het agentschap in staat stelt om de (productie)midde-len/apparaatskosten in hun totaliteit toe te wijzen aan de organisatiedoelstellingen en/of de (kern)processen (streefdatum eind 2015).

De actie- en opvolgingsplannen Organisatiebeheersing/Interne Controle worden opgevolgd

door een interne projectgroep. Indien de uitvoering van een bepaalde actie achterblijft op de planning, worden de nodige remediërende initiatieven uitgewerkt.

Belangrijke focus voor 2011 was de meer structurele uitbouw van het risicomanagement van het agentschap.

Uitgaande van de visie en HR-focus die werden besproken op de Directieraad van 1 december 2011 zal in 2012 het agentschapsspecifiek HR-beleid voor 2012-2015 verder worden uitgetekend.

Het gelijkekansen- en diversiteitsplan 2011 van het VEA werd door de Directieraad op 27 april 2011 goedgekeurd. Het bevat een evaluatie van het gelijkekansen- en diversiteitsplan 2010 en beschrijft de acties voor 2011. Dit plan werd opgenomen in het plan van het beleidsdomein LNE dat door het Managementcomité van het beleidsdomein werd goedgekeurd en beschikbaar is gesteld op de website van de dienst Emancipatiezaken.

Bij alle uitgeschreven contractuele vacatures in het jaar 2011 heeft het VEA speciale aandacht besteed aan het aanmoedigen tot solliciteren van personen van allochtone afkomst of personen met een arbeidshandicap. Voor de vakantiejobs werden de personen uit kansengroepen in het bijzonder aangemoedigd om zich kandidaat te stellen. Bij selectie wordt de voorkeurregel gehanteerd.

Er werd een contract van bepaalde duur, een contract van onbepaalde duur en een contract voor vakantiewerk gesloten met een medewerker van allochtone afkomst.

De bij het VEA actieve A2-functies zijn eind 2011 als volgt ingevuld: 3 vrouwen en 3 mannen.

Kansengroepen	Aandeel op 31/12/2009	Aandeel op 31/12/2010	Aandeel op 31/12/2011
Medewerkers van allochtone afkomst	2%	4%	3,3%
Medewerkers met een arbeidshandicap	2%	2%	1,7%
Evenredige vertegenwoordiging in hoger en middenkader	N.v.t.*	N.v.t.*	N.v.t.*

Tabel 13: Evolutie aandeel kansengroepen in VEA-tewerkstelling

* Het VEA heeft maar 1 functie in hoger en middenkader.

2. Het VEA wil bij de uitvoering van zijn kerntaken meetbare efficiëntiewinsten realiseren door een verbetertraject op te zetten

- Effectindicator: Personeelseffectief van het agentschap in VTE en koppen.
- Streefnorm: Status quo aantal VTE's eind 2015 t.o.v. juli 2009 en -5% in koppen in juli 2014 t.o.v. juli 2009, voor zover hiervoor geen andere beslissing werd genomen door de Vlaamse Regering of geen compensatie kan worden gevonden binnen het beleidsdomein of de Vlaamse overheid.
- Realisatiegraad eind 2011: Op schema.

2.1. Vermindering van de personeelsbehoeften van het VEA voor de processen die in de nutsmatrix voor het agentschap als afstootbare processen of processen met een beperkte meerwaarde voor het Vlaamse energiebeleid worden gecatalogeerd

- Prestatie-indicator: Personeelsinzet voor processen die volgens de nutsmatrix 2010 een beperkte meerwaarde hebben of als afstootbaar worden gecatalogiseerd.
- Prestatienorm: Eind 2015 wordt voor deze processen geen personeel meer ingezet. Realisatiegraad eind 2011: Op schema.

Het agentschap telde op 13 juli 2009 49 personeelsleden (44 VTE).

In het kader van de beheersovereenkomst 2011-2015 is afgesproken dat het aantal VTE van het agentschap op het einde van de beheersovereenkomst niet hoger zal liggen dan in juli 2009.

Op 30 september 2011 heeft de Vlaamse Regering beslist dat het personeelsbestand in koppen over de periode juli 2009 – juli 2014 moet dalen met 5%. Op het CAG van 13 oktober 2011 werd

beslist om een werkgroep op te richten die belast wordt met het uitwerken van een operationeel voorstel ter uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering. Voor het VEA zal de beslissing van de Vlaamse Regering in principe een vermindering met 2 personeelsleden inhouden.

Om het toenemende werkvolume met minder personeel binnen de gestelde prestatienormen te kunnen verwerken, optimaliseert het agentschap zijn organisatiebeheersing. Eén element is dat ter voorbereiding van de beheersovereenkomst 2011-2015 het agentschap eind 2010 zijn (deel)processen met beperkte meerwaarde voor de strategische en operationele doelstellingen voor het Vlaams energiebeleid intern heeft geïnventariseerd in een nutsmatrix. Dit met het oog op een verhoogde efficiëntie van de beschikbare personeelsinzet.

Het agentschap heeft zich geëngageerd om de nodige initiatieven nemen om de personeelsinzet voor de volgende processen af te bouwen, of minstens sterk te verminderen:

- Behandelen van aanvragen van wegoevereenkomsten en -vergunningen.
- Adviesverlening aangaande dossiers in het kader van het thema Energie van de Samenwerkingsovereenkomst.

Het eerste proces werd volledig afgebouwd in de loop van 2011. Hiervoor werd een decretaal initiatief genomen.

De afbouw van het tweede proces wordt beoogd vanaf 2014. De huidige Samenwerkings-

overeenkomst loopt tot eind 2013. In het kader van de uitwerking van het witboek over de interne staatshervorming heeft de Vlaamse Regering beslist om de Samenwerkingsovereenkomst niet te verlengen.

Personeel dat vrijkomt door de afbouw van deze processen zal door het agentschap aan de meer prioritaire processen worden toegewezen.

Bij elk jaarlijks ondernemingsplan wordt een document gevoegd dat de geplande personeelsinzet per kernproces in het betreffende werkingsjaar beschrijft.

2.2. Jaarlijkse systematische doorlichting van de processen met het oog op mogelijke automatisaties

- Prestatie-indicator: Jaarlijkse doorlichtingsnota.
- Prestatienorm: Jaarlijks beschikbaar op Directieraad van december en bezorgd aan de minister.
- Realisatiegraad eind 2011: Gerealiseerd. De doorlichtingsnota 2011 werd op 21 december 2011 aan de minister bezorgd.

Om efficiëntiewinsten te kunnen boeken, zet het agentschap in op de verdere automatisering van zijn kernprocessen.

De conclusie van de doorlichtingsnota – versie december 2011, luidde als volgt:

"In 2011 werden een aantal projecten uitgevoerd die enerzijds de interne efficiëntie ten goede komen, of anderzijds de eindklant helpen op een eenvoudiger manier zijn informatie te bekomen (EPB-wegwijzer)."

Voor 2012 liggen nog heel wat mogelijkheden op het vlak van de verdere uitbouw van de backoffices van de energieprestatiedatabank voor de handhaving van de EPB- en EPC-regelgeving. Het beschikbare budget voor verdere ontwikkelingen aan de energieprestatiedatabank zal niet volstaan om op korte termijn de werking van deze backoffices optimaal uit te bouwen. Zonder bijkomend budget zal de uitvoeringsplanning moeten worden gespreid over meerdere jaren. Indien hiervoor bijkomende middelen kunnen worden ter beschikking gesteld, zal tevens met HP-Belgacom nog moeten worden bekeken in hoeverre zij de nodige personeelsmiddelen kunnen vrijmaken voor een versneld analyse- en ontwikkelingstraject

2.3. Uitbouwen van een energieprestatiedatabank tot authentieke gegevensbron

- Prestatie-indicator: Release van de energieprestatiedatabank als authentieke gegevensbron.
- Prestatienorm: De energieprestatiedatabank wordt uiterlijk op 31 december 2015 erkend als authentieke bron.
- Realisatiegraad eind 2011: Op schema.

Met de energieprestatiedatabank beschikt het VEA over een elektronische gegevensbron met een schat aan informatie over de energiepresta-

ties van zowel nieuwe als bestaande gebouwen. De bedoeling van dit project is dubbel. Enerzijds zal de databank ontwikkeld worden als authentieke bron voor energieprestatiegegevens die elektronisch kan worden ontsloten voor andere overheidsdiensten. Anderzijds is het de bedoeling om zelf zoveel mogelijk authentieke bronnen aan te spreken zodat burgers en ondernemingen zo weinig mogelijk gegevens moeten bezorgen die al bij de overheid gekend zijn. Om een aantal zaken (bv. diplomavereisten verslag-

gevers, domicilie van een aangifteplichtige, in-gebruikname gebouw, domicilie van eigenaars van gebouwen, gegevens van energiedeskundigen, ...) te controleren, zal niet langer een beroep moeten worden gedaan op de gebruikers van de databank of andere overheidsdiensten. Zo kan de handhaving efficiënter verlopen.

Het VEA maakte in 2011 een werkplan op om in 2012 te starten met de eerste fase, met name de ontwikkeling van de unieke identificatie van personen in de EPB-frontoffice en EPB-backoffice. Er werd een visiedocument opgesteld met de kernpunten van de manier waarop in de EPB-frontoffice de persoonsgegevens op een unieke manier geïdentificeerd en geverifieerd kunnen worden, de verslaggever de officiële documenten elektronisch kan ondertekenen en het VEA haar handhavingsprocessen via de EPB-backoffice verder optimaliseren op basis van een koppeling met de unieke bronnen voor persoons- en adresgegevens. Dit document vormt de basis voor de analyse en ontwikkeling in 2012. Voor de EPC-frontoffice en de EPC-backoffice zal in het voorjaar van 2012 eenzelfde oefening gebeuren.

Het project met betrekking tot de digitale bouw-aanvraag werd verder opgevolgd. Het VEA gaf de nodige input aan Ruimtelijke Ordening (RO) zodat de maximale gegevensuitwisseling tussen het VEA en RO inzake vergunningen, meldingen, start en einde van de werken in kaart werd gebracht.

Het VEA nam in 2011 actief deel aan de beleids-domeinoverschrijdende werkgroep (gemiddeld op tweemaandelijks basis) rond de unieke identificatie van het gebouw, een initiatief van het Agentschap voor Grafische Informatie (AGIV) om te komen tot een Vlaams Gebouwenregister.

Uitvoering van de begroting 2011

De financiële middelen voor de uitvoering van de beheersovereenkomst van het VEA zijn afkomstig uit de algemene uitgavenbegroting en van het Energiefonds.

De middelen uit de algemene uitgavenbegroting waren in 2011 verdeeld over de programma's LA en LE. Ook het Energiefonds ressorteerde in 2011 onder programma LE van het middelen- en het uitgavendecreet 2011.

Gerealiseerde ontvangsten van het Energiefonds in 2011

Het Energiedecreet van 8 mei 2009 voorziet in de oprichting van het Energiefonds (begrotingsfonds in de zin van artikel 12 van het Rekendecreet). Aan dit fonds zijn o.a. de mogelijke administratieve geldboetes toegewezen in het kader van het handhavingsbeleid van:

- de groenestroom- en warmtekrachtcertificatensystemen;
- de overige elementen van de energiemarktwerking;
- de energieprestatiecertificatensystemen (publieke gebouwen, bestaande residentiële gebouwen en bestaande niet-residentiële gebouwen);
- de energieprestatieregelgeving;
- de REG- en sociale openbaardienstverplichtingen;
- de toewijzingsplannen van emissierechten aan broekasgasinstallaties en luchtvaartexploitanten.

De gerealiseerde toegewezen ontvangsten van het Energiefonds bedroegen in 2011 1.088.256 euro (2010: 854.592 euro).

De inkomsten van 2011 zijn verdeeld als volgt:

- 39.225 euro (handhaving energiemarktwerking waaronder niet-inlevering groenestroom- en warmtekrachtcertificaten);
- 151.080 euro (handhaving REG-openbaardienstverplichtingen);
- 41.882 euro (handhaving energieprestatiecertificatensystemen);
- 846.292 euro (handhaving energieprestatieregelgeving);
- 9.777 euro terugstortingen.

Gerealiseerde uitgaven in 2011 inzake de apparaatskredieten en beleidskredieten (inclusief de beleidsuitgaven op het Energiefonds)

De uitgaven worden hieronder onderverdeeld in de eigen apparaatsuitgaven van het VEA en de overige energiebeleidsuitgaven die door het agentschap worden beheerd.

Hierbij gelden volgende aandachtspunten:

- De gerealiseerde betalingen houden geen rekening met de betalingen die in 2012 of later zullen gebeuren en betrekking hebben op de niet-gesplitste kredieten van 2011 (posten gemarkeerd met *).
- De niet-aangewende kredieten van het Energiefonds werden sowieso overgedragen naar 2012 (post gemarkeerd met **)
- De niet-aangewende kredieten met een decretaal voorziene begrotingsruiter werden sowieso overgedragen naar 2012 (posten gemarkeerd met ***).

Apparaatsuitgaven (in duizend euro)	Vastleggingen	Betalingen
LA400 (Lonen)(NGK)	3129	*3113
LA401 (Algemene werkingskosten)(NGK)	164	*157
LA402 (Informatica-werkingskosten)(GK)	900	604
LA404 (Informatica-investeringen)(GK)	315	328
LA403 (Overige investeringen)(NGK)	5	*5
Totaal	4513	4207

Tabel 14: Apparaatskredieten van het VEA

Energiebeleidsuitgaven (in duizend euro)	Vastleggingen	Betalingen
LE400 (Energiefonds)(VRK)	**4498	**13.668
LE401 (Overige werkings- en communicatiekosten)(NGK)	366	*155
LE403 (Overeenkomsten)(GK)	509	597
LE405 (Subsidie vzw Cogen Vlaanderen)(NGK)	132	*117
LE406 (Subsidie vzw ODE Vlaanderen)(NGK)	100	*90
LE408 (Demonstratieprojecten - uitdovend)(GK)	n.v.t.	74
LE409 (Energiepremies woningen)(GK)	32.000	25.649
LE412 (Subsidies aan SVK's)(GK)	2000	75
LE407 (Overige subsidies)(GK)	***7.190	***7170
LE411 (Waarborgstellingen leningen FRGE)(NGK)	0	*0
Totaal	46.795	47.594

Tabel 15: Energiebeleidsuitgaven beheerd door het VEA

Overzicht Energiefonds

De uitvoering van de begroting 2011 geeft volgende resultaten inzake de totaal beschikbare middelen op jaarbasis, de afbouw van het encours op openstaande vastleggingen en de overgedragen saldo's van het Energiefonds.

Kredieten Energiefonds (in duizend euro)	Onbelaste vastleggingskredieten	Beschikbare betalingskredieten	Evolutie encours
Overgedragen saldo 1.1.2011	5796	35.494	29.698
Inkomsten	1088	1088	n.v.t.
Annuleringen encours vorige jaren	n.v.t.	n.v.t.	0
Totaal beschikbare kredieten (saldo + inkomsten + annuleringen)	6884	36.582	n.v.t.
Uitgaven	4498	13.668	-9170
Overgedragen saldo 1.1.2012	2386	22.914	20.528

Tabel 16: Financiële bewegingen op het Energiefonds in 2011

Personeelsgegevens

1. Personeelsbestand (toestand 31 december 2011)

Het VEA telde eind 2011 57 personeelsleden. Hiervan werken 41 personeelsleden op het hoofdbestuur te Brussel en 16 personeelsleden in de buitendiensten (10 buitendienst Gent en 6 buitendienst Hasselt).

Er zijn 33 vrouwen en 24 mannen tewerkgesteld binnen het VEA. De meeste personeelsleden (2/3) bevinden zich in niveau A.

43 personeelsleden zijn statutair.

Er werken 2 personen van allochtone afkomst en 1 persoon met een arbeidshandicap bij het VEA.

Het VEA heeft een relatief jong personeelsbestand (3/4 is jonger dan 45 jaar).

2. Personeelsplan (toestand 31 december 2011)

Het meest recente door het EOC op 20 september 2011 goedgekeurde personeelsplan van het VEA ziet er als volgt uit:

Functie	Statutair of contractueel	Rang	Nieuw personeelsplan
Administrateur-generaal	Mandaat	N	1
Directeur-ir	Statutair	A2	1
Senior-adviseur	Statutair	A2E	1
Adviseur-ingenieur	Statutair	A2	4
Adviseur	Statutair	A2	1
Adjunct van de directeur	Statutair	A1	17
Adjunct van de directeur	Contractueel	A1	2
Ingenieur	Statutair	A1	10
Ingenieur	Contractueel	A1	4
Deskundige	Statutair	B2	1
Deskundige	Statutair	B1	1
Hoofdmedewerker	Statutair	C2	3
Technici	Statutair	C1	1
Medewerker	Statutair	C1	5
Assistent	Statutair	D1	4
Assistent	Contractueel	D1	5
Totaal			61

Tabel 17: Personeelsplan VEA

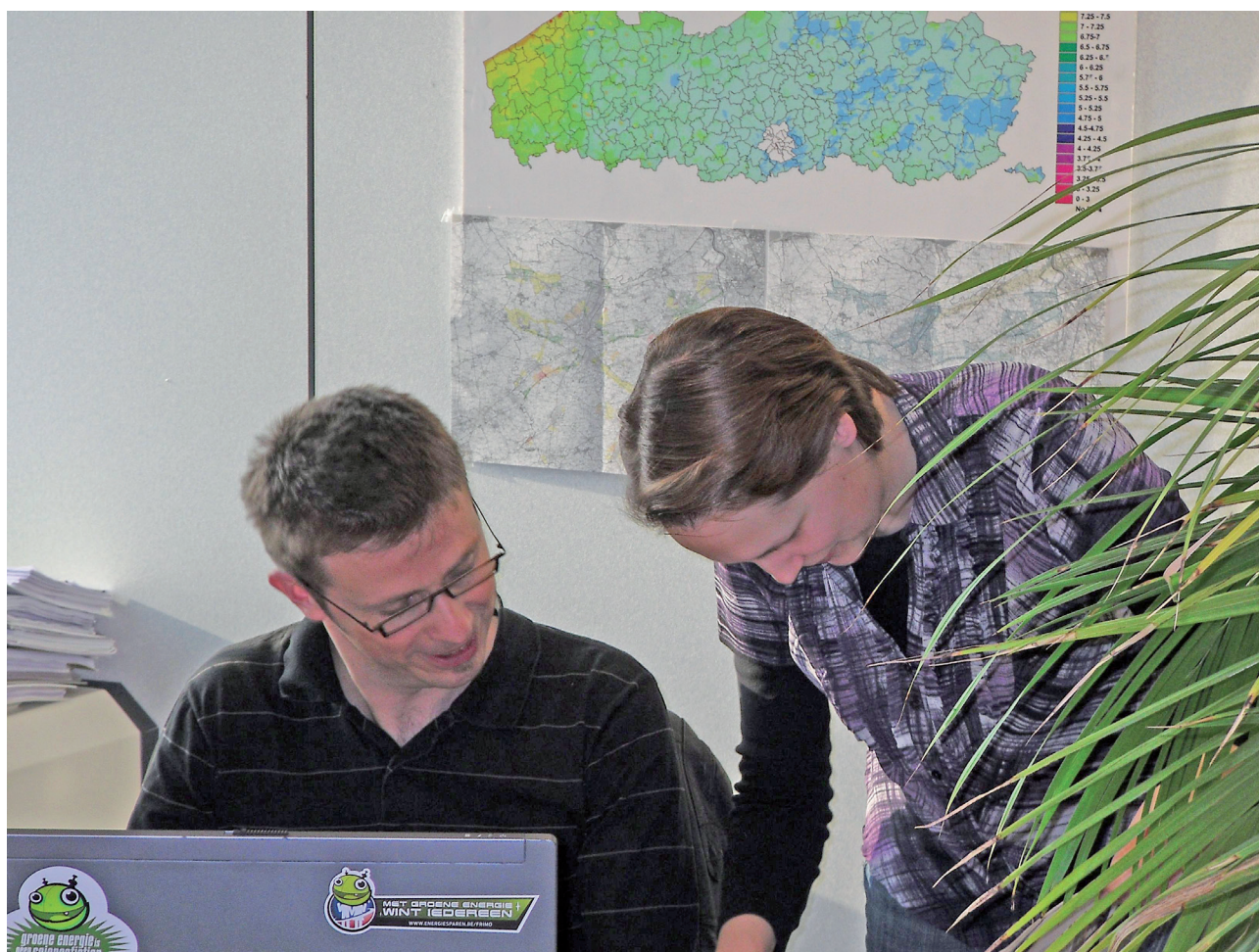
Het effectieve personeelsbestand zag er op 31 december 2011 uit als volgt:

Personeelsbestand 31 december 2011	Aantal
Niveau A	38
Niveau B	2
Niveau C	7
Niveau D	10
Totaal	57

Tabel 18: VEA-personeelsbestand eind 2011

3. Personeelsbeschikbaarheid-personeelsaanwezigheid

In vergelijking met 2010 is ingevolge de goedgekeurde personeelsuitbreiding de personeelsbeschikbaarheid gestegen van 46,2 naar 52,9 VTE. Rekening houdend met de arbeidsafwezigheden (ziekte, zwangerschap) bedroeg de personeelsaanwezigheid 41,4 VTE (2010: 36,5 VTE). De goedgekeurde personeelsuitbreiding van 9 VTE heeft zich in 2011 dus maar voor ongeveer 50% (+ 4,9 VTE) vertaald in meer gepresteerde mandagen.

Vorbereiden van de antwoorden op parlementaire vragen

Overzicht schriftelijke vragen waarvoor in 2011 inhoudelijke input werd gegeven

NR	Titel	Datum ontvangst	Uiterste antwoorddatum	Antwoord datum
149	Vlaamse overheid - Telewerk	21/12/2010	07/01/2011	07/01/2011
160	Actieplannen netbeheerders - Primaire energiebesparing	23/12/2010	07/01/2011	05/01/2011
162	Vlaamse overheid - Besparingen op communicatie en consultancy	23/12/2010	07/01/2011	07/01/2011
169	Nagroeibare isolatieproducten - Subsidiëring	06/01/2011	14/01/2011	12/01/2011
174	Windmolenpark Waaslandhaven - Stand van zaken	12/01/2011	21/01/2011	20/01/2011
182	Biobrandstoffen - Duurzaamheidscertificatiesysteem	13/01/2011	20/01/2011	19/01/2011
184	Netbeheerders - REG-verplichtingen	13/01/2011	20/01/2011	13/01/2011
185	Aardewarmtepompen - Promotie	13/01/2011	20/01/2011	20/01/2011
186	Windturbines Hoegaarden - Bouwaanvraag	13/01/2011	20/01/2011	14/01/2011
188	Grootschalige windturbineprojecten - Burgerparticipatie	13/01/2011	20/01/2011	14/01/2011
193	Energieaudit en energieprestatiecertificaat – Procedures	17/01/2011	26/01/2011	26/01/2011
194	Sociale verhuurkantoren - Subsidies rationeel energieverbruik (2)	17/01/2011	26/01/2011	25/01/2011
209	Resolutie olie- en gaspieken – Uitvoering	21/01/2011	31/01/2011	28/01/2011
225	Dakisolatiepremie - Stand van zaken	09/02/2011	14/02/2011	14/02/2011
227	Installaties hernieuwbare energie - Stand van zaken	02/02/2011	11/02/2011	07/02/2011
240	Energieprestatiecertificaat - Verplichte overlegging	08/02/2011	15/02/2011	15/02/2011
276	Windturbines - Veiligheidsvoorschriften	22/02/2011	08/03/2011	02/03/2011
280	Windturbines - Stand van Zaken	23/02/2011	01/03/2011	01/03/2011
281	Windturbineproject Oost-Vlaanderen - Stand van Zaken	23/02/2011	01/03/2011	02/03/2011
282	Windturbine Glabbeek - Stand van Zaken	24/02/2011	03/03/2011	02/03/2011
286	Projecten met overheidssteun - Limburg	24/02/2011	03/03/2011	04/03/2011
290	E-government	08/03/2011	14/03/2011	14/03/2011
291	Dakisolatie - Normen	01/03/2011	09/03/2011	07/03/2011
301	Energieprijzen - Impact distributienetwerken	07/03/2011	17/03/2011	10/03/2011
308	Dakisolatie en vervanging enkel glas - initiatieven - Proefproject Gent	07/03/2011	17/03/2011	14/03/2011
311	Houtige energiegewassen - ILVO-studie	14/03/2011	21/03/2011	18/03/2011
313	Distributienetbeheerders - ESCO-activiteiten	15/03/2011	25/03/2011	25/03/2011
321	Groene energie - Houtverbranding (2)	21/03/2011	28/03/2011	28/03/2011
324	Huurwoningen - Dakisolatieproject Eandis	23/03/2011	30/03/2011	28/03/2011
327	Reductiefonds Energiekosten - Gewestelijke waarborgregeling	23/03/2011	30/03/2011	25/03/2011
329	Minimale aardgaslevering - Evaluatie	24/03/2011	31/03/2011	25/03/2011
335	Minimumlevering aardgas - OCMW-tussenkomst	28/03/2011	06/04/2011	04/04/2011
337	Lening energiezuinige woning - Overleg	29/03/2011	08/04/2011	07/04/2011
339	Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost - Leningen	30/03/2011	08/04/2011	07/04/2011
347	Actualiteitsmotie subsidiesysteem groene stroom – Uitvoering	04/04/2011	11/04/2011	04/04/2011
348	Minimumlevering aardgas - Evaluatie	04/04/2011	11/04/2011	07/04/2011
353	Energierenovatieprogramma 2020 - Muurisolatie	08/04/2011	18/04/2011	14/08/2011
361	Opleiding enegiedeskundigen - Intergewestelijke afstemming	12/04/2011	19/04/2011	18/04/2011
362	Budgetmeterkaarten - Oplaadmogelijkheden	19/04/2011	27/04/2011	22/04/2011
367	Energieprestatiecertificaat - Controle isolatie	27/04/2011	05/05/2011	

370	Energiebeleid - Windmolens	27/04/2011	05/05/2011	02/05/2011
371	Energiebesparende maatregelen - Ondersteuning	27/04/2011	05/05/2011	05/05/2011
372	Tweede actieplan energie-efficiëntie - Doelstellingen	27/04/2011	05/05/2011	05/05/2011
373	Ventilatie in nieuwbouw- Beleid	27/04/2011	05/05/2011	05/05/2011
378	Minimumlevering aardgas - Evaluatie	28/04/2011	12/05/2011	11/05/2011
384	Afsluiting energietoevoer - Beroepsmogelijkheid	03/05/2011	12/05/2011	03/05/2011
386	Energieconvenants - Evaluatie	04/05/2011	18/05/2011	16/05/2011
389	Windturbines Haven Antwerpen - Knelpunten	05/05/2011	19/05/2011	17/05/2011
392	Groene energie - Subsidies	05/05/2011	19/05/2011	17/05/2011
406	Zonnepanelen - Gratis installatie	17/05/2011	26/05/2011	26/05/2011
415	Gratis elektriciteit - Nieuw samengestelde gezinnen	23/05/2011	01/06/2011	01/06/2011
418	Installateurs kleinschalige energiesystemen - Kwaliteitsregeling	26/05/2011	07/06/2011	30/05/2011
433	Bijna-energie neutrale gebouwen - E-peil	06/06/2011	16/06/2011	15/06/2011
436	Energieprestatieregelgeving - Verslaggeving	06/06/2011	16/06/2011	15/06/2011
448	Ventilatie in nieuwbouw - Controles	15/06/2011	29/07/2011	13/07/2011
450	Vlaams Energieagentschap - Energiezuinigheid woningen	21/06/2011	18/07/2011	13/07/2011
460	Glastuinbouw - warmterecuperatie	27/06/2011	20/07/2011	13/07/2011
462	Ventilatie in nieuwbouw - Gezondheidsaspecten	29/06/2011	12/09/2011	25/08/2011
473	Hernieuwbare energieproductie - Stand van zaken	12/07/2011	14/09/2011	12/09/2011
474	Armoedebelid - Overleg	12/07/2011	14/09/2011	08/09/2011
485	Windwerkgroep - Nieuwe samenstelling	14/07/2011	08/09/2011	08/09/2011
494	Energiewinning uit rioolwater - Haalbaarheid	29/07/2011	15/09/2011	15/09/2011
507	Vlaamse overheid - Externe juridisch-technische expertise (2)	17/08/2011	09/09/2011	09/09/2011
508	Vlaamse overheid - Externe communicatiebureaus	17/08/2011	09/09/2011	08/09/2011
509	Vlaamse overheid - Dienstvoertuigen	17/08/2011	09/09/2011	08/09/2011
525	Hernieuwbare energie - Waterkrachtcentrales	02/09/2011	13/09/2011	13/09/2011
526	Dakisolatiepremie - Stand van zaken	02/09/2011	12/09/2011	12/09/2011
529	Personeel Vlaamse Overheid - Arbeidsongevallen	07/09/2011	12/09/2011	08/09/2011
532	Campagneplannen - Beoordeling expertencommissie overheidscommunicatie	06/09/2011	20/09/2011	19/09/2011
540	Vlaamse overheid - Vrijwilligerswerking	13/09/2011	21/09/2011	13/09/2011
541	Personeel Vlaamse overheid - Geneeskundig onderzoek	14/09/2011	21/09/2011	14/09/2011
543	Vlaamse overheid - Jaarverslagen	19/09/2011	26/09/2011	19/09/2011
553	Zonnepanelen - Effecten fijn stof	23/09/2011	04/10/2011	30/09/2011
1	Vlaamse overheid - Kansengroepen	28/09/2011	06/10/2011	03/10/2011
2	Beoordeling topambtenaren - Aandacht voor diversiteit	28/09/2011	06/10/2011	03/10/2011
9	Kwaliteit energieprestatiecertificaten - Maatregelen	28/09/2011	07/10/2011	07/10/2011
10	Ventilatiesysteem in nieuwbouw - Gezondheidsimpact	28/09/2011	07/10/2011	05/10/2011
17	Hernieuwbare energie - Stand van zaken	30/09/2011	10/10/2011	03/10/2011
18	Windturbines haven Antwerpen - Studie	30/09/2011	10/10/2011	10/10/2011
19	Budgetmeterkaarten - Oplaadmogelijkheden	03/10/2011	10/10/2011	03/10/2011
23	Ventilatie - Gezondheidsaspecten	04/10/2011	14/10/2011	14/10/2011
24	Projecten met overheidssteun - Oost-Vlaanderen	04/10/2011	14/10/2011	14/10/2011
28	Energiewinning uit rioolwater - Proefproject	05/10/2011	12/10/2011	06/10/2011
33	Vlaamse regelgeving - Gemeentelijk reglementen	06/10/2011	17/10/2011	10/10/2011
36	Kwaliteitslabel geregistreerde aannemer - Stand van zaken	10/10/2011	19/10/2011	14/10/2011
37	Energieadviseurs type B - Commerciële activiteit in bijberoep	10/10/2011	19/10/2011	14/10/2011

38	Vlaamse overheid - Sponsoring tennis- en atletiekevenementen	11/10/2011	19/10/2011	14/10/2011
40	Vlaamse overheid - Kunstintegratie	12/10/2011	20/10/2011	14/10/2011
41	Personen van allochtone afkomst - Monitoring	12/10/2011	20/10/2011	14/10/2011
45	Vlaamse overheid - Wetenschappelijk onderzoek en seminars	03/11/2011	09/11/2011	04/11/2011
46	Subsidies Nationale Loterij 2011 - Verdeling	14/10/2011	25/10/2011	14/10/2011
47	Biobrandstoffen - Beleidsaanbevelingen IST	14/10/2011	25/10/2011	24/10/2011
50	Energiedeskundigen - Centraal examen	14/10/2011	25/10/2011	21/10/2011
57	Gratis elektriciteit - Evaluatie	14/10/2011	25/10/2011	20/10/2011
59	Energieprestatiecertificaten - Controles	14/10/2011	25/10/2011	21/10/2011
60	Energieprestatiecertificaten - Stand van zaken	14/10/2011	25/10/2011	25/10/2011
64	Waterkrachtcentrales - Initiatieven	18/10/2011	03/11/2011	03/11/2011
69	Energieprestatiecertificaten - Sloop woningen	20/10/2011	31/10/2011	28/10/2011
70	Bouwvoorschriften - Hernieuwbare energie	20/10/2011	31/10/2011	21/10/2011
72	Departementen - Informaticamateriaal	20/10/2011	31/10/2011	27/10/2011
74	Energieprestatiecertificaat - Erkende deskundigen	20/10/2011	31/10/2011	28/10/2011
75	Energieinstallateurs - Administratieve lasten	21/10/2011	03/11/2011	03/11/2011
80	Opleiding energiebewuste architecten - Stand van zaken	26/10/2011	07/11/2011	28/10/2011
82	Windturbines havengebied Gent - GRUP	24/10/2011	03/11/2011	03/11/2011
95	Windturbines - Stand van zaken	04/11/2011	16/11/2011	14/11/2011
100	Adviesraden - Stand van zaken	07/11/2011	16/11/2011	07/11/2011
101	Groene leningen - Compenserende maatregelen	07/11/2011	16/11/2011	08/11/2011
102	Vlaamse ambtenaren - Bijscholing	07/11/2011	16/11/2011	14/11/2011
103	Windturbines - Aanplant bomen	09/11/2011	18/11/2011	14/11/2011
109	Energiedeskundige type B - Commerciële activiteit in bijberoep (2)	09/11/2011	18/11/2011	18/11/2011
118	Budgetmeters aardgas - Oplaadbonus tijden zomermaanden	16/11/2011	24/11/2011	21/11/2011
126	Groene energie - Bermmaaisel	18/11/2011	28/11/2011	28/11/2011
128	Snelgroeïende energiegewassen – Toepassing	18/11/2011	28/11/2011	28/11/2011
130	Fonds ter reductie van de globale energiekost – borgstelling	18/11/2011	28/11/2011	18/11/2011
132	Budgetmeterkaarten aardgas - Opbouw reserves	18/11/2011	28/11/2011	21/11/2011
137	Attitudeonderzoek Vlaams Energieagentschap - Genderaspecten	18/11/2011	28/11/2011	28/11/2011
139	Energiedeskundigen - Opleiding en erkenning	18/11/2011	28/11/2011	28/11/2011
144	Sociale verhuurkantoren - subsidies energiebesparende maatregelen	24/11/2011	05/12/2011	02/12/2011
145	Beleidsondersteunend wetenschappelijk onderzoek - Stand van zaken	24/11/2011	05/12/2011	05/12/2011
154	Premie zonwering - Afschaffing	25/11/2011	07/12/2011	05/12/2011
160	Conformiteitsattest en energieprestatiecertificaat - Koppeling	30/11/2011	07/12/2011	07/12/2011
161	Concertinitiatieven - Subsidiëring	30/11/2011	07/12/2011	30/11/2011
185	Energieleveranciers – Afbetalingsplannen	07/12/2011	16/12/2011	08/12/2011
186	Budgetmeters - Toegankelijkheid	07/12/2011	16/12/2011	08/12/2011
191	Alternatieve energiebronnen – Waterkracht	09/12/2011	22/12/2011	14/12/2011
202	Power-Link - Subsidiëring	15/12/2011	03/01/2012	15/12/2011

Tabel 19: Schriftelijke vragen van 2011

Overzicht vragen om uitleg en interpellatie waarvoor in 2011 inhoudelijke input werd versterkt

Nr	Titel	Datum ontvangst	Uiterste antwoorddatum	Antwoord-datum
733	Het energieprestatiecertificaat (EPC)	05/01/2011	12/01/2011	07/01/2011
769	Het niet stroomlijnen van de federale bijdrage elektriciteit met de energie-inspanningen van bedrijven	05/01/2011	12/01/2011	10/01/2011
880	De relatie tussen het dalend E-peil en de nood aan nieuwe aardgas aansluitingen	13/01/2011	17/01/2011	14/01/2011
982	De plotse stopzetting van de REG-subsidies voor vervanging van oude cv-ketels en kachels	20/01/2011	28/01/2011	21/01/2011
1009	De problematiek van de windmolens	27/01/2011	31/01/2011	31/01/2011
1025	De nieuwe regels tot inplanting van windturbines	27/01/2011	31/01/2011	31/01/2011
1054	De tegenvallende resultaten inzake de bouw van nieuwe windmolens in 2010.	27/01/2011	31/01/2011	31/01/2011
1233	100 percent groene energie tegen 2050	15/02/2011	21/02/2011	17/02/2011
1301	De engagementen die de Vlaamse Regering wil aangaan in het kader van het Europese energiepakket 20-20-20	15/02/2011	21/02/2011	21/02/2011
1457	De tariefverhoging voor gezinnen met betalingsproblemen	24/02/2011	28/02/2011	28/02/2011
1548	Het energiepeil en de doelstellingen tot 2021	17/03/2011	21/03/2011	18/03/2011
1549	De niet geactualiseerde minimumwaarden voor energiebesparende stimuli	17/03/2011	21/03/2011	21/03/2011
1800	Hogere leningen voor energiezuinig bouwen	26/04/2011	26/04/2011	26/04/2011
1978	De reactie van Eandis op de 'overbodigheid' van de 100 kWh gratis stroom.	04/05/2011	09/05/2011	09/05/2011
1982	Recente verklaringen van de Eandis-voorzitter in verband met gratis stroom en een alternatief voorstel inzake de bestrijding van energiearmoede	04/05/2011	09/05/2011	09/05/2011
1990	De uitspraken van de minister over het gratis 100 kilowattuur	04/05/2011	09/05/2011	09/05/2011
2005	Het gratis kilowattuur elektriciteit	04/05/2011	09/05/2011	09/05/2011
2022	Energieprestatiecertificaten	06/05/2011	09/05/2011	09/05/2011
2445	De afbouw van energiescans	20/06/2011	24/06/2011	23/06/2011
2478	De marktintroductie van micro-WKK's anno 2011	20/06/2011	30/06/2011	23/06/2011
196	Energiescans	20/06/2011	24/06/2011	23/06/2011
210	Te beperkte initiatieven en maatregelen inzake energie-efficiëntie	20/09/2011	26/09/2011	26/09/2011
2635	De plannen voor een vergunning voor installateurs van zonnepanelen	21/09/2011	26/09/2011	26/09/2011
2661	Duurzame energieopwekking via waterkracht	21/09/2011	26/09/2011	26/09/2011
2746	De massale schrapping van gemeentelijke subsidies voor hernieuwbare energie	21/09/2011	26/09/2011	23/09/2011
2818	De implementatie van het Vlaams Warmteplan	22/09/2011	26/09/2011	23/09/2011
2855	Het gratis isoleren van 3000 huurwoningen op de private markt	22/09/2011	26/09/2011	23/09/2011
10	De energieprijzen en de niet-beschermden gedropte klanten	29/09/2011	03/10/2011	03/10/2011
224	De plannen om 3000 woningen gratis te isoleren	22/09/2011	26/09/2011	23/09/2011
264	Oversubsidiëring van zonnepanelen	19/10/2011	27/10/2011	20/10/2011
275	De steunmechanismen voor hernieuwbare energie	19/10/2011	27/10/2011	20/10/2011
348	Het advies van de VREG en het VEA m.b.t. het steunbeleid voor groene stroom	27/10/2011	07/11/2011	28/10/2011
393	De daling van de prijs van groenestroomcertificaten	27/10/2011	07/11/2011	28/10/2011

571	De problematiek federale intenties i.v.m. volledig en deels afschaffen van fiscale aftrek van diverse energiebesparende maatregelen	01/12/2011	05/12/2011	02/12/2011
578	De schrapping van de belastingsvermindering bij de uitvoering van energiebesparende maatregelen in de bouw	01/12/2011	05/12/2011	02/12/2011
583	Het wegvallen van de federale fiscale steun voor energiebesparende maatregelen	01/12/2011	05/12/2011	02/12/2011
586	De mogelijke vernietiging van het decreet op de afschaffing van de injectietarieven	01/12/2011	07/12/2011	07/12/2011
641	De evaluatie van de sociale dienstverplichtingen door het Vlaams Energieagentschap en de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG).	08/12/2011	09/01/2012	23/12/2011
676	Het hogere aardgasverbruik van budgetmeterklanten	16/12/2011	23/12/2011	23/12/2011

Tabel 20: Vragen om uitleg en interpellaties van 2011

Uitvoering ondernemingsplan 2011

Monitoringtabel eind december 2011 als bijlage opgenomen.

